

Ph.d.-afhandling

Stine Klein Degerbøl

Mærk cirkus

**En undersøgelse af kunstnerisk orienterede
forskningsmetoder til belysning af
nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser**

Vejleder: Helle Winther
Bivejleder: Charlotte Svendler Nielsen
Afleveret: 1. november 2016

Mærk cirkus

En undersøgelse af kunstnerisk orienterede
forskningsmetoder til belysning af nycirkus artistelevs
kropslige læreprocesser.

Stine Klein Degerbøl

Institut for Idræt og Ernæring

Københavns Universitet

2016

Mærk cirkus.

En undersøgelse af kunstnerisk orienterede forskningsmetoder til belysning af nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser.

© Stine Klein Degerbøl 2016

Institut for Idræt og Ernæring
Københavns Universitet

Ph.d. afhandling

Afleveret 1. november 2016

Forsvaret 3. marts 2017

Bedømmelsesudvalg:

Professor Reinhard Stelter, Institut for Idræt og Ernæring, Københavns Universitet (DK)

Universitetslektor, ph.d. Marie Öhman, Institutionen för hälsovetenskap, Örebro Universitet (S)

Universitetslektor, ph.d. Anne-Charlotte Tulinius, St. Edmund's College, Cambridge University (UK)

Vejleder: Lektor, ph.d. Helle Winther, Institut for Idræt og Ernæring, Københavns Universitet

Bivejleder: Lektor, ph.d. Charlotte Svendler Nielsen, Institut for Idræt og Ernæring, Københavns
Universitet

Omslagslayout: Astrid Degerbøl

Forsidefotos: Stine Klein Degerbøl

Til Kent

Tak til

Alle jer, der undervejs har troet på og næret min faglighed på forskellig vis og i forskellige faser. Uden jer var denne afhandlings tilblivelse ikke mulig - her skal særligt nævnes:

Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning for bevilling af 1,2 mio. kr., der gjorde projektet økonomisk muligt

Akademiet for Utæmmet Kreativitet for samarbejdet
Søren Flor og Rasmus Aitouganov for at gøre projektet praktisk muligt
De deltagende elever foruden hvem projektet ikke havde været
Alle de nycirkusartister, hvis forestillinger jeg undervejs har nydt
Valentin Glazyrin, der lærte mig at svinge i trapez

Min forskergruppe/sektion for at have budt mig velkommen og for at lægge hus til

Min mand for kærlig støtte
Min pragtfulde søster for opmuntring og teknisk support
Mine fantastiske forældre for ubetinget opbakning og korrektur
Mine gode venner for at give mig tiltrængte frirum

Erik Otterstrøm, Cirkus Kæphøj, for skønne stunder med herlige unger
John Colerick, Lavuk, der imødekom min idé om at lave Cirkus Vigør med de handicappede
Berit Mülhausen, Mini Mobile Circus for Children, der inviterede mig til at undervise i deres børnekulturcenter i Kabul
Poul Møller, Cirkus Regnbuebørn (idag Cirkus Arcus), for at jeg mødte tre skønne piger
Cirkus Stjernes kud, for at være et fantastisk projekt

Katrien Verwilt for at præsentere mig for sit netværk i europæisk nycirkus
Dorthe Vincentzen for gode udvekslinger om nycirkus' potentiale og for at stimulere min skrivning
Yohann Floch, Hors Les Murs, for at bakke idéen om dansk initieret forskning på området op

Min vejleder Helle Winther for lærerige samtaler
Min gode kollega og bivejleder Charlotte Svendler Nielsen for daglig faglig sparring
Sektionsleder Lone Friis Thing for tyngde og vidde
Andorra Lynn Jensen for engelsk korrektur
Marianne Brandt for dansk korrektur
Mine ph.d. kollegaer for at dele glæder og frustrationer
Stinne Vorbjerg som berigede min kandidatid
Helle Rønholt, min akademiske mentor
Professor Peta Tait for stor inspiration og et godt ophold på La Trobe University, Melbourne (AUS)
Danske og internationale fagfæller, der har inspireret og udfordret min faglighed
Camilla Damkjær for kontinuerlig inspiration
Inge Regnarson for at introducere nycirkus som fagligt indspark på læreruddannelsen

Gitte Svanholm for begejstring og gennemlæsning
Ditte Winther-Lindqvist for faglig styrke og præcision
Helle Hougaard for skrive-hi
Jane Ward for at byde mig velkommen i Melbourne

Martin Elung, Scenekunstens Udviklingscenter for at udvide min faglige horisont
Sheila de Val, Skolen for Moderne Dans for godt samarbejde

RESUMÉ	13
ABSTRACT	15
INDLEDNING	17
Formål og relevans	17
Undersøgelsens forskningsspørgsmål.....	18
Præsentation af undersøgelsens genstandsfelt, fænomen og kontekst	19
Genstandsfelt: Kunstnerisk orienterede forskningsmetoder	19
Fænomen: Kroplige læreprocesser.....	19
Kontekst: Cirkus - nycirkus – uddannelsen – eleverne	20
Empirisk grundlag.....	24
Afhandlingens indhold og struktur.....	25
LITTERATUR REVIEW	27
Kunstnerisk orienterede forskningsmetoder.....	30
Narrativt inspireret review	30
Scoping review	34
Opsummering på review: Kunstnerisk orienterede forskningsmetoder.....	38
Kroplige læreprocesser	42
Narrativt inspireret review	42
Scoping review	45
Opsummering på review: Kroplige læreprocesser	48
Nycirkus	50

Narrativt inspireret review	50
Scoping review	53
Opsummering på review: Nycirkus	55
Samlet opsummering på litteratur review	57
UDVIKLING AF METODOLOGI OG METODE	59
Forforståelse	61
Undersøgelsens kropssyn – en sanselig tilgang	64
Kropsfænomologi.....	65
Kroppen som det femte element.....	66
Kropsfænomologi – epistemologi, teori- og metodevalg	67
En narrativ tilgang.....	69
Nære fortællinger.....	71
Den nærværende fortæller	72
Fortællinger om det kropsligt oplevede.....	73
At skabe fortællinger sammen	74
En visuel og audiovisuel tilgang til det empiriske materiale.....	76
En audiovisuel tilgang.....	77
En visuel tilgang til interviews om kropslige læreprocesser	78
Forskningsetik.....	84
Afhængighedsforhold.....	84
Hensyntagen	85

Anonymisering.....	86
Frivillig deltagelse	86
Offentliggørelse	87
Undersøgelsens afsæt, inspirationer og spor	88
UDVIKLING AF ANALYSETILGANG OG -PROCES	91
Analyseprocessen og dens enkeltdele	93
Undersøgende, meningsskabende skrivning.....	93
Første udvælgelse.....	96
Tematisk strukturering	98
Individuelle fortællinger.....	101
Teoretisering.....	105
Transformationer.....	106
Evalueringskriterier	107
PRÆSENTATION AF PUBLIKATIONERNE	109
En sanselig tilgang til forskningsproces og -formidling	111
En visuel tilgang til interviews og en medskabende tilgang til en fortælling	115
En narrativ tilgang til skabelse af en empiribaseret kreativt skabt fortælling	119
En audiovisuel tilgang til forskningsformidling	123
Opsamling: Publikationernes prioriterede tilgange ift. metodisk udvikling	127
KONKLUSION.....	129
PERSPEKTIVERING.....	133

LITTERATUR	135
ARTIKLER.....	159
BILAG.....	161
Bilag 1: Litteratur review: Kunstnerisk orienterede forskningsmetoder	161
Scoping review: Introduktion/oplæg.....	161
Scoping review: Flowchart.....	163
Scoping review: Tabel over inkluderende artikler	164
Bilag 2: Litteratur review: Kropslige læreprocesser	171
Scoping review: Introduktion/oplæg.....	171
Scoping review: Flowchart.....	173
Scoping review: Tabel over inkluderende artikler	174
Bilag 3: Litteratur review: Nycirkus	179
Scoping review: Introduktion/oplæg.....	179
Scoping review: Flowchart.....	181
Scoping review: Tabel over inkluderende artikler	182
Bilag 4: Kritik af litteratur review	185
Bilag 5: Kontrakt vedrørende brug af audiovisuelt materiale	191

Resumé

Mærk cirkus

En undersøgelse af kunstnerisk orienterede forskningsmetoder til belysning af nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser

Afhandlingen baserer sig på et empirisk arbejde, der fandt sted i tre perioder à to uger fordelt over et skoleår på Artistlinien på Akademiet for Utæmmet Kreativitet (AFUK) i København (DK) med seks deltagende nycirkus artistelever. En initierende nysgerrighed var at forstå elevernes kropslige læreprocesser, og til dét viste det sig nødvendigt at udvikle nye forskningsmetoder for at kunne skabe en sådan indsigt, derfor er undersøgelsens forskningsspørgsmål: Hvordan kan kunstnerisk orienterede forskningsmetoder udvikles med det formål at skabe indsigt i nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser?

Der er blevet udviklet en narrativ og kropslig-kunstnerisk metodologi, der har udmøntet sig i metodiske afprøvninger. Metodologien er gennemgående i den fulde forskningsproces: Både i mødet med eleverne samt i bearbejdning, analyse og formidlingen af deres fortællinger. Der afprøves og udvikles fire forbundne tilgange: En sanselig, en visuel, en narrativ og en audiovisuel. Hver tilgang kommer til udtryk med forskellig betoning i forskellige dele af forskningsprocessen. Hertil er desuden udviklet to analytiske modeller relateret til henholdsvis interviewmaterialet og det audiovisuelle materiale. Undersøgelsen og dens resultater ligger i forlængelse af og ønsker at bidrage til pædagogisk orienteret Arts-Based Research samt fænomenologisk orienteret forskning i kropslige læreprocesser og humanistisk-samfundsvidenskabelig forskning i cirkus.

Konklusionen er, at en narrativ og kropslig-kunstnerisk metodologi åbner op for en mangfoldighed af muligheder for at undersøge kropslige læreprocesser, samt at formidle dem som skrevne og audiovisuelle fortællinger. De udviklede forskningsmetoder synes velegnede til at skabe indsigt i kropslige læreprocesser ved at imødekomme denne gruppe, der har valgt en kropslig-kunstnerisk uddannelse. De udviklede metodiske tilgange skaber indsigt i nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser ved at finde og fremhæve fænomener som kropslige møder, udmattelse, kamp og frihed.

Den udviklede metodologi og de metodiske tilgange kan tænkes at kunne anvendes til undersøgelse af blandt andet cirkus, dans, bevægelse og idræt samt andre praksisser, hvor kroppen er central. Herudover kan undersøgelsens resultater tænkes at indgå i forskning i andre uddannelser/læringskontekster, blandt andet håndværksfag og professionsuddannelser.

Abstract

Encountering contemporary circus

Exploring arts-based research methods to understand the embodied learning of contemporary circus students.

The dissertation is based on empirical work which was carried out in three periods of two weeks spread out over the course of a school year at the *Circus Performer Department* at the Academy of Untamed Creativity (AFUK) in Copenhagen (Denmark) with six participating contemporary circus students. An initiating curiosity was to understand the embodied learning of the students and for this purpose it turned out to be necessary to develop research methods in order to provide such an insight. Therefore, the research question of the study is: How can arts-based research methods be developed with the purpose of providing insight into the embodied learning of contemporary circus students?

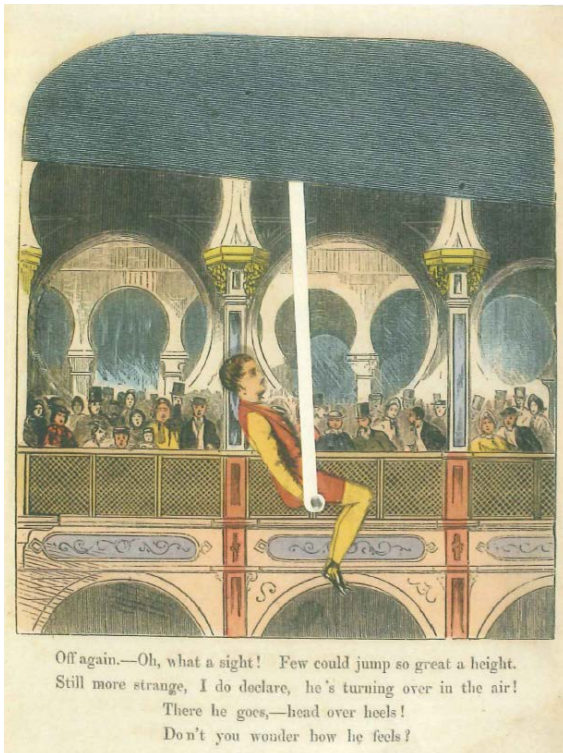
A narrative and embodied arts-based methodology was developed, followed by methodical exploration and development. The methodology is recurrent in the entire research process: In the meeting with the students as well as in the processing, analysis, and dissemination of their narratives. Four inter-connected approaches were developed: A sensuous approach, a visual approach, a narrative approach, and an audiovisual approach. Each approach manifests itself with different accentuation in different parts of the research process. Furthermore, two analytical models related to the interview material and the audiovisual material, respectively, were developed. The results are connected to and aim to contribute to arts-based educational research as well as research on embodied learning and humanistic and social science research on circus.

The conclusion is that a narrative and embodied arts-based methodology opens up a variety of possibilities for studying embodied learning as well as for disseminating written and audiovisual narratives. The developed research methods seem suited to provide insight into embodied learning as they are created to accommodate this group of young people who have chosen an embodied arts-based education. The developed methodical approaches provide insight into the embodied learning of the contemporary circus students by finding and emphasizing phenomena like embodied encounters, exhaustion, struggle, and freedom.

The developed methodology and the methodical approaches may be applied to research on, among other things, circus, dance, movement, and sport, as well as other practices where the body is central. Furthermore, the results of the study may be relevant for research in other educational/learning contexts, e.g. skilled trade or professional bachelor programs.

Indledning

Formål og relevans

Off again. – Oh, what a sight! Few could jump so great a height.
Still more strange, I do declare, he's turning over in the air!
There he goes, - head over heels!
Don't you wonder how he feels?

(Dean & Son, 1862 In.: Lartique, 2009, s. 85)

(Figur 1: Digt)

Digtet ovenfor rummer spørgsmålet: ”Don't you wonder how he feels?”, og netop dette spørgsmål har været igangsættende for nærværende undersøgelse. De springer, snurrer og griber. Det er unge, der har valgt en kropslig-kunstnerisk uddannelse, fordi de holder af at bevæge sig, og her har mulighed for fordybelse, udfoldelse og udforskning - kropsligt. Og hvordan vi kan skabe indsigt i deres kropslige læreprocesser er omdrejningspunktet for nærværende undersøgelse. Til dette har det vist sig nødvendigt at afsøge, afprøve og udvikle en metodologi med dertilhørende metodiske tilgange. Derfor er formålet med nærværende undersøgelse at udvikle kunstnerisk orienterede forskningsmetoder for at kunne skabe indsigt i nycirkus artistelevernes kropslige læreprocesser.

Undersøgelsen forbinder sig til pædagogisk orienterede kunstneriske forskningsmetoder, til forskning i kropslige læreprocesser og forskning i nycirkus. Undersøgelsen tager afsæt i ovenstående tre forskningsområders traditioner, præferencer og karakteristika som oplæg til udvikling af en metodologi, der kan favne den levende, interagerende krop. På baggrund heraf

udvikles en narrativ og kropslig-kunstnerisk metodologi, og det afsøges og afprøves, hvordan en sådan metodologi kan udmønte sig konkret.

Undersøgelsen ønsker at bidrage til pædagogisk orienterede kunstneriske forskningsmetoder og forskning i kropslige læreprocesser og i cirkus med forslag til mulige anvendelige metodiske tilgange og analysestrategier. Udvikling af en metodologi, der er rummelig i forhold til kropslighed og nære fortællinger kan i bedste fald være anerkendende overfor eleverne, som for en stor dels vedkommende har oplevet ikke 'at blive mødt'. Det synes at have relevans at udvikle metoder, der kan favne sådanne unge og deres oplevelser, fordi det er såvel en samfundsmæssig som en forskningsmæssig udfordring at inkludere sådanne unge.

Undersøgelsens forskningsspørgsmål

Hvordan kan kunstnerisk orienterede forskningsmetoder udvikles med det formål at skabe indsigt i nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser?

Præsentation af undersøgelsens genstandsfelt, fænomen og kontekst

Genstandsfelt: Kunstnerisk orienterede forskningsmetoder

Kunstnerisk orienterede forskningsmetoder stilles i nærværende afhandling synonymt med Arts-Based Research (ABR), som er en hat der favner en frodig underskov, blandt andet pædagogisk orienteret ABR. I det følgende vil der primært blive brugt forkortelsen ABR for at øge læsevenligheden. Følgende definition baserer sig på definitioner formuleret af Patricia Leavy (2015) og Tom Barone (2008). Som udtrykket indikerer, sammenstilles her kunst og forskning med det fællestræk at begge er håndværk, der skal tillæres. ABR tilbyder en vifte af metodologiske muligheder, der alle peger tilbage på en specifik kunstform eller en kunstnerisk/kreativ grundtone. ABR tager afsæt i eller lader sig inspirere af for eksempel litteratur, musik, dans, performance, teater/drama, billedkunst, kunsthåndværk, film, foto, multimedie m.m. ABR undersøger på/med kunstens præmisser, procedurer og principper. ABR henviser til at bruge en eller flere af eller andre end ovennævnte kunstneriske virkemidler og/eller en kreativ tilgang i en eller flere dele af forskningsprocessen for at skabe indsigt i det pågældende forskningsemne. ABR kan således bruges gennem den fulde forskningsproces eller i udvalgte dele, såsom indsamling af data, analyse, fortolkning og formidling. ABR kan bruges uafhængigt af faglig disciplin, genstandsfelt, fænomen og kontekst, når dette synes gavnligt for den pågældende undersøgelse.

Fænomen: Kropslige læreprocesser

At ville undersøge kropslige læreprocesser bunder i en nysgerrighed efter at forstå: Hvordan bevæger bevægelsen? Dette henviser til refleksion over, hvad vores kropslighed betyder for os i et eksistentielt perspektiv. Dette perspektiv refererer til kropsfænomenologiens betoning af, at vi er vores kroppe (Merleau-Ponty, 1945/2006). Nedenstående begrebsdefinition baserer sig på begreberne 'æstetisk læring' (Engel et al., 2006; Rønholt, 2008; Rønholt & Herskind, 2009; Svendler Nielsen, 2009b), 'physical literacy' (Whitehead, 2001), 'kropslig viden' (Antilla, 2007, 2008), og kropskompetence (Stelter, 2002), der udspringer af henholdsvis idrætspædagogik, danspædagogik og idrætspsykologi med en filosofisk forankring i kropsfænomenologien. Begrebet tilkendegiver en forestilling om viden som holistisk begreb, det vil sige, at vi kan lære ved at være lydhør overfor vores sanselighed og vores kropslige fornemmelser, udover det vi kan lære kognitivt, rationelt. Kropslig læring betinger et kropsligt nærvær og en kropslig lydhørhed og kan føre til ny

viden/bevidsthed gennem refleksion og evt. italesættelse. Begrebet angiver, at kropslighed og læring er tæt forbundne, også når det drejer sig om at lære andet/mere end et bevægelsesrepertoire. Kropslige læreprocesser defineres i nærværende undersøgelse som den udvikling, der igangsættes og næres i og gennem bevægelse, når der gives eller opstår plads til at opleve og forstå sanselighedens nuancer, hvilket kan have betydning for vedkommendes evne til at mærke sig selv og dermed indgå styrket i relation til/i mødet med andre.

I nærværende undersøgelse anvendes udtrykket kropslige læreprocesser fremfor kropslig læring, for at betone, at undersøgelsen fokuserer på læringsforløbet.

Kontekst: Cirkus - nycirkus – uddannelsen – eleverne

Cirkus

De fleste har en forestilling om cirkus, og tænker på det enten med begejstring eller aversion, eller noget midt imellem. Nogle tænker på savsmuld, popkorn og elefanter, og cirkus forbindes gerne med stærke mænd og letpåklædte kvinder, for bare at nævne nogle oplagte klichéer.

Moderne cirkus siges at være opfundet af sergent major Philip Ashley i London i 1770, hvor han skabte manegen med en diameter på 13½ meter for at udnytte centrifugalkraften optimalt i forhold til hestens ridt (Jando, 2008). Det moderne cirkus udspringer af strengt disciplinerende militære miljøer. Det traditionelle cirkus befandt sig tidligere i periferien af byerne, ekskluderet af 'det pæne selskab' og var på sin tid provokerende og exceptionelt (Enevig, 1981), indtil for cirka 40 år siden, hvor nycirkus udfordrede cirkus (Eigtved, 2001).

Det traditionelle cirkus er typisk hierarkisk opbygget med en perlerække af enkeltstående numre. Kendetegnende for det traditionelle cirkus er manegen, dyrene og konferencieren (Zerlang, 2001). Hertil kommer præsentationen af det fejlfri menneske (Eigtved, 2001, 2003), præsenteret i en typisk kønsstereotyp, heteroseksuel hierarkisk ramme med cirkusdirektøren i toppen.

Nycirkus

Nycirkus er en scenekunstform, som er baseret på de klassiske cirkusdiscipliner, og supplerer udtrykket med blandt andet inspiration fra dans, teater, fysisk teater og performance. Nycirkus har samtidig udviklet sig i samspil med tidens tendenser, blandt andet ved at inddrage elementer fra parkour, skateboarding og lignende. Nycirkus er karakteriseret ved at lege med udtryk og form, der adskiller sig fra og samtidig bygger på tidligere tiders cirkus. Nycirkus bygger på de klassiske cirkusdiscipliner og kropslig perfektionering og bryder samtidig med det, vi forventer eller vanligvis præsenteres for både indenfor det traditionelle cirkus og idræt. Nycirkus opstod i Frankrig og Canada i slutningen af 1970'erne og starten af 1980'erne som modkultur til de traditionelle cirkus, og kom til Danmark i begyndelsen af 1990'erne.

I dag er nycirkus ”den frække og rå fornyer i dansk scenekunst” (Brostrøm, 2008). Og nycirkus er ”et krydsfelt mellem manegen og scenen, mellem det folkelige og det elitære, den barnlige naivitet og den fantasisøgende voksne. Et krydsfelt mellem det imaginære og det kropslige, mellem anarki og absolut præcision og mellem det individuelle og det fælles” (Davies, 2008). Nycirkus karakteriseres gerne som både et anarkistisk subkulturelt fænomen og som avantgarde (Holm, 2001). Nycirkus er ikke bundet til teltet eller manegen, og kan opleves i teatre, industrihaller eller i byens rum som ’site specifik’ produktioner. Nycirkus har ofte en fortællende rød tråd eller et gennemgående tema ved eksempelvis at være bygget op over emner eller skønlitterære værker eller andet.

På engelsk har udtrykket ’contemporary circus’ erstattet det før anvendte ’new circus’, og nogle anvender udtrykket ’post-circus’ for at forbinde til det postdramatiske og det postmoderne. Kært barn har mange navne. I denne afhandling anvendes udtrykket nycirkus - skrevet ud i ét for at betone at det ikke bare er en ny version af cirkus, men en genre for sig.

Det traditionelle cirkus baserer sig på disciplinering og hierarki, mens nycirkus’ værdigrundlag knytter sig til det vilde og til fællesskab. I det traditionelle cirkus, er den fysiske præstation og mestringen af bevægelsen i sig selv nok. I nycirkus derimod anvendes bevægelsen til at skabe et udtryk, der overskrider perfektioneringen. Cirkus kan siges at spille på wauv-oplevelsen, mens nycirkus synes at pejle efter en aha-oplevelse. At fejle er en anden væsentlig forskel mellem det traditionelle cirkus og nycirkus. Illusionen om det fejlfri menneske dyrkes ikke i samme grad i nycirkus. Det er ikke et krav, at nycirkus spilles i telt, og den klassiske komposition udfordres ved

for eksempel uni-disciplinære forestillinger. Også de stereotype kønsroller og den heteroseksuelle diskurs ses udfordret i nycirkus. De fleste nycirkus forestillinger er unikke produktioner skabt af og med nycirkus artisterne selv, og en nycirkus forestilling, der genopsættes af et nyt kompagni, er endnu ikke sket. At lade en ny besætning indgå i en allerede skabt forestilling forekommer sjældent. Nogle nycirkus kompagnier vælger at engagere sig lokalt eller socialt, for eksempel ved at tilbyde undervisning og workshops, blandt andet i forbindelse med turné og eksempelvis som sommerferieaktivitet i socialt udsatte boligområder for områdets børn og unge. Nycirkus er i sit udgangspunkt en modkultur, der opstår som reaktion på både det etablerede samfund og det traditionelle cirkus' præmisser og dogmer. Nycirkus lagde ud med at stikke af fra det forventelige, og udfordringen må være fortsat at ville og kunne overraske. Forestillingerne er afhængige af et vækstgrundlag i form af nycirkus artister og nogle af disse uddannes på Artistlinien, der er én ud af 40 europæiske nycirkus skoler. I kølvandet på de første franske nycirkus kompagnier, oprettedes de første nycirkus skoler, som brød det traditionelle cirkus' tradition for mesterlære (Guy, 2001). Nu kan man uddanne sig til artist uden at være født ind i det eller være nødsaget til at stikke af med cirkus for at blive en del af det.

Nycirkus er en scenekunstform, der kombinerer de klassiske cirkusdiscipliner med inspiration fra moderne scenisk arbejde såsom performance, teater, dans m.m. Hertil kan inddrages lys-, lyd- og multimedieeffekter. Nycirkus er ikke bundet til telt og manege, men kan også spille udendørs, evt. som site specific og på teaterscener. Desuden ses det, at nycirkus artister optræder i blandt andet teateropsætninger, musicals og til koncerter. En professionel nycirkus artist kan optræde solo, duo, trio og i større grupper, og forestillingerne kan være uni- eller multidisciplinære (Degerbøl & Verwilt, 2009; Eigtved, 2001, 2003; Purovaara, 2009).

Artistlinien

Akademiet for Utæmmet Kreativitet (AFUK) ligger i København, og en af deres tilbud er Artistlinien, hvor undersøgelsens feltarbejde fandt sted henover et skoleår. Artistlinien har eksisteret siden 1993, og er i dag internationalt anerkendt af den Europæiske Føderation af Cirkusskoler (FEDEC: www.fedec.eu). Artistlinien optager hvert år ca. 15 elever i alderen 18-25 på baggrund af en optagelsesprøve. Det er unge fra hele Norden, der søger optagelse, og de i alt ca. 40 elever er fordelt i tre grupper afhængigt af niveau. De træner dagligt fra kl. 9-16, og undervisningen

varetages af to fuldtidsansatte hovedlærere og ca. 12-15 timelærere. Der undervises i akrobatik (spring, balance-akrobatik), gymnastik (ringe, trapez og reb) og balancer (line, håndstand) samt jonglering. Herudover undervises der i scenisk arbejde, idé-udvikling, improvisation, dans og bevægelse samt projektarbejde.

Artistliniens formål er:

- At skabe et fundament af kunstneriske, fysiske og praktiske færdigheder og et bredt kendskab og forståelse for, hvad kunstarten nycirkus er.
- At inspirere til udvikling af faglig individualitet og et personligt kunstnerisk udtryk.
- At kvalificere til optagelse på videregående cirkusuddannelser, til pædagogisk virksomhed og/eller starte egen virksomhed.

(Langager et al., 2007, s. 59)

Uddannelsens hovedformål er at uddanne udøvende kunstnere, og derudover har netop nærværende nycirkus uddannelse også en social profil i forhold til en inkluderende pædagogik overfor udsatte og sårbare unge (www.afuk.dk). Artistlinien er for nuværende ikke akkrediteret som formel uddannelse, selvom modellen kendes fra det øvrige Europa og Sverige.

Nycirkus artisteleverne

Eleverne karakteriseres som tilhørende to forskellige grupper: De stærke og de sårbare, hvoraf de stærke delkategoriseres som henholdsvis målrettede og vrede, mens de sårbare delkategoriseres som henholdsvis de uafklarede og de udstødte (Langager et al., 2007). Denne kategorisering er naturligvis en forenkling af den mangfoldighed af unge, der opsøger stedet. Det interessante er imidlertid, at artisteleverne for de flestes vedkommende er 'stærke', idet de går "målrettet går efter at blive halv- eller helprofessionelle artister" (Ibid., s. 57). Eleverne opsøger tilbuddet som 'udvej', som 'genvej', som 'ventil' eller som 'refugium' (Ibid., s. 81f). Uddannelsens elever har typisk valgt denne uddannelse, fordi de 1) føler sig tiltrukket af scenekunstformen og har lyst til at udtrykke sig kropsligt kunstnerisk, 2) har lyst til at bevæge sig, og/eller 3) har fravalgt en boglig uddannelse og/eller andre typer ungdomsuddannelser (Langager, 2007).

Empirisk grundlag

Det empiriske arbejde fandt sted henover et skoleår fra august til juli kl. 9-16 i tre perioder af ca. to ugers varighed på Artistlinien, Akademiet for Utæmmet Kreativitet (AFUK) i København (DK), hvor seks nycirkus artistelever indgik i undersøgelsen. De hovedansvarlige undervisere bidrog med anbefalinger til, hvem der kunne indgå som deltagende ud fra en afvejning af deres gennemførelseschancer med blik for en vis spredning af elevtyper. Inklusionskriteriet var, at eleverne var dansktalende og eksklusionskriteriet var elever med risiko for frafald. De deltagende medvirkede frivilligt og er repræsentative i forhold til køn og uddannelsens opbygning, så der er to deltagende fra hver årgang. I designet indgår tre interview med hver elev med en varighed på 46-72 min. foruden ca. 15 timers videografisk materiale.

Afhandlingens indhold og struktur

En klassisk cirkusforestilling er bygget op af enkeltnumre, som præsenteres af en sprechstallmeister. Forestillingen åbner typisk med et flot nummer, lige inden pausen kommer dyrene, og lige efter pausen kommer et luftnummer, og til sidst kulminerer det hele med forestillingens dyreste nummer. Dyrene placeres lige inden pausen for at vinde tid til oprydning, og luftnummeret lige efter pausen er placeret der for at have tid til at rigge an. Sådant er rækkefølgen et resultat af kunstnerisk intention og af praktiske omstændigheder. Ovenstående skitsering af en typisk cirkus komposition, vil i det følgende fungere som analogi til præsentationen af denne afhandlings indhold og struktur.

Åbningsnummeret er indledningen, hvori scenen sættes for formuleringen af undersøgelsens afsæt, for dens formål, forskningsspørgsmål og relevans. Herefter følger en præcisering af undersøgelsens ramme i kraft af en præsentation af undersøgelsens genstandsfelt, fænomen og kontekst, fulgt op af en eksplicitering af undersøgelsens empiriske grundlag. Der er glimmer og glitter og lovning om at det bliver godt. Musikken er energisk og tonen let.

Herefter kommer et litteratur review, hvis formål er at klarlægge forbindelsesflader og krydsfelter mellem de tre forskningsområder samt de tomrum, der måtte være. Desuden vil litteratur reviewet præsentere, hvordan kunstnerisk orienterede forskningsmetoder hidtil har været anvendt i pædagogisk forskning, hvilke metoder der hidtil har været anvendt til at undersøge kropslige læreprocesser, samt hvilke metoder pædagogisk orienteret forskning i cirkus har anvendt. Det er de kirgisiske kosakker, der springer af og på deres heste, snart oppe, snart nede - og hele vejen rundt om hestens mave, mens den er i fuld galop.

Udvikling af metodologi og metode bygger videre på viden fra litteratur reviewet og afsøger yderligere relevant teori. Der indledes med at introducere det kropssyn, som undersøgelsen baserer sig på. Det er linedansernummeret. Linedanseren sætter forsigtigt den ene fod efter den anden præcist og med fatale følger, hvis foden glider. Afsnittet balancerer på en fremlægning af et omfattende filosofisk forfatterskab, hvor det er nødvendigt at holde tungen lige i munden for at blive på linen i en præcis koreografi. Den følgende opbygning baserer sig på de tilgange, der afprøves og udvikles. Disse efterfølges af et afsnit om forskningsetik og rundes af med en opsummering, der skitserer undersøgelsens afsæt, inspirationer og spor. Det er kontorsionisten, der

snor sig og smyger sig omkring, klassisk skolet, men dog så fuld af variationer. Her videreudvikles med respekt de tillærte færdigheder i en selvstændig koreografi.

Udvikling af analysetilgang og -proces er jonglørenes arbejde med sine objekter. Det empiriske materiale vendes og drejes, og hver detalje gennemgås og afprøves. Kastes og gribes. Skinner i projektørens lys og falmer ved stilstand. En kniv, et æble, en appelsin. Hvert objekt har sin berettigelse, sine karakteristika og muligheder og udgør tilsammen et hele, der giver nummeret substans.

Så er der pause inden luftnummeret, der her er præsentation af artiklerne. Muskler og ynde - tyngde og raffinement går hånd i hånd. Publikationerne er undersøgelsens resultater og præsenteres i relation til eksisterende forskning. Hertil skitseres de metodiske tilganges anvendelighed, der rejses kritikpunkter og stilles forslag til, hvordan de fortsat kan udvikles.

Sidst kommer konklusion og perspektivering, som er finalenummeret, der på en og samme tid samler op på det foregående. Det er akrobaterne, der her kommer i manegen i fuld fart. De springer over og under hinanden, imellem hinanden, griber, kaster, ruller - og lægger an til at forlade teltet i højt humør.

I en klassisk cirkus forestilling præsenteres numrene enkeltvis som perler på en snor. Imidlertid bryder mange nycirkus kompagnier med denne type komposition, for i stedet at prioritere en præsentation af numrene som et ikke-hierarkisk sammenhængende hele bygget op omkring en rød tråd eller en fortælling. Den tekstlige fremstilling betinger en lineær fremadskridende komposition, men selvom indholdet må præsenteres fortløbende, er det ikke en afspejling af den faktiske proces.

Litteratur review

Afhandlingen er grundlæggende kvalitativt forankret og det er derfor besluttet at gennemføre litteratur review ved brug af:

- “narrativt review” (Jones, 2004)
- ”scoping review” (Boydell et al., 2012; Pham et al., 2014)

Formålet med at kombinere de to typer review er kvalitativt at afdække relevant eksisterende viden, og her hente inspiration, indenfor undersøgelsens tre områder, henholdsvis:

- Genstandsfelt: Kunstnerisk orienterede forskningsmetoder
- Fænomen: Kroplige læreprocesser
- Kontekst: Nycirkus

Der gennemføres i nærværende afhandling et narrativt inspireret og et scoping review indenfor hver af undersøgelsens tre områder. Ud fra denne afdækning fremgår det desuden, hvad der ikke er undersøgt og derfor peger afdækningen på mulige retninger for at dække sådanne slip.

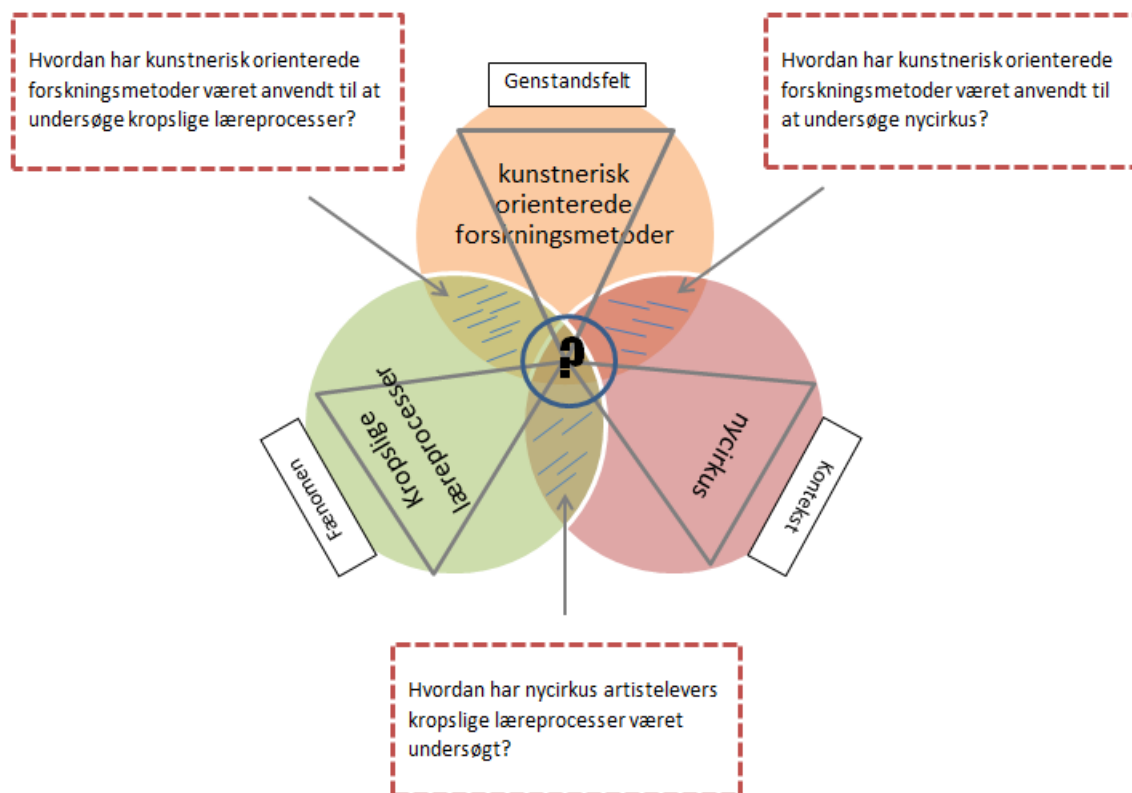
Formålet med de narrativt inspirerede reviews er at skabe overblik over de respektive forskningsområder ved at præsentere væsentlige studier og toneangivende teoretikere på området. De narrativt inspirerede reviews informerer de arbejdsspørgsmål, der guider de tre scoping reviews. På et spænd af muligheder af valg af reviews, befinder det narrative review sig længst fra det kvantitative systematiske review, mens scoping review placerer sig tættere på det systematiske review, idet en søgestreng og reproducerbarhed er nogle af kendetegnene. Formålet med scoping review er her ikke at kvantificere resultatet, men at syntetisere relevant viden. Søgestrengen anvendes i udvalgte søgemaskiner og/eller databaser, og de fundne resultater screenes: Første screening baserer sig på læsning af abstract, og anden screening på fuld tekst læsning, hér med fokus på metode. Der blev i forbindelse med screening ikke taget højde for de resultater, som metoderne gav anledning til, men udelukkende beskrivelserne af de anvendte metoder. In- og eksklusionskriterier beror på en stillingtagen til den pågældende undersøgelses relevans, omfang og væsen.

Det har vist sig nødvendigt at foretage uafhængige reviews indenfor undersøgelsens tre områder, fordi der tilsyneladende ikke findes akademisk publiceret materiale, der placerer sig i de tre

områders krydsfelter. Reviewet sigter overordnet imod en besvarelse af, i hvilket omfang kunstnerisk orienterede forskningsmetoder har været brugt til at skabe indsigt i nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser. For at kunne besvare dét spørgsmål viste det sig nødvendigt at undersøge krydsfelterne mellem hvert af forskningsområderne, således:

- Genstandsfeltets relation til kontekst og fænomen
- Kontekstens relation til genstandsfelt og fænomen
- Fænomenets relation til genstandsfelt og kontekst

For at undersøge ovenstående relationer blev der fokuseret på at afdække, hvordan kunstnerisk orienterede forskningsmetoder (genstandsfelt) har været anvendt til at undersøge henholdsvis nycirkus (kontekst) og kropslige læreprocesser (fænomen), samt hvad der findes om nycirkus i relation til kropslige læreprocesser og vice versa, og hvordan det i givet fald er blevet undersøgt. Forskningsområdernes krydsfelter med dertilhørende arbejdsspørgsmål kan illustreres således:

Figur 2: Illustration af undersøgelsens forskningsområdernes krydsfelter med dertilhørende arbejdsspørgsmål.

Følgende litteratur review er bygget op om besvarelse af ovenstående arbejdsspørgsmål (i figur 2 omkranset af røde stiplede linjer). Søgningen indenfor hvert forskningsområde starter bredt med en besvarelse af hvilken forskning, der findes på området for så gradvist at snævre ind til først en pædagogisk betoning og sidenhen en specifik afsøgning af mulige berøringsflader til de andre tilstødende forskningsområder med en opmærksomhed på hvilke metoder, der tidligere har været anvendt. Denne bevægelse er illustreret som grå trekantede i hvert af de respektive forskningsområder.

Bemærk: Af hensyntagen til læsevenlighed er følgende elementer fra scoping review placeret som bilag:

- baggrund for scoping review (valgte databaser, søgestreng, in- og eksklusionskriterier)
- flowcharts
- tabeller over inkluderede artikler
- kritik af litteratur review

Kunstnerisk orienterede forskningsmetoder

Narrativt inspireret review

For at forstå landskabet omkring kunstnerisk orienterede forskningsmetoder, er det prioriteret nedenfor at skabe et indledende overblik ved at skitsere, hvad der helt overordnet findes om kunstnerisk orienterede forskningsmetoder samt hvilke metoder, der findes og i hvilke sammenhænge de har været brugt.

Som angivet i begrebsafklaringen stilles kunstnerisk orienterede forskningsmetoder synonymt med formuleringen Art Based Research methods (Art-based research methods/Arts Based Research methods/Arts-Based Research methods), herefter forkortet ABR. ABR tegnes af et bredt felt af akademikere og kunstnere – kunstneriske akademikere og akademiske kunstnere. Indledningsvis er det værd at holde sig for øje, at i bredeste forstand dækker ABR over 1) forskning, der bruger kunst, 2) forskning i kunst, 3) forskning gennem kunst samt 4) kunstnerisk orienteret forskning i kunst. ABR er en betegnelse, der dækker over en grundlæggende kreativ/kunstnerisk tilgang til generering, bearbejdning og formidling af data. ABR beror typisk på et ønske om at lade kunst og videnskab berige hinanden. Det er en tilgang, der vinder stadig større indpas på tværs af samfundsvidenskaberne, humaniora og naturvidenskab, og som siges at udgøre et alternativt paradigme, der i sit væsen adskiller sig fra både det kvantitative og det kvalitative paradigme (Leavy, 2015). ABR siges at have taget sin begyndelse i 1990'erne, og kan lokaliseres til Stanford University 1993 (Barone & Eisner, 2012).

De kunstneriske praksisser spænder over litterære udtryk, musik, teater, dans, performance, billedkunst, film m.m., som på forskellig vis og i forskellig grad kan præge et forskningsprojekt i en eller flere dele af forskningsprocessen. Udover at anvende kunst som en del af forskningsprocessen, anvender ABR kunstneriske udtryk også i eller som en del af forskningsformidlingen, og kan blandt andet tage form som noveller, digte, tegneserier, collager, tegninger, malerier, skulpturer, broderi og andet håndarbejde, performances, installationer, dans, teater og film, fotografi, teater/film manuskripter, musik, partiturer m.m. Typisk vil en genre dominere et givent forskningsprojekt, men er ikke begrænset hertil.

Formålet med dette narrativt inspirerede review er at skabe opmærksomhed på nogle af de forskere og frontfigurer, der har været med til at igangsætte og præge udviklingen af ABR, og hvis arbejde har influeret den underskov af forskning, der blandt andet optræder i det følgende scoping review.

Det er relevant at gøre opmærksom på den terminologi, der præger feltet, fordi den tilkendegiver nogle nuancer i, hvordan det kunstneriske og det akademiske er vægtet. ABR indgår i et landskab, hvor også følgende betegnelser optræder, blandt andet: 'Aesthetically based research', 'art as inquiry', 'art-based inquiry', 'artistic inquiry', 'arts-based social research' (ABSR), 'arts-based educational research' (ABER), 'arts based health research' (ABHR), 'arts-informed inquiry/research', 'critical arts-based inquiry', 'performative inquiry', 'poetic science', 'practice-based research', 'research based practice' (Leavy, 2015, s. 5). Denne variation i terminologi indikerer, at det er et felt i udvikling, hvor mange byder ind. Terminologien angiver at 'udøverne' har forskellig faglig baggrund i henholdsvis kunst og/eller videnskab, og at forskningsprojekterne har forskellige formål, henholdsvis for eksempel at skabe en bedre undervisningspraksis og at skabe tydeligere og bredere tilgængelig forskning. Uanset formål, så betragtes både den kunstneriske og den akademiske praksis som håndværk, og der er et grundlæggende ønske om at integrere teori og praksis, og at bruge kunsten til at berige forskningen og omvendt, for at forsøge at forstå spørgsmål, der er vanskelige at dække med traditionelle metoder. Der er imidlertid uenighed om, i hvilken grad begge håndværk må mestres. De forskellige genrer på området prioriterer deres ståsted i henholdsvis kunsten og academia forskelligt, hvilket afspejler sig både i de spørgsmål, der bliver rejst og i de forskningsresultater det afstedkommer.

Som en af de første samlede udgivelser på området, synes "Handbook of the Arts in Qualitative Research" (Knowles & Cole, 2008) at have været toneangivende indenfor udviklingen af og argumentationen for brug af ABR i kvalitativ forskning knyttet til udvalgte genrer. Antologien anskueliggør feltets tværdisciplinære natur ved at hente bidrag fra blandt andet humaniora, medievidenskab, antropologi, sociologi, psykologi, kønsstudier, uddannelsesvidenskab, idrætsvidenskab, sygepleje, sundhed og medicin og diskuterer, hvad der skal til for at igangsætte og gennemføre ABR. Antologien synes at have særlig betydning, i kraft af dens spændvidde. Af særlig betydning synes at være "Method meets art. Arts-based research practice" (Leavy, 2015). Denne bog leverer en fyldestgørende introduktion samt beskrivelse og eksemplificering af genrer (litteratur og poesi, musik, dans, teater og film samt billedkunst) og fungerer samtidig som praktisk guide til at anvende disse genrer. Bogen fremhæves her, fordi den har karakter af grundbog for enhver, der vil

orientere sig i landskabet og lade sig inspirere af faktisk gennemførte projekter. Et andet væsentligt værk synes at være ”Arts based research” (Barone & Eisner, 2012), hvori ABRs opståen, udspring, intentioner, muligheder og udfordringer udgør kernen, ledsaget af eksempler. Denne bog bygger på bidrag, som de to forfattere hver og sammen har leveret forud for denne udgivelse. Også denne bog synes at have en kanoniseret status i kraft af dens sammenhængskraft. Særlig interessant i forhold til nærværende afhandlings pædagogiske orientering er især begrebet Arts-Based Educational Research (ABER). Denne gren indenfor ABR er etableret af Barone & Eisner (2006). ABER foretager arts-based research for at bidrage til den øvrige uddannelsesforskning. Hertil kommer ”Arts-based research in education: Foundations for Practice” (Chanmann & Siegesmund, 2008), der er en antologi med bidrag af blandt andet Barone og Eisner foruden mange eksempler på gennemførte forskningsprojekter. Heraf fremgår det, at pædagogisk funderet ABR er ligeså mangfoldig i valg af emne og genrer som øvrig ABR. Bemærk, at ABER i det følgende favnes i betegnelsen ABR, selvom dette kan kritiseres for at forsimple mangfoldigheden. De brede introduktioner skaber et overblik over landskabet, mens fokus på pædagogisk orienteret ABR er med til at skærpe blikket.

I landskabet af forskere, der bruger kunst som en aktiv del af forskningen, figurerer også ”Performative Social Science” (PSS), primært initieret af Kip Jones (bl.a. 2008, 2012) fra Centre of Qualitative Research at Bournemouth University (UK). PSS kan defineres som at bruge redskaber/virkemidler/greb fra kunsten til at gennemføre og formidle humaniora og samfundsvidenskab. Et væsentligt startskud var Forum: Qualitative Social Research’s temanummer om Performative Social Science (2008, vol. 9, no. 2). Med til at forme PSS er også de socialkonstruktionistiske psykologer Mary & Kenneth Gergen, der har skrevet ”Playing with Purpose: Adventures in Performative Social Science” (2012) (- i en bogserie med Barone & Eisner som redaktører). Denne bog er første samlede udgivelse om PSS, som i dag er bredt anvendt og består af bidrag fra de fleste faglige discipliner, og desuden figurerer som blogs og mailservers. Læg mærke til, at PSS i det følgende rummes i betegnelsen ABR, selvom dette kan kritiseres for at forsimple mangfoldigheden, men lette læsevenligheden. Hver betegnelse har naturligvis sine karakteristika, men ud fra en viden om dialog mellem Jones og Leavy om PSS og ABR synes det acceptabelt her at lade overensstemmelserne træde frem og skære dem over samme kam af at arbejde i krydsfeltet mellem kunst og videnskab (Jones & Leavy, 2014).

Hertil kan suppleres med et fokus på de enkelte genrer. Indenfor genrene kan fremhæves autoetnografi (Bochner, 2000, 2001; Bochner & Ellis, 2003; Ellis, 2000, 2009; Ellis & Bochner 2000, 2006), hvor det tillades at skrive forskeren frem som et erkendt subjekt. Faulkner (2009), Leggo (2008) og Prendergast (Prendergast, Leggo & Sameshima, 2009; Galvin & Prendergast 2016) er særlig toneangivende i forhold til udvikling af digte som formidlingsform, mens Norris (2010) og Bagley (2008, 2009) er det i forhold til drama og performance som metode indenfor henholdsvis antropologi og uddannelses etnografi. Særligt Snowber (2012) har markeret sig i relation til dans. Bresler (2004, 2008) har markeret sig i relation til særligt musik. Carless & Douglas, (2011; Douglas & Carless, 2013, 2015) er særligt repræsentative i forhold til at omsætte data til sang tekster og præsentere dem i kombination med levende billeder. Også med afsæt i det lydige univers, har Rice (2003) været med til at udvikle brugen af 'soundscapes'. Pelias (2004) er ligeledes betydningsfuld i kraft af en introduktion til en empatisk forståelse i mødet med emnet, materialet og aftagere. Disse pionerer og deres indflydelse på anvendelsen af genrer og tilgange ses ofte refereret, selvom disse eksempelvis ikke optræder tydeligt i det følgende scoping review. Uanset faglig forankring, gør ABResearchers det fordi 1) det matcher deres forestilling om, at det skaber en anden type forståelse/viden, 2) det giver mening i relation til kontekst og emne, og/eller 3) at det matcher vedkommendes kunstneriske ekspertise.

De ovenfor anførte værker og udgivelser strækker sig fra begyndelsen af dette millennium med en betydelig tyngde de sidste ti år, hvilket angiver at ABR og deslige er i kontinuerlig udvikling og ekspansion. Desuden findes der internationalt flere netværk, der på forskellig vis arbejder med koblingen mellem kunst og videnskab og udviklingen af kreative forskningsmetoder, blandt andet det tværdisciplinære Arts & Sciences (www.crasshforum) med udspring fra Centre for Research in the Arts, Social Sciences and Humanities i Cambridge. Der findes også The Colloquium on Artistic Research in Performing Arts (www.carpa) med udspring fra Performing Arts Research Centre at the Theatre Academy of the University of the Arts Helsinki særligt i relation til performing arts. Der er også mere fagspecifikke netværk såsom Out of our heads (www.outofourheads), der er dedikeret til koblingen mellem kunst og lægevidenskab.

Ovenstående narrativt inspirerede review har skitseret nogle overordnede træk og tendenser ved ABR og fremhævet metodiske muligheder samt præciseret, at de anvendes uafhængigt af faglig forankring til at undersøge et bredt spektrum af problemstillinger. Dette afsæt fører til den følgende indkredsning af pædagogisk orienteret ABR for dér at orientere sig i hvilke metoder, der anvendes.

Scoping review

For at forankre undersøgelsen, følger her en fremstilling af, hvad der findes af pædagogisk orienteret ABR. Se bilag 1 for introduktion/oplæg til scoping review (valgte databaser, søgestreng, in- og eksklusionskriterier), flowchart samt tabel over inkluderede artikler. 43 artikler indgår og tematiseres i relation til besvarelse af ovenstående. Følgende syntese tematiserer grundlæggende 'hvorfor bruge ABR?' og 'hvordan bruge/gøre ABR?' ud fra en forholden sig til rationale og metode.

- At nære de nære fortællinger

Fordi hensigten er:

- At skabe refleksion og kropslig forståelse

Og

- At øge tilgængeligheden af forskningsresultaterne

Nære fortællinger og deres formidlingsevne

Terminologi angiver en tendens i undersøgelsernes formål, idet de rummer et socialt sigte (bl.a. Bagley & Castro-Salazar, 2012; Hewson, 2007; Kraehe & Brown, 2011; Osei-Kofi, 2013). Også hvor det ikke er udtrykt som terminologi, giver ABR mange gange det, der er unikt og udenfor normen forrang, og ABR giver de nære fortællinger forrang (n = 9) (se evt. bilag 1: tabel: 'anvendelighed': 'Små fortællinger'). Samme fortællinger synes desuden at have en vis appel, når det drejer sig om deres formidlingsevne (n = 5) (se evt. bilag 1: Tabel: 'Anvendelighed': 'Rækkevidde'). Samtidig er det også hensigten, at øge tilgængeligheden blandt andet for det praksisfelt, som undersøges, blandt andet gennem brug af poesi (bl.a. Hanley, 2013; Ledger & Edwards, 2011).

ABR prioriterer at skabe viden om udsatte og sårbare eller marginaliserede grupper ved at få disse 'i tale' eller netop ikke, men snarere møde dem på anden vis gennem kunsten, fordi kunsten åbner for andre fortællinger, der ikke nødvendigvis er verbalt drevne. De nære fortællinger formår i bedste fald at synliggøre et problemfelt, ændre negative stereotyper og appellere til en anden forståelse for blandt andet at påvirke magthavere og eksperter ved at rejse kritik af, udfordre og eventuelt ændre

dominerende diskurser. De nære fortællinger kan nuancere eller udfordre herskende fortællinger og diskurser ved 1) at give de deltagende mulighed for at udtrykke sig om deres livsverden og 2) at lade disse fortællinger blive formidlet til et bredt 'publikum'. Samlet set, kan det udtrykkes som et ønske om: At nære (altså skabe grobund for) fortællinger og at disse nære (læs: Små, men vigtige) fortællinger mangfoldiggøres. At nære de nære fortællinger forsøges imødekommet gennem: 'Et andet sprog', 'medskabelse', og 'anerkendelse'.

En nuance i at nære de nære fortællinger ligger i at lade de deltagende komme til orde, hvilket er til gavn for deres selvværd og refleksion, nu og her. Her fremhæves det, at for eksempel fotografi kan 'empower' de deltagende ved, at de præsenterer deres version af 'virkeligheden' ved at fotografere den, og at fotografi kan tilsidesætte ord (Desyllas, 2013, 2014). I anden sammenhæng anvendes ABR ligeledes for at kunne forske i situationer, der kan være svære at tale om (Faulkner, 2016). Det synes her anvendeligt til at bruge kunstens sprog, fremfor eller som supplement til det vanlige verbale for at åbne ellers svært tilgængelige emner, hvis vel og mærke de deltagende allerede er eller bliver gjort fortrolige med det valgte kunstneriske sprog.

Som det ses ovenfor ligger der ofte et aspekt af 'medskabelse' i ABR (bl.a. Wright, 2007). Det fremhæves her, at det at skabe fortællingerne sammen både styrker de deltagendes engagement og selvværd, og at fortællingerne kan bruges i forskningsformidling. At lade de deltagende være medskabere i processen giver mulighed for en anerkendende tilgang til gruppens udgangspunkt, blandt andet i forhold til kulturelle koder og normer. Ydermere er der en kvalitet i at lade de deltagende være synlige også i formidlingen, for eksempel ved at indgå i en performance (Malling, 2013). At lade de deltagende indgå i skabelsen af kunst giver dem mulighed for at se sig selv i et andet lys end de dominerende og evt. negative fortællinger (Hodges et al., 2014; Rice et al., 2015).

Der er eksempler på at ABR anvender narrative tilgange (n = 5) (se evt. bilag 1: Tabel: 'Anvendt terminologi'). Heri ligger en betoning af en fortællende tone eller tilgang til enten generering og/eller formidling af data, og det interessante er, at fortællingerne tilskrives en egen værdi gennem en lyrisk fremstilling.

Af ovenfor skitserede rationale for anvendelse og igangsættelse af ABR, fremgår det, at ABR ofte har til formål at møde og forstå udsatte og sårbare, og at dette gøres gennem 'et andet sprog' og 'medskabelse' ud fra en anerkendende tilgang til disse gruppers situation med et ønske om at være i

stand til at præsentere nye og 'nære fortællinger' for at udfordre fastlåste forestillinger og fortællinger.

Refleksion & kropslig forståelse – i processen og som produkt

Vi må antage, at al forskning tilstræber at skabe refleksion på baggrund af den fremkomne nye viden, hvad der imidlertid synes karakteristisk for kvalitativ forskning og måske i særdeleshed ABR, er et ønske om også at skabe refleksion blandt de deltagende. Heri ligger et ønske om at give de deltagende mulighed for at forstå og kritisk forholde sig til deres situation (n = 9) (se evt. bilag 1: Tabel: 'Anvendelighed': 'Refleksion'). Der er eksempler på, at der blandt deltagerne opstår en livsduelighed (Mohr, 2014) samt større kritisk opmærksomhed på egen situation (Kreahe & Brown, 2011; Yang & Bautista, 2008). Hvad der imidlertid synes mere særegent for ABR er muligheden for at reflektere på også et ikke rationelt, kognitivt niveau, hvor en kropslig, non-verbal, anti-dualistisk forståelse slår igennem, enten blandt de deltagende eller de modtagende eller både og (n = 9) (se evt. bilag 1: Tabel: 'Anvendelighed': 'Kropslig forståelse'). Heraf viser det sig, at teater, dans, skrivning, collage, foto, tegning og musik har været brugt til at skabe og opnå en kropslig forståelse af et givent problem/genstandsfelt. Det er bemærkelsesværdigt, at det kun i to tilfælde er en kunstnerisk praksis, der undersøges med et kunstnerisk virkemiddel (McCarthy, 2013; Moon & Hoffman, 2014), hvilket foranlediger sidstnævnte til at stille spørgsmålstegn ved, hvorfor praksis ofte undersøges med metoder helt løsrevet fra en kunstnerisk tænkning. At undersøge kunstneriske praksisser med kunstneriske virkemidler virker oplagt, men megen ABR bruges til at undersøge kontekster og praksisser løsrevet fra en kunstnerisk forankring. I det følgende vil det blive præciseret, hvilke metodiske valg der indgår, uanset kontekst.

Metodiske valg

Af de udvalgte artikler, der udtrykkeligt tilkendegiver deres ståsted, metode og anvendelighed, fremgår en mangfoldighed af metodiske valg, blandt andet forskellige typer autobiografisk skrivning (n = 6), poesi (n = 5), musik, koreografi, drama og performance (n = 8) og visuelle metoder (n = 6), blandt andet foto, film, photo-voice, video digte og anden video-kunst. Desuden anvendes billedkunst og håndarbejde (n = 7), kollager, tegning, maleri, visual journals og

perleplader. Hertil findes et utal af variations- og kombinationsmuligheder (se evt. bilag 1: Tabel: 'Anvendt metode' for eksakt reference). De metodiske valg indikerer, at de anvendte metoder i pædagogisk orienteret ABR er lige så varieret, som de er det i ABR generelt. Hver genre er i kraft af den begrænsede totale mængde af de udvalgte artikler ikke nødvendigvis repræsentative. For eksempel må de bidrag, der knytter sig til fotografi og video antages ikke at være dækkende for området samlet set, idet de handler om selv-repræsentation (Amaya, 2004; Desyllas, 2014), mens de audiovisuelle repræsentationer primært har autobiografiske afsæt (Cooley, 2007; Robinson-Cseke, 2007; Woo, 2008). I et projekt bruges kameraet som "an embodied and performative approach" i en reflektiv fotografisk proces frem mod en forståelse af det givne genstandsfelt (Coats, 2014). Her overskrides altså fotografiets funktion som 'image production' for at fremhæve dets potentiale som proces.

Brug af visuelle og audiovisuelle metoder er bare få ud af flere kunstneriske metoder anvendt i pædagogisk orienteret ABR. De i reviewet fremkomne artikler synes ikke at dække bredden af brug af visuelle metoder, og derfor vil visuel etnografi blive afsøgt for at kunne afprøve og udvikle metodiske tilgange, der kan støtte op om anden eksisterende forskning og samtidig pege tilbage på og vedkende sig sin indledende inspiration fra ABR.

Opsummering på review: Kunstnerisk orienterede forskningsmetoder

På baggrund af det narrativt inspirerede review, kan det udledes at ABR tilbyder at anvende kunstens genrer/former til at tilgå en forskningsmæssig relevant problemstilling. ABR anvendes her som samlende betegnelse for et væld af 'skoler' med dertilhørende terminologi, der er fælles om at kombinere kunst og videnskab. Formsprog og formål spænder så vidt som både kunsten og videnskaben selv. Det kan udledes at pædagogisk orienteret ABR spænder ligeså bredt som ABR generelt, hvad angår anvendt genrer/formsprog. ABR har tilsyneladende ikke været anvendt til at undersøge kropslige læreprocesser og heller ikke nycirkus. Cirkus synes desuden ikke at falde ind under de genrer/formsprog, som indgår i ABR. Scoping review indikerer, at ABR drages i anvendelse, fordi ABR kan:

- nære de nære fortællinger
- skabe refleksion og kropslig forståelse
- øge forskningsformidlingens rækkevidde

Herudover fremgår det, at ABR søger at indfri ovenstående ved at møde de deltagende med en anerkendende tilgang, hvor et andet sprog end det talte tages i brug, gerne i en medskabende proces. Desuden fremgår det, at forskeren bør have et minimum af forudgående kendskab til den valgte kunstneriske genre, og at metodevalg skal matche både gruppens og forskerens præferencer. Pointen er, at ABR kan bruges til at nære små fortællinger, der i form og indhold øger forskningsformidlingens rækkevidde og skaber refleksion blandt deltagere og modtagere. Desuden kan ABR nuancere et emne/problemfelt, idet kunsten kan give mulighed for at udvikle en kropslig forståelse.

ABR giver mulighed for at prioritere og fremhæve det unikke og det afvigende – de små, men vigtige fortællinger, der ofte overskygges af master narratives og/eller herskende diskurser. Med kunst som middel har ABR potentiale til at udfordre dominerende forestillinger ved at synliggøre andre aspekter ved et givent problemfelt. Samtidig giver ABR de deltagende mulighed for at udvikle deres kritiske sans i forhold til deres situation og dermed øge deres refleksion. Det viser sig således, at ABR giver mulighed for øget refleksion både blandt de deltagende og de modtagende. 'Mødet' med kunst, både som proces og produkt giver samtidig anledning til at nære det kropslige, sanselige, intuitive, følelsesmæssige, og åbner således for en anden type viden, forståelse og erkendelse end det kognitivt, rationelle. Sådanne 'møder' med kunst har dermed betydning for både

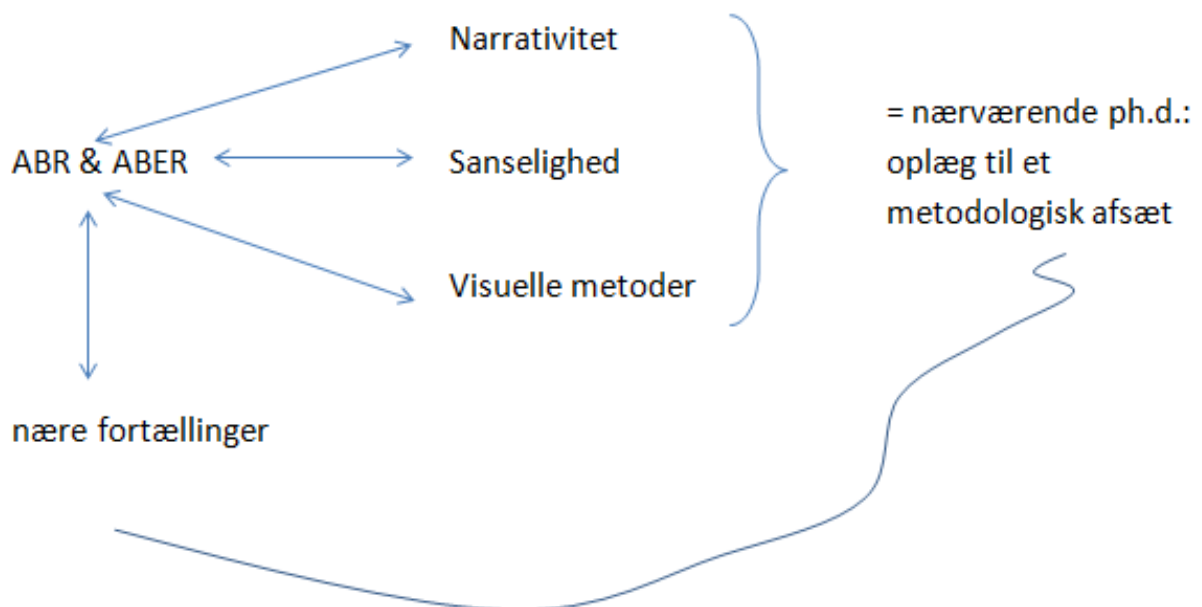
at få andre/flere målgrupper i tale, både som deltagende og modtagende. Sidstnævnte idet rækkevidden for formidling af forskningsresultatet udvides, typisk til en overskridelse af det akademiske felt til også at omfatte blandt andet praktikere, deltagere og andre med interesse for problemstillingen.

At lade narrativitet indgå som en del af ABR virker interessant, og det afsøges og afprøves, hvordan en kunstnerisk orienteret, narrativ tilgang vil kunne skabe indsigt i elevernes kropslige fortællinger. Det narrative kan indgå i flere dele af forskningsprocessen, hvilket inspirerer til at afsøge og afprøve, hvordan fortællinger kan inddrages/anvendes/udvikles gennem den fulde forskningsproces. Potentialet i at lade udsatte og sårbare komme til orde gennem ABR, synes at gøre denne tilgang velegnet i mødet med nycirkus artisteleverne, fordi disse (jf. tidligere beskrivelse af eleverne) netop er en gruppe, hvis stemmer sjældent høres, dels fordi de er uddannelsesmæssigt stigmatiseret, og dels fordi de overdøves af andre mere dominerende stemmer blandt andet forestillingsanalytiske (for uddybning se: Nycirkus: Narrativt review). På baggrund af ovenstående foreslås det at afsøge og afprøve at møde eleverne med 'et andet sprog' og 'medskabelse' ud fra en anerkendende tilgang til denne gruppes præferencer for herigennem at kunne nære de nære fortællinger og dermed præsentere andre typer fortællinger.

Der findes tilsyneladende ikke eksempler på, hvordan ABR og en kropslig vedkenden sig anvendes i undersøgelser af kropslig-kunstneriske praksisser. Netop her tager nærværende undersøgelse sit afsæt, idet det ønskes afsøgt og afprøvet, hvordan vi kan skabe en sanseligt baseret tilgang til undersøgelse af nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser. Her mødes ikke kun de deltagende med en anerkendende tilgang gennem et andet sprog, her møder vi så at sige også konteksten på dens præmisser. Der er elementer i scoping review, der peger på, at kropsligheden/sanseligheden kan indgå som medspiller i forskningsprocessen. Det vil blive afsøgt og afprøvet i nærværende projekt, hvordan en opmærksomhed på kropsligheden/sanseligheden kan indgå i forskningsprocessen. Intentionen vil være at forsøge at forstå en kropslig praksis med en kropslig indgangsvinkel. Ovenstående scoping review peger på den mulighed, der ligger i at undersøge en kropslig-kunstnerisk praksis med en kropslig-kunstnerisk tilgang. Det vil være interessant at afsøge og afprøve, hvordan en kropslig-kunstnerisk praksis kan imødekommes gennem en kropslig-kunstnerisk metodologi, blandt andet ved at overskride en rationel, kognitiv forståelse af viden med en betoning af en kropslig, non-verbal, anti-dualistisk forståelse af viden.

På baggrund af ABRs mange metodiske muligheder, er det valgt at gå videre med de visuelle udtryksformer/metoder, fordi de synes anvendelige til at kunne skildre den kropslige praksis og bevægelserne gennem blandt andet levende billeder. Desuden er det valgt at gå videre med de visuelle udtryksformer/metoder på grund af eget forudgående kendskab til mediet, jf. en anbefaling om, at det er tilrådeligt, at forskeren har en vis erfaring med/træning i at anvende den pågældende genre for at sikre et vist kunstnerisk niveau (Lafreniere & Cox, 2013). Brugen af visuelt materiale som udgangspunkt for dialog vil afsøges og afprøves yderligere, og brugen af kameraet som en reflektiv proces vil ligeledes afsøges og afprøves. Herudover indgår der i metodeafsnittet et afsnit om transformationer ud fra en nysgerrighed om en kritisk stillingtagen til materialets mulige transformationer med dertilhørende udfordringer.

Ovenstående søgning er en informeret begrundelse for nærværende undersøgelse og giver anledning til følgende:

Figur 3: Oplæg til et metodologisk afsæt.

I ABR findes der en udtalt opmærksomhed på narrativitet, sanselighed og visuelle metoder. Potentialerne i ABR lægger op til at forbinde sig med endnu en kunstnerisk genre, nemlig nycirkus. Der er således et udviklingspotentiale i at afsøge og afprøve, hvordan ABR kan udvikles med det formål at skabe indsigt i nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser. Det vil derfor blive afsøgt og afprøvet, hvordan nære fortællinger (her: Nycirkus artistelevs) kan initieres og formidles for at forstå fænomenet kropslige læreprocesser. Det vil ligeledes blive afsøgt og afprøvet, hvordan det er muligt at give eleverne mulighed for refleksion ved at introducere andre måder at tale sammen på blandt andet ved at inddrage visuelt materiale.

Kropslige læreprocesser

Narrativt inspireret review

Det viser sig, at kropslige læreprocesser tilsyneladende ikke er blevet undersøgt med ABR, så derfor bliver det relevant at afdække, hvad der så findes om kropslige læreprocesser, og hvordan de er blevet undersøgt.

Der findes helt overordnet meget forskning om kropslighed, kropslig viden, kropslig læring og kropslige læreprocesser, idet det dækkes af mange faglige discipliner og med mange og divergerende videnskabsteoretiske forankringer. Det væsentlige her er at blive opmærksom på, at nærværende afhandling placerer sig i en idrætspædagogisk/psykologisk, dansepædagogisk og eksistentiel filosofisk forståelse af kropslige læreprocesser (se begrebsafklaring). Indenfor denne afgrænsning synes bidragene at fordele sig i henholdsvis teoretisk og empirisk forskning. Sidstnævnte type af bidrag kan differentieres yderligere: At undersøge hvad det vil sige:

- at lære at bevæge sig (bevægelsesmæssige færdigheder/at præstationsforbedre)
- at lære af bevægelse gennem bevægelse (merlæring)

Med denne præcisering af undersøgelsens afsæt i relation til anden forskning om kropslige læreprocesser og deslige, er det først nu relevant at fremhæve, hvordan kropslige læreprocesser er blevet undersøgt.

Undersøgelser af kropslige læreprocesser

Fænomenologien ses inddraget som filosofisk og metodisk afsæt i blandt andet danse- og idrætspædagogiske undersøgelser af børn og voksnes kropslige oplevelser og erfaringer og læreprocesser (Engelsrud, 2007; Herskind, 2010; Ravn & Hansen, 2012; Rustad, 2013; Rønholt & Herskind, 2009; Svendler Nielsen 2006, 2009a, 2009b, 2012b). I denne fremstilling ligger tyngden i nordiske bidrag, fordi der her synes at være et særligt fokus på at arbejde fænomenologisk. Det er imidlertid væsentligt her at understrege, at dette er en afgrænsning ift. den mængde af viden, der findes europæisk og internationalt, hvor der med samme eller andre afsæt arbejdes med krop og uddannelse samt krop og læring (se evt. Larsson & Fagrell, 2010). I ovennævnte undersøgelser har været anvendt blandt andet deltagende observation og interviews, ikke deltagende observation,

interview med særlig opmærksomhed på beskrivelse af specifikke begivenheder eller situationer, foruden videografi samt multimodale interviews. Fænomenologien slår ift. interviewformer igennem blandt andet som multimodale interviews, hvilket her angiver, at der kan indgå forskelligt materiale til at igangsætte dialog, blandt andet børnenes egne tegninger (Svendler Nielsen, 2009a). At gennemføre interview med særlig opmærksomhed på beskrivelse af specifikke begivenheder eller situationer refererer til fænomenologiens betoning af 'lived experiences', og formen har været anvendt i forbindelse med undersøgelse af børnehavepædagogers kropslige erfaringer og disses betydning for deres professionelle virke (Herskind, 2010). I en ikke fænomenologisk ramme har interviews været anvendt til at indkredse, hvad der bliver lært og hvordan. Her er fokus på, hvordan det der læres, kan artikuleres, og dertil er udviklet en nuancering af forskellige aspekter af kropslig viden, som kan bruges i forbindelse med for eksempel interview (Nyberg & Larsson, 2014).

Et er at søge viden gennem interview, noget andet er at lade de deltagende udtrykke sig skriftligt. Det er i andre undersøgelser blev afprøvet, hvordan skriveøvelser har været brugt til at undersøge æstetiske oplevelser som et aspekt af kropslig læring (Maivorsdotter & Lundvall, 2009, 2014). Her deltog idrætslærestuderende, og formålet var at forstå, hvordan følelser og bevægelser er relaterede for at vise andre aspekter af idrætsundervisning end de tekniske og instrumentelle. I dansepædagogik har også forholdet mellem krop og læring været undersøgt i forhold til relationen mellem kropslig viden og mental refleksion, ligeledes gennem skrivning blandt de deltagende (bl.a. Antilla, 2007). Disse er eksempler på, hvordan skrivning kan indgå som selvstændigt empirisk materiale eller i kombination med anden empiri som forlæg til analyse. Der er dog også eksempler på, hvordan skrevne fortællinger om kropslige oplevelser indgår som en del af forskningsformidlingen. I et bidrag indenfor dansepædagogik anvendes blandt andet autobiografiske vignetter for, gennem udviklingen og præsentationen af "richly descriptive, visceral and kinaesthetic methods of writing", at tillade også den kropslige dimension af erfaring at træde frem (Barbour, 2011, s. 49). På anden vis er der på baggrund af ikke deltagende observation af æstetiske læreprocesser i folkeskolens idrætsundervisning, udviklet mindre fortællinger som uddrag af data anvendt i forskningsformidlingen (Rønholt & Herskind, 2009). Det ses desuden, hvordan et digt, skabt på baggrund af forskerens feltnoter om læreprocesser idrætsundervisning, er rammesættende for analyse og teoretiske refleksioner (Rønholt, 2002).

Videoobservation er blevet brugt til at skildre, hvordan en forevist bevægelse imiteres for at undersøge, hvilken kropslig viden det medfører (Nyberg & Meckbach, 2015). I en anden

undersøgelse anvendes også videoobservation, her i relation til idrætsundervisning (Rønholt, 2002). Her bruges videoobservation, ligesom det har været gjort i klasserumsforskning, forstået som brug af flere stationære kameraer. I en senere danse- og idrætspædagogisk undersøgelse udvikles videografisk deltagelse som metode, hvor det er kendetegnende, at forskeren bevæger sig rundt med håndholdt kamera, for at sætte forskerens kropslighed i spil ud fra et fænomenologisk perspektiv (Svendler Nielsen, 2009a). Videooptagelserne indgår efterfølgende både i interview og er desuden blevet anvendt som forlæg til forskellige typer fortællinger udsprunget af dette performative fænomenologiske feltstudie om kropslighed, mening og kreativitet i børns læreprocesser i bevægelses-undervisning i skolen.

I ovenstående er det fremhævet, at kropslige læreprocesser kan undersøges fænomenologisk gennem blandt andet interview, skriveøvelser og med forskellig brug af video. Det er ligeledes fremhævet, at der i dette felt, eksempelvis som en performativ fænomenologi, er forbindelser til ABR. Mulige andre eksempler vil søges i det følgende scoping review, der fokuserer på at afdække, hvordan kropslige læreprocesser er blevet undersøgt i relation til kunstneriske og idrætslige kontekster.

Scoping review

Fordi kropslige læreprocesser dækker over et bredt felt af perspektiver og faglige forankringer, baserer følgende søgning sig på en præcisering af, hvad der findes om kropslige læreprocesser i relation til kunstneriske og idrætslige kontekster, og hvordan det er blevet undersøgt. Se bilag 2 for introduktion/oplæg til scoping review (valgte databaser, søgestreng, in- og eksklusionskriterier), flowchart samt tabel over inkluderede artikler. 47 artikler indgår og syntetiseres/tematiseres i relation til ovenstående.

Undersøgelser om kropslige læreprocesser i relation til kunstneriske og idrætslige kontekster

Søgningen rummer en bred vifte af termer knyttet til kropslige læreprocesser. Udover de bidrag der i deres filosofiske afsæt er mere eller mindre sammenfaldende med nærværende undersøgelses forståelse af kropslige læreprocesser, er også indeholdt bidrag, der tager afsæt i udvikling af en kropslig forståelse for at præstationsforbedre/optimere en given bevægelse eller bevægelsespraksis. Der vil i det følgende fortsat blive anvendt udtrykket kropslige læreprocesser, underforstået at disse i denne konkrete fremstilling også dækker kropslige oplevelser (/eng.: Embodied experiences).

Søgningen viser, at kropslige oplevelser som fænomen figurerer på tværs af faglige og teoretiske forankringer, således blandt andet sociologi, pædagogik, filosofi, antropologi, teater/drama-, musik-, idræts- eller sundhedsvidenskab. Søgningen viser, at der er nuanceforskelle i ordvalg, hvilket peger tilbage på undersøgelseernes faglige forankringer og formål, der anvendes blandt andet følgende betegnelser, udover de i søgestrengen angivne: 'Corporeal information', 'embodied identity/ies', 'physical activity literacy', 'practical knowledge' og 'kinesthetic intelligence'. Der er ikke nødvendigvis overensstemmelse mellem anvendelsen af given terminologi, hvilket dog i denne henseende synes af mindre betydning for en kortlægning af det metodiske landskab.

Ovenstående indblik i hvad der findes om kropslige læreprocesser, viser at kropslige læreprocesser befinder sig i et tværdisciplinært landskab med stor variation i faglighed. Det er kendetegnende at undersøgelser om kropslige læreprocesser helt grundlæggende tilstræber at skabe viden om og forstå noget om hvordan krop, læring og udvikling er relaterede. Således bekræfter scoping review søgningen de pointer, der også blev fremhævet i det narrative review vedr. landskabet som helhed.

Af søgningen fremgår det, at kropslige læreprocesser i vid udstrækning er undersøgt ved brug af interview i forskellige former og observation eller i kombination (n = 33): Kun interview (n = 6), kun observation (n = 5), interview og observation kombination (n = 5), fokusgruppe interviews (n = 5) foruden kombinationer af interview med blandt andet visuelle metoder (bl.a. Burnad & Dragovic, 2015), 'journals' og/eller dokumentanalyse. En anden fremtrædende anvendt metode er visuelle metoder (n = 9), herunder brug af video (n = 4) og foto (n = 5). Herudover har der været anvendt autobiografi (n = 3), autoetnografi (n = 2), case studie (n = 1) og spørgeskema (n = 3), samt andre tilgange, for eksempel skriveøvelser og andre 'selvrapporteringer' (n = 5) og tegning (n = 2). Her er for læsevenlighedens skyld valgt at lave en numerisk præsentation, hvilket dog ikke skal forveksles med en kvantificering af søgeresultatet. De anvendte metoder er angivet i tabellen i bilag 3.

Ovenstående viser, at metodisk funderede undersøgelser af kropslige læreprocesser 1) ofte tager afsæt i kendte og velafprøvede kvalitative metoder, 2) at variationen af metoder er ligeså differentieret som i andre kvalitative designs, og 3) at der er afprøvninger og kombinationer, der forsøger at komme helt tæt på en forståelse af kropslige oplevelser.

På tværs af metodiske valg er narrative tilgange stærkt repræsenterede. Af særlig interesse er her de bidrag, der som en del af en narrativ tilgang også afprøver forskellige formidlingsformer såsom 'creative non-fiction' (Carless & Douglass, 2016), en autoetnografisk fortælling (Carless, 2012), at omskrive feltnoter i mere lyriske former ud fra en 'sensory narrative research' tilgang (Hunter & Emerald, 2016) og brug af 'vignetter' (McMahon & McGannon, 2016). Der er uafhængigt af en tilkendegivet narrativ tilgang andre undersøgelser, der præsenterer data som blandt andet 'narrative scripts of events' (Alcock, 2008) og som digte (Berg Svendby, 2016). I ét tilfælde afprøves fortællingerne, forstået på den måde, at undersøgelsen her drejer sig om at forstå, hvordan de påvirker de modtagende (Garrett, 2006). Ligeledes på tværs af metodiske valg, ses eksempler på forskellige typer af 'medskabelse' (Allen & Jones, 2012; Azzarito, 2016; Bresler, 2005; Coates, 2011; Fink-Jensen, 2007).

Brug af visuelle metoder fordeler sig i to kategorier: 1) Udelukkende baseret på video og/eller foto, og 2) video og/eller foto som supplement til interview og/eller observation – de anvendte metoder er angivet i tabellen i bilag 2. Der synes enighed om, at de visuelle metoder er velegnede til at skildre og fastholde bevægelses-/læringssituationer og på baggrund heraf at gå ind i at forstå enten bevægelsen pr. se eller for eksempelvis at kunne gå i dialog om bevægelsens betydning for de

deltagende. Der er varierende måder, hvorpå/med det visuelle og audiovisuelle materiale inddrages i interviewsituationer, og efterfølgende indgår i forskningsformidlingen. I to tilfælde bliver af forskeren optagne og udvalgte videopassager kommenteret af de deltagende, og dette materiale analyseres (Kentel & Dobson, 2007; Smith, 2002). Efterfølgende indgår 'udtræk'/stills herfra i forskningsformidlingen til at illustrere udvalgte momenter. I et andet tilfælde indgår fotos i et semi-struktureret fokusgruppe interview (Chisholm & Whitmore, 2016). I ovenstående eksempler er optagelser foretaget af forskeren/forskerne. I et andet tilfælde fik de deltagende selv et kamera i hånden, og de billeder, der kom ud af det, indgik efterfølgende i udvalg i individuelle semistrukturerede interviews (Powell & Fitzpatrick, 2015). I et andet tilfælde bliver noget tilsvarende betegnet fotodagbøger, blandt andet med reference til visuel etnografi (Azzarito & Hill, 2013). Billederne indgik også her i de efterfølgende interviews (Azzarito & Hill, 2013), og blev som afslutning på forskningsprojektet præsenteret som en fotoudstilling (Azzarito, 2016). Foto kan også bruges som 'autophotography' (Griffin & Phoenix, 2016), som tilkendegiver, at forskeren fotograferer egne oplevelser i forbindelse med forskningsprocessen. I en anden kategori indgår video som data til analyse for at kunne lave en slags bevægelsesanalyse (Andersson et al., 2015). Og video bruges også til at undersøge den mest effektive undervisningsmetode til (ind)læring af et givent bevægelsesrepertoire (Nyberg & Carlgren, 2015).

Også her ses, på tværs af metodiske valg, en fænomenologisk forankring (Allen & Jones, 2012; Coates, 2011; Fink-Jensen, 2007; Smith, 2002; Standal & Engelsrud, 2013), der hver anviser tilgange til at lade en fænomenologisk tænkning forplante sig i de metodiske valg.

Opsummering på review: Kropslige læreprocesser

Det narrativt inspirerede review pegede på, at kropslige læreprocesser er et bredt begreb, der anvendes i diverse faglige discipliner med divergerende terminologi. Formål varierer ligeledes og spænder fra at undersøge blandt andet læringsudbytte henholdsvis læreproces. Tekster om krop og læring fordeler sig desuden mellem at være teoretiske og/eller empiriske, hvor førstnævnte ikke er indeholdt i hverken narrativt eller scoping review. Først efter disse præciseringer blev det relevant at forholde sig til, hvordan kropslige læreprocesser er blevet undersøgt. Her ses det, at kropslige læreprocesser undersøges

- Med et fænomenologisk afsæt
- Gennem interviews
- Gennem skrivning
- Med videoobservation

Scoping review lod sig informere af ovenstående og specificerede søgningen til at afgrænse sig til at afdække, hvordan kropslige læreprocesser i relation til kunstneriske og idrætslige kontekster er blevet undersøgt. På baggrund af scoping review om kropslige læreprocesser kan det udledes, at:

- Narrative tilgange er stærkt repræsenterede
- Visuelle metoder er hyppigt anvendt
- Formidlingsformer afsøges
- Et medskabende perspektiv kan inddrages
- Fænomenologisk tænkning kan indgå

Af de ovenfor præsenterede kvalitative undersøgelser om kropslige læreprocesser fremgår det, at en fænomenologisk epistemologi og metodologi har slået igennem i også de metodiske valg, blandt andet i forbindelse med interview, skrivning og video/-observation. Gennemgående betoner de fænomenologisk funderede undersøgelser en sanselig tilgang til både deres syn på kropslige læreprocesser og på forskningsprocessen som helhed. At anlægge et fænomenologisk forankret undersøgende blik for med nænsomhed at forstå læringsøjeblikke vil afsøges og afprøves både i forhold til indsamling, bearbejdning og formidling. Det vil herunder blive afsøgt og afprøvet,

hvordan interviews kan tilgås fænomenologisk med opmærksomhed på beskrivelse af specifikke begivenheder eller situationer.

I de undersøgelser, der anvender interviews, ses eksempler på, hvordan disse indgår både som den eneste og/eller bærende metode, samt hvordan interview indgår i større designs, blandt andet i kombination med observation og visuelle metoder. Med afsæt i afsøgninger og afprøvninger af hvordan det er muligt at italesætte kropslige oplevelser, vil der blive anlagt en visuel tilgang til interview.

I forskning om kropslige læreprocesser har det været benyttet at lade de deltagende skrive om deres oplevelser. Det at lade de deltagende skrive om deres oplevelser vil blive afsøgt og afprøvet for at anlægge en medskabende tilgang for sammen med deltagerne at udvikle fortællinger om det kropsligt oplevede.

Anvendelse af visuelle metoder, herunder videoobservation, synes at understøtte en tættere gengivelse af det faktisk hændte end muligt med mange ord. Vi får her mulighed for at fastholde nogle betydningsfulde (lærings)øjeblikke, og samtidig skaber de visuelle metoder desuden en åbning i forhold til alternative typer forskningsformidling. Det vil blive afsøgt og afprøvet, hvordan audiovisuelt materiale kan indgå og bearbejdes.

Flere bidrag afprøver forskellige formidlingsformer for dels at udvide forskningens rækkevidde og for dels at lade modtageren kunne erkende/forstå fænomenet på også andre præmisser end ud fra en alene rationel, kognitiv erkendelse. Dele af den narrative forskning anvender blandt andet lyriske formidlingsformer. At gengive og præsentere data som blandt andet digte, film og i form af en fotoudstilling giver inspiration til at inkludere også mere poetiske formidlingsformer, samt at afprøve både visuelle og audiovisuelle tilgange, både i skabelse og formidlingen. De narrative tilgange med tilhørende alternative formidlingsformer giver anledning til at afsøge og afprøve, hvordan et narrativt udgangspunkt med fokus på kropslige oplevelser kan udvikles, så fortællinger får forrang i flere dele af forskningsprocessen.

At anlægge et medskabende perspektiv går igen på forskellig vis, blandt andet gennem tegning, fotos, musik og skrivning. At afsøge og afprøve, hvordan eleverne kan inddrages som medskabere af forskningen, vil blive afsøgt og afprøvet i nærværende afhandling.

Nycirkus

Narrativt inspireret review

Da ABR tilsyneladende ikke har været brugt til at undersøge nycirkus, er det relevant dels at gå ind i hvad der forskningsmæssigt findes om nycirkus, og derfra forholde sig til hvad der specifikt findes af pædagogisk forskning i cirkus, og hvordan det er blevet undersøgt. Der er værker og navne/forskere, der er væsentlige at referere til her, og udvalget af disse beror på en mangeårig ikke systematisk orientering i konteksten. Cirkus har aldrig rigtig været en del af det pæne selskab og nycirkus er en mærkelig hybrid, der flirter med performance, teater og dans. På samme vis har forskning i cirkus og nycirkus ikke en fast forankring som forskningsområde, men optræder uafhængigt af faglig disciplin. Meget forskning i cirkus er historisk forankret, og også indenfor teatervidenskab finder vi forskning på området. Herudover optræder cirkus også indenfor blandt andet geografi, pædagogik og psykologi. Forskning i cirkus er som ovenfor anført bredt fagligt funderet, hvoraf humanistisk-samfundsvidenskabeligt orienteret kvalitativ forskning i cirkus kun udgør en mindre del, som i det følgende vil blive skitseret, for at lægge op til det efterfølgende scoping review, der afdækker, hvordan pædagogisk forskning i nycirkus er blevet undersøgt.

Krop og udtryk – krop og indtryk

En væsentlig aktør indenfor engelsksproget forskning i cirkus er Peta Tait, hvis forskningsinteresse ligger i at undersøge cirkusartistens kulturelle identitet (Tait, 1996, 1999, 2002, 2004, 2005, 2007, 2011, 2012). Som klassisk skolet performance teoretiker og senere teatervidenskabeligt funderet, er Tait, med udgangspunkt i kropsfænomenologien, interesseret i artistens kulturelle identitet og i den kropslige oplevelse en performance kan give sit publikum. Der fokuseres på, hvilke kulturelle identiteter og idéer, der kommer til udtryk, og hvordan vi kropsligt og følelsesmæssigt påvirkes af at se luftnumre live (Tait, 2005). Tait's blik på cirkuskroppen er gennemgående distanceret og analyserende, og det så at sige objektiviserer cirkuskroppen. Tait har ikke til hensigt i sine analyser at inddrage kroppen som andet end kroppe ladet med symboler, og derfor udebliver her et perspektiv på 'personen i kroppen'. Gennemgående for teatervidenskabelige forestillingsanalyser af nycirkus er, at kroppene betragtes og vurderes ud fra den færdige, præsenterede forestilling - produktet, ved at forholde sig til nycirkus som kunstform; som udtryk (Eigtved, 2001, 2003). Der er

altså opmærksomhed på de indtryk publikum får af de kunstneriske udtryk, og her mangler derfor undersøgelser af, hvad der sker i/med artisten som subjekt i skabelse af det kunstneriske udtryk.

'At gøre' nycirkus

Et bidrag på området, der inkluderer artisten som subjekt, er psykologisk funderet og har udmøntet sig i blandt andet udviklingen af begrebet 'circoanalysis' (Zaccarini, 2013). Zaccarini ønsker at arbejde med dem, der gør cirkus snarere end at gøre 'hvad cirkus er' til forskningsobjekt. Begrebet 'circoanalysis' er udviklet med referencer til Freuds psykoterapi og handler om at forstå den professionelle cirkusartists psyke. Her er fokus altså på cirkusartisten som subjekt ud fra et psykologisk afsæt.

Udover at nycirkus artister og nycirkus artistelever gør cirkus, så er der et eksempel på, at en akademisk forsker afsøger sit handlerum i samarbejde med en cirkus rekvisit. Camilla Damkjær har blandt andet markeret sig ved, med filosofisk afsæt i Deleuze, at afsøge det fysiske rum ved selv at klatre i reb, en såkaldt 'ropresentation' (Damkjær, 2012). Her er mødet med rekvisitten genstandsfeltet, og undersøgelsen bidrager med filosofiske nuanceringer omkring rum. 'The ropresentation' lægger op til en diskussion af, hvor grænsen går mellem kunstnerisk og videnskabelig forskning og formidling. Omdrejningspunktet er forskerens afsøgning af, hvordan hun kropsligt kan forstå rum og samtidig overskride den akademiske tradition for tekstlig formidling. Forskeren sætter sig i artistens sted som novice, og siger derfor lidt om hvordan det opleves af eleverne, der har et andet kropsligt udgangspunkt og en anden hverdagspraksis.

Bredde og tyngde

Andre forskere har uafhængigt af hinanden bidraget særligt aktivt til humanistisk-samfundsvidenskabeligt kvalitativt orienteret forskning i cirkus gennem flere årtier: Den franske semiotiker Paul Bouissac (1971, 1990, 2010), den australske historiker Mark Valentine St. Leon (1993, 2007), den australske forsker i drama Gillian Arrighi (2009, 2014) samt den israelske sociolog og antropolog Yoram Carmeli (1996, 2001, 2003). I mindre skala, men stadig væsentligt i forhold til en forståelse af bredden og tyngden af humanistisk-samfundsvidenskabeligt kvalitativt

orienteret forskning i cirkus, skal nævnes at også kulturhistorie (Lemon, 2009) og kulturstudier (Sugarman, 2003) har gjort cirkus til genstandsfelt. I relation til pædagogisk orienteret forskning om cirkus er det bemærkelsesværdigt, at forskningen har drejet sig om socialt cirkus (Arrighi, 2014; Bolton, 1999, 2004; Ott, 2005) og cirkus i idrætsundervisning (Price, 2012). Ovenstående forskning viser sig ydermere at anvende traditionelle forskningstilgange og -metoder, hvilket skaber rum for udvikling af metodiske tilgange til undersøgelse af cirkus.

Det synes relevant at skitsere landskabet af forskning i cirkus, fordi det indikerer, at det pædagogiske hidtil har fyldt ganske lidt. Denne konstatering har ført til et ønske om at bidrage til humanistisk-samfundsvidenskabeligt kvalitativt orienteret forskning i cirkus med et pædagogisk afsæt og gerne med nye metodiske tilgange for at favne fortællinger om elevernes kropslige læreprocesser. Det synes herfra nødvendigt at foretage en anden type review for at afdække, hvordan pædagogisk forskning i cirkus er blevet undersøgt.

Scoping review

I feltet af humanistisk-samfundsvidenskabeligt kvalitativt orienteret forskning i cirkus fylder det pædagogiske tilsyneladende relativt lidt, men det gør det ikke mindre relevant derfra at undersøge, hvad der yderligere findes af pædagogisk forskning i cirkus, og hvordan det er blevet undersøgt. Se bilag 3 for introduktion/oplæg til scoping review (valgte databaser, søgestreng, in- og eksklusionskriterier), flowchart samt tabel over inkluderede artikler. 16 artikler indgår og syntetiseres i relation til ovenstående. Bemærk, at besvarelsen af hvad, der findes af pædagogisk forskning i nycirkus, gennemføres på baggrund af fuldt sample (16 artikler), fordi omfanget af de endeligt inkluderede artikler (8 stk.) er så lille, at der er risiko at det ikke er retvisende.

Det viser sig, at pædagogisk forskning i cirkus drejer sig om undervisning(-spligt) af samt uddannelsesmuligheder og -udfordringer for cirkusbørn (Danaher et al., 1999 & 2003; Jordan, 2001; Gobbo, 2006). Desuden viser det sig, at pædagogisk forskning i cirkus undersøger cirkus som fritidsaktivitet, blandt andet med vurderinger af kvaliteten heraf (Diamond, 2015; Girona, 1972). Anden pædagogisk forskning i cirkus tager afsæt i cirkus (temadage) som supplement til vanlig skolegang (Gilmore et al., 2010; Horten & Katz-Kaseff, 1991; Lindstrom, 1976). Herudover er cirkus pædagogisk undersøgt som en del af ergoterapi (Maglio & McKinstry, 2008). Ydermere omhandler pædagogisk forskning i cirkus, hvordan cirkus kan varetages af idrætslærere og indgå i idrætsundervisning (Li, 2010). Dette er eksempler på, hvordan cirkus kan bruges som 'middel' fremfor at være et mål i sig selv. Desuden er der bidrag om hospitalsklovne (Henderson & Rosario, 2008), cirkusliv (Moriarty, 2000), kulturelle repræsentationer af cirkus (Parker, 2011), og socialt cirkus (Rivard et al., 2010). Kun et enkelt bidrag handler om træning af cirkusbørn (St. Leon, 2000), og dette med et historisk blik på, hvilke børn der fik hvilken type træning afhængigt af om de var født ind i cirkus eller 'tilkomne'.

Omfanget angiver, at det er ganske lidt forskning, der tilsyneladende foreløbigt dækker pædagogisk forskning i cirkus. Der er et gennemgående ønske om at forstå de levede (cirkus)liv, men der er ikke fokus på cirkusuddannelse som kunstnerisk, kropslig praksis, muligvis fordi uddannelserne (pånær de franske) er relativt nye. Ud fra angivne søgning viser det sig, at pædagogisk forskning i cirkus tilsyneladende ikke fokuserer på uddannelse af nycirkus artister. Ovenstående åbner mulighed for at forske i nycirkus uddannelse, hvilket hidtidigt synes at være ikke betrådt som akademisk forskningsområde. Hertil lægges, at kropslige læreprocesser ikke synes at indgå som hverken

fænomen eller genstandsfelt i pædagogisk forskning i cirkus. Dette tilkendegiver endnu et slip, hvor denne undersøgelse yderligere ønsker at byde ind.

Ud af de 16 inkluderede artikler, angives i 8 tilfælde den anvendte metode, disse 8 danner udgangspunkt for følgende syntese: Undersøgelser anvender alle interview som metode (Gilmore et al., 2010; Gobbo, 2006; Jordan, 2001; Li, 2010; Maglio & McKinstry, 2008; Moriarty, 2000; Rivard et al., 2010; St. Leon, 2000). I visse tilfælde udgør interviewene en del af et større design, der også rummer spørgeskemaer (Jordan, 2001; Li, 2010) eller deltagende observation (Gobbo, 2006; Rivard et al., 2010). Det er gennemgående, at metoden ikke er fyldestgørende beskrevet og evt. vurderet. Ovenstående metodevalg matcher undersøgelseernes respektive formål, og er samtidig en markering af, at pædagogisk forskning i cirkus har været undersøgt med klassiske kvalitative metoder og altså ikke synes orienteret mod ABR.

Opsummering på review: Nycirkus

Det narrativt inspirerede review angiver, at pædagogisk forskning i cirkus er begrænset. Det viser sig yderligere, at den pædagogisk orienterede forskning tager afsæt i undersøgelse af 'socialt cirkus', hvor cirkusundervisning rykkes ud til divergerende målgrupper. Der mangler altså forskning med fokus på nycirkus artistelever.

En orientering i anden humanistisk-samfundsvidenskabelig kvalitativ forskning i cirkus lægger op til at gå ind i de dele, der kommer forud for præsentationen af en given performance. At tage afsæt i dem, der gør nycirkus, fremfor dem der ser cirkus. At forholde sig til hvordan det opleves af de udøvende: Hvordan nycirkus artistelevernes oplever deres kropslige læreprocesser, fremfor hvordan nycirkus artistens kropslighed påvirker publikum. Teatervidenskabelig cirkusforskning har et publikums perspektiv på deres oplevelser, som inviterer til at i stedet at tage udøverens perspektiv for at inkludere eleverne som subjekter og som eksperter på egne oplevelser for at komme bagom 'overfladen', og dér møde eleverne, kropsligt agerende i træningen, dér hvor kropslige læreprocesser har sit udspring. Tait har banet vejen for at undersøge cirkus med et kropsfænomenologisk afsæt, og dette kan anspore til fænomenologisk at forsøge at forstå nycirkus artistelevernes kropslige læreprocesser. Teatervidenskabelig cirkusforskning har oftest lagt vægt på krop og udtryk i de præsenterede forestillinger, hvilket efterlader en mulighed for at ændre perspektiv fra produkt til proces, og dermed sætte nycirkus artisteleven i centrum som subjekt.

Psykologisk har artisten været genstand for undersøgelse med det formål at forstå den professionelle cirkusartists psyke. At fokusere på det artisten gør og kan initierer til med et pædagogisk afsæt at undersøge de læreprocesser nycirkus artistelever tager del i. Et andet bidrag på området går ind i en kropslig afsøgning af relationen mellem reb, forsker og rum, og er samtidig et eksempel på en udvidelse af akademiske formidlingsformer, som ansporer til at lege med formidlingsformer med elevernes perspektiv som udgangspunkt.

På baggrund af scoping review om ABR, kan det udledes, at der for nuværende ikke findes kvalitative studier med fokus på nycirkus artistelever, og dermed slet ingen kvalitativ viden om nycirkus artistelevens kropslige læreprocesser, hvilket giver mulighed for at gå på opdagelse i hvilke metoder, der synes anvendelige til dette formål, og hvordan disse kan udvikles. Ydermere afdækker afsøgningen, at tilstødende delvis relevant forskning på området hidtil tilsyneladende har været undersøgt med traditionelle velafprøvede forskningsmetoder. Det synes derfor oplagt at byde ind i

pædagogisk kvalitativ forskning i cirkus med forslag til, hvordan nye forskningsmetoder kan imødekommes, hvis vi ønsker at skabe indsigt i kropslige læreprocesser ud fra et elevperspektiv.

Samlet opsummering på litteratur review

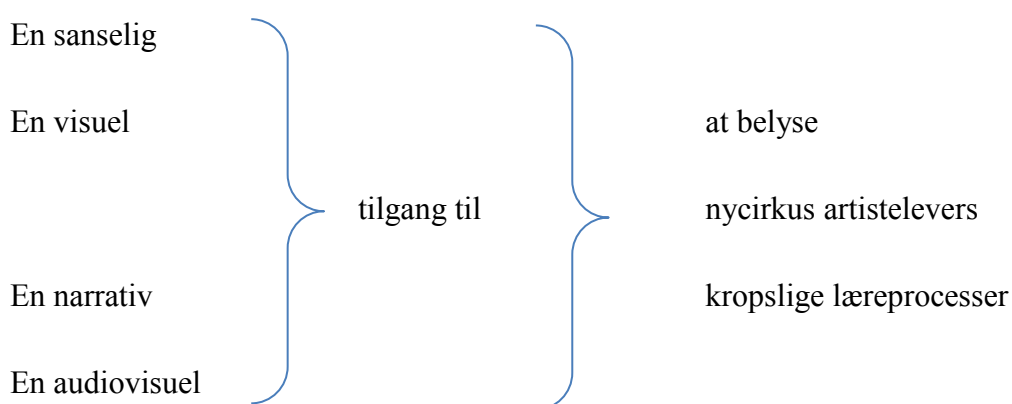
Det viser sig, at der i krydsfeltet mellem kunstnerisk orienterede forskningsmetoder, nycirkus og kropslige læreprocesser tilsyneladende ikke tidligere har fundet forskning sted, og derfor blev det nødvendigt at foretage tre uafhængige søgninger, således henholdsvis genstandsfelt, fænomen og kontekst. Hermed blev det muligt at besvare, hvad der findes af pædagogisk forskning indenfor de respektive områder og derfra gå ind i, hvordan det er blevet undersøgt. På baggrund af ovenstående litteratur review fremgår følgende:

- **Genstandsfelt: Kunstnerisk orienterede forskningsmetoder**
Kunstnerisk orienterede forskningsmetoder har kun i begrænset omfang været anvendt til at undersøge kropslige læreprocesser, og synes ikke at have været anvendt til at undersøge nycirkus.
Landskabet af pædagogisk forskning undersøgt med kunstnerisk orienterede forskningsmetoder er omfangsrigt og mangfoldigt, hvad angår kontekst og formål. Mange kunstneriske genrer er i spil, og giver sig til kende både i proces og som produkt eller enten eller, på nær cirkus.
- **Fænomen: Kropslige læreprocesser**
Kropslige læreprocesser har kun i begrænset omfang været undersøgt med kunstnerisk orienterede forskningsmetoder og undersøgelser af kropslige læreprocesser i relation til nycirkus har ikke fundet sted.
Forskning i kropslige læreprocesser i relation til kunstneriske og idrætslige kontekster divergerer i formål afhængigt af faglig forankring med tilhørende epistemologi. Der er en udbredt tilknytning til narrativ forskning, og visuelle metoder bruges i vid udstrækning, foruden interview og observation i forskellige afskygninger.
- **Kontekst: Nycirkus**
Nycirkus har tilsyneladende ikke været undersøgt med kunstnerisk orienterede forskningsmetoder. Nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser har tilsyneladende ikke tidligere været undersøgt, og heller ikke kropslige læreprocesser og nycirkus har tilsyneladende

tidligere været undersøgt. Det træder i øvrigt frem, at cirkusuddannelse som kunstnerisk, kropslig praksis heller ikke har været undersøgt.

Der findes kun lidt akademisk publiceret pædagogisk forskning i nycirkus, og i de tilfælde har særligt observation og interview været brugt og i mindre omfang spørgeskema.

Litteratur reviewet synes samlet set at invitere til:

Figur 4: Mulige tilgange til belysning af nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser.

Dette vil afsøges teoretisk og afprøves metodisk for at pege på, hvordan kunstnerisk orienterede forskningsmetoder kan udvikles med det formål at skabe indsigt i nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser. Litteratur reviewet giver anledning til at igangsætte en undersøgelse, der placerer sig i krydsfeltet mellem kunstnerisk orienterede forskningsmetoder, nycirkus og kropslige læreprocesser, fordi dette felt hidtil ikke er afdækket. Hvert felt er etablerede forskningsområder i vækst, og netop relationerne herimellem indeholder et potentiale, der motiverer nærværende undersøgelse. Undersøgelsens forskningsspørgsmål er formuleret på baggrund af ovenstående litteratur review. Da ABR ikke har været brugt til at undersøge nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser, peger ovenstående litteratur review på en mulighed for at imødekomme dette forskningsmæssige tomrum. Viden og inspiration fra litteratur reviewet vil i det følgende lægge an til udvikling af metodologi og metode, herunder også udvikling af analysetilgang.

Udvikling af metodologi og metode

Nycirkus som scenekunst udfordrer det eksisterende og sig selv og nycirkus' kunstneriske afprøvninger og kontinuerlige udvikling har inspireret dette forskningsprojekt til at have fokus på at udvikle kunstnerisk orienterede forskningsmetoder, hvilket synes hensigtsmæssigt for at kunne skabe indsigt i kropslige læreprocesser som en del af elevernes kropslige, kunstneriske uddannelse. Ligesom nycirkus kontinuerligt definerer sig selv og er i forandring, således baserer den udviklede metodologi og de deraf udviklede metodiske tilgange sig på flere traditioner og mange inspirationer.

Nærværende kapitel skitserer først undersøgelsens videnskabsteoretiske afsæt i kropsfænomenologien, som oplæg til det øvrige kapitel, der går ind i, hvordan undersøgelsens genstandsfelt kan udvikles gennem teoretiske afsøgninger og metodiske afprøvninger. Dette kapitel ligger således i forlængelse af foregående review, fordi reviewets resultater gav oplæg til at gå på opdagelse i, hvordan en narrativ og sanselig samt visuel og audiovisuel tilgang kan udvikles. Udviklingen er foretaget på oplæg fra foregående litteratur review og derpå på 'pearl growing' og 'sneboldseffekt', dvs. at forfølge de referencer, som reviewets resultater henviser til (Ridley, 2012, s. 56). Følgende udvikling af metodologi og metode lægger sig i forlængelse af pædagogisk orienteret ABR og forskning i kropslige læreprocesser ved at supplere med yderligere teori hentet fra blandt andet antropologi og visuel antropologi samt reflektiv, alternativ, sensorisk og visuel etnografi foruden narrative tilgange til forskning, hvilket vil blive udfoldet undervejs i kapitlet. Formålet er at afsøge og afprøve metodiske muligheder for at kunne skabe indsigt i kropslige læreprocesser. Denne udvikling kan i bedste fald inspirere andre metodikere, pædagogisk orienterede ABRresearchers samt forskning i kropslige læreprocesser og i cirkus, og kan således bidrage til forskningspraksis. Kapitlet følges op af artikelkolektionen, der er en præsentation af undersøgelsens resultater forstået som en konkretisering af, hvordan metoderne har været anvendt, og hvilken indsigt det gav. Artiklerne udspringer fra og forbinder sig altså til dette kapitel. Både kapitlet og artiklerne kan læses selvstændigt, hvilket dog betyder enkelte overlapp, som ikke desto mindre er prioriteret for at skabe en sammenhængende tekst.

Kapitlet fordeler sig overordnet i fem afsnit:

- Et om forforståelse for at skabe indsigt i det udgangspunkt, der dannede grobund for undersøgelsen og har præget denne undervejs.
- Et om det kropssyn, der danner udgangspunkt for undersøgelsen ontologisk og epistemologisk, som oplæg til at kunne anlægge en sanselig tilgang.
- Et afsnit om undersøgelsens fortællende afsæt som oplæg til at kunne anlægge en narrativ tilgang.
- Et om visuelle og audiovisuelle afsæt som grobund for at kunne anlægge en visuel og audiovisuel tilgang til at skabe fortællinger om kropslige læreprocesser gennem 'et andet sprog' og gennem medskabelse.
- Et om forskningsetik for at synliggøre, hvorledes undersøgelsen har forholdt sig til og indarbejdet et gængs forlæg i forhold til humanistisk-samfundsvidenskabelig forskning.

Forforståelse

Læsere inviteres her til at få indblik i den viden, der gik forud for projektet og dermed har betydning for dels projektets igangsættelse, dels for interessepunkter og dels for undring. Forforståelse er i denne henseende ment som den viden, jeg bringer med mig ind i forskningsprojektet, forstået som egen, teoretisk og metodisk erfaring, viden og forhåndsantagelser. Det er relevant at fremhæve mit kendskab til og involvering i området, fordi det både har beriget og udfordret forskningsprocessen, blandt andet i forhold til evnen til at balancere mellem nærhed og distance. Vores forståelse viser tilbage til en forforståelse, som vi ikke kan gøre os fri af, og derfor er det afgørende, hvordan vi forholder os til de grundlæggende antagelser, vi har ved igangsættelse af en forskningsproces (Ronglan, 2015, s. 52).

Jeg har de sidste knapt 20 år forholdt mig til nycirkus: Som nycirkus artistelev, som udøvende artist, som underviser, som akademisk udforskende, som skriftligt formidlende freelancer og som publikum. Ovenstående har givet nogle svar, og samtidig kontinuerligt givet anledning til nye spørgsmål, der ligger som den underliggende strøm af inspiration til igangsættelse af forskningprojektet. Jeg har nydt de forskellige roller, og de har på forskellig vis bekræftet mig i, at der bør være 'mere cirkus, til flere'. Jeg har en grundlæggende positiv indstilling overfor uddannelsen og overfor eleverne. Min forankring har muliggjort det empiriske arbejde, fordi jeg viste, hvem jeg skulle henvende mig til som 'døråbner' (Vedeler, 2000, s. 51). Min egenkropslige erfaring, samt tilknytning og kendskab til feltet nationalt og internationalt, foruden min teoretiske viden om og refleksion over relationen mellem krop og nycirkus, udgør motivationen for forskningsprojektet og synes samtidig at kvalificere forskningsprojektet. Samtidig betyder denne involvering, at det har fordret en udtalt opmærksomhed på også at skabe den fornødne akademiske distance til feltet. Jeg har selv været nycirkus artistelev, hvilket stiller mig gunstigt i forhold til at forstå de fortællinger, jeg møder med en samtidig iboende risiko for, at jeg fortolker ind i den ramme, jeg allerede har etableret. Jeg har selv fonemmet glæden, når et greb blev fuldført, og jeg har grædt af smerte og fortvivelse. Mine kropslige og emotionelle erfaringer giver et empatisk afsæt, der blandt andet kan genkende elevernes fortællinger. Denne eksklusive adgang betyder dog også, at der er andet, jeg ikke betræder, og andet jeg ikke hører eller spørger til. Og selv ud fra denne position er der formentlig noget, jeg ikke får adgang til: Min indforståethed har givetvis foranlediget blinde pletter.

Jeg er i forhold til cirkus internationalt forskningsforankret, hvilket giver et unikt indblik i forskningstendenser på området, hvilket imidlertid ikke er tilfældet i forhold til ABR eller kropslige læreprocesser, som jeg har måttet opbygge og udvikle viden om undervejs.

Teoretisk var jeg, ved projektets begyndelse, allerede i gang med at afsøge, lade mig inspirere af og forankre mig i en kropsfænomenologisk tænkning knyttet til blandt andet pædagogik, læring og undervisning, særligt inspireret af den forskning, der allerede pågik i forskningsgruppen ”Krop, læring og identitet”, ved Institut for Idræt og Ernæring, Københavns Universitet. Min teoretiske forforståelse var således delvist etableret, hvilket gav mig et afsæt at træde af fra, men samtidig også en udfordring i forhold til både at inddrage, men også slippe det kendte for at kunne betræde ukendt land. Det skulle desuden vise sig tidskrævende at blive i stand til at manøvrere i det idrætspædagogiske/-psykologiske og dermed formå hensigtsmæssigt at skelne mellem almen dannelse, identitet og læring for gradvist at kunne koncentrere mig om kropslige læreprocesser, afledt af blandt andet også æstetiske og kreative læreprocesser. Det valgte teoretiske perspektiv har bevirket, at der er andre teoretiske perspektiver, jeg har fravalgt: En anden teoretisk orientering havde givet andre svar.

Min metodiske forforståelse var præget af i forskellige regi at have foretaget mange forskningsinterview og lidt observation, hvilket gjorde det nærliggende at fortsætte med at dygtiggøre mig i denne genre. Samtidig havde jeg undervejs erfaret, at formen gav mig lyst til at supplere denne tilgang ved at undersøge og evt. inddrage også kroppens rolle i kvalitative forskningsprocesser. Desuden var jeg inspireret af de metodiske spor, der allerede lå i forskningsgruppen ”Krop, læring og identitet”, ved Institut for Idræt og Ernæring, Københavns Universitet, hvor video på forskellig vis indgik metodisk. Denne metodiske forforståelse indgik i formuleringen af projektet og har præget processen. I forbindelse med feltarbejdet viste det sig nyttigt, at jeg kunne agere selvstændigt uden at skulle ulejlige undervisere og andre ansatte. Eksempelvis at jeg på et lavpraktisk niveau kunne finde de pågældende lokaler, og at jeg formåede at placere mig hensigtsmæssigt i rummet og huskede at stille skoene udenfor døren til træningssalen. Jeg kunne ubesværet bevæge mig hjemmevant i rummet, som dels gav mig et bredt udsyn, fordi jeg ikke først skulle afkode de kulturelle praksisser og undervisningspraksisser, og dels synes at give de deltagende elever en ro omkring min rolle. I forbindelse med interview betød mine egne tidligere erfaringer med træning, at vi havde en fælles faglig terminologi, som gjorde det muligt at tale ret præcist om ønskede bevægelser/bevægelsessekvenser, og på den måde skabe en

fortrolighed i samtalen. Dette udgangspunkt synes desuden at betyde at eleverne mødte mig med en uforbeholdenhed, fordi jeg ikke bare var endnu en, der skulle undersøge noget, men snarere en 'anden slags' akademiker. I forbindelse med generering af det audiovisuelle materiale betød min egen erfaring fra håndtering af kamera privat og i forbindelse med speciale, at jeg ikke behøvede at koncentrere mig om det tekniske, men det gjorde også, at jeg var sporet ind på at bruge kamera, hvilket udelukkede andre metoder, som ligeledes kunne have været draget i anvendelse, og som ville have givet anledning til anden data.

Med denne tilkendegivelse af min(e) forforståelse(r), er det hensigten at minimere den udfordring, der ligger i, at de(n) kan hindre mit udsyn. Jeg har her forsøgt at skabe et refleksionsrum, hvor jeg har anskuet min erfaringsbaggrund i et bredere perspektiv, men der er givetvis fortsat blinde punkter. Det er forsøgt at skrive min(e) forforståelse(r) frem for at kunne bruge dem som en ressource.

Undersøgelsens kropssyn – en sanselig tilgang

For nycirkus artisterne er kroppen altafgørende i deres praksis, og eleverne indgår i verden med deres kroppe - helt konkret, på en både eksplicit og eksponeret måde. Vores kroppe er på en og samme tid synlige, og alligevel så integreret en del af vores eksistens, at de til tider træder i baggrunden. Eleverne er til stede med deres kroppe i et rum, der fordrer opmærksomhed på egen praksis, og samtidig fordrer opmærksomhed udadtil, fordi sigtet er et kunstnerisk møde med et publikum. Eleverne har kroppen som samarbejdspartner og redskab, og derfor går undersøgelsen i dialog med dem om deres kropslige oplevelser.

Dette afsnit om undersøgelsens kropssyn er medtaget for at placere undersøgelsen ontologisk og epistemologisk med konsekvens for en forståelse af vores kropslige indlejring som et eksistensvilkår, der præger undersøgelsen metodologisk og metodisk i form af en sanselig tilgang. Således ligger kropsfænomenologien ikke blot til grund for den teoretiske begrebsdefinition af kropslige læreprocesser, men influerer også de metoder, der her udvikles for at kunne undersøge disse, ligesom det er tilfældet i andre undersøgelser af kropslige læreprocesser, der har kropsfænomenologi som afsæt.

Det kropsfænomenologiske slår forskelligt igennem og udmønter sig ligeledes forskelligt i de metodiske valg, for eksempel som et kvalitativt fænomenologisk forskningsdesign, hvor børn undersøger deres oplevelser fra idrætsundervisning gennem tegning (Coates, 2011), eller ud fra et fænomenologisk-hermeneutisk perspektiv med fokus på blandt andet kropslige dialoger for at understrege betydningen af underviserens aflæsning af barnet og dets musikalske artikulationer for at kvalificere de didaktiske refleksioner (Fink-Jensen, 2007). En anden undersøgelse anlægger en fænomenologisk tilgang for at forstå kropslighed i relation til undervisning og læring i bevægelsespraksisser og konkretiserer, hvordan det fænomenologiske afsæt kan gennemføres praktisk ved at præsentere to cases (Standal & Engelsrud, 2013). Disse eksempler viser, hvordan den filosofiske tænkning kan omsættes til metodiske anvisninger, der er inkluderende overfor det kropsligt sensible. Dele af pædagogisk orienteret ABR lægger også op til en kropslig sensibilitet, om end ikke nødvendigvis forbundet til kropsfænomenologien. I disse dele af pædagogisk orienteret ABR er der opmærksomhed på, hvordan refleksion og viden kan have en kropslig, non-verbal, anti-dualistisk karakter. På tværs af emner og genrer går det igen, at undersøgelserne ønsker at være inkluderende overfor de deltagendes kropslige, non-verbale refleksioner af anti-dualistisk karakter

for at skabe empirisk materiale. Med ovenstående inspirationer er det hensigten at lægge an til en mulighed for at kunne tilgå både eleverne og fænomenet kropslige læreprocesser med en kropslig sensibilitet. Ydermere synes det nærliggende at også forskeren forholder sig aktivt til sin kropslige refleksion for at forstå noget om elevernes kropslige læreprocesser. Det syntes her nødvendigt at gå til primær tekster for ikke at fare vild i fortolkninger og anvendelser af kropsfænomenologien.

Kropsfænomenologi

Følgende er en udlægning af kropsfænomenologien inspireret af Merleau-Ponty (1945/2006, 1968), uden at være en fyldestgørende redegørelse for de mange nuancer og begreber. Første del er en præsentation af væsentlige pointer fra kropsfænomenologien, fulgt op af afsnittets sidste del om 'kroppen som det femte element' (Merleau-Ponty, 1968, s. 130-155).

Kropsfænomenologien giver én forståelsesramme og sit bud på, hvordan vi relaterer os til hinanden og verden i kraft af vores kropslighed. Kropsfænomenologien er et opgør med den positivistiske videnskab og dualismen mellem krop og tanke, og anfægter desuden dikotomien mellem subjekt og objekt, for i stedet at vægte det intersubjektive. Undersøgelsen tager afsæt i forestillingen om kroppen som mere end blot kød og blod, og anser 'den levede krop' som menneskets mest grundlæggende eksistensvilkår i mere end fysiologisk forstand, der sætter os i stand til at interagere med hinanden og verden. Kroppen er ikke bare et nyttigt og nødvendigt redskab i daglige gøremål, hvor den med sit funktionelle repertoire af bevægelser, gør det muligt for os at manøvrere. Den er derimod et udgangspunkt for vores væren-i-verden. Kroppen er ikke bare materiel over for den immaterielle bevidsthed, men et sammenhængende hele. Kropsfænomenologien vægter det sansende og det prærefleksive, men ikke på bekostning af tanken, derimod som en forudsætning for tanken. Den levede krop er i verden forud for enhver tanke, og kroppen er til stede i enhver erfaring som det nulpunkt, i relation til hvilket enhver erfaret genstand er orienteret. Vi indgår i verden med vores kroppe, og "kroppen er et knudepunkt af levende betydninger" (Merleau-Ponty, 2006, s. 109). I undersøgelsen betragtes subjektet som kropsligt, socialt og kulturelt indlejret i verden.

En ofte fremsat kritik af kropsfænomenologien er, at den overprioriterer kroppen på bekostning af rationalitet og tænkning. Nok betones kroppen og kropsligheden, hvilket skal ses i sin historiske kontekst, hvor dette hverken var kutyme eller havde prestige videnskabeligt. Det handler ikke om

krop frem for tanke, for det er et sammenhængende hele, hvor det kropslige og sanselige udgangspunkt for menneskets viden om verden og sig selv opprioriteres. Kropsfænomenologien anklages desuden ofte for introspektion og for kun at interessere sig for subjektet uden blik for de(t) større perspektiv(er). Kritikken er berettiget, når der ses på udfald af kropps-fænomenologiske undersøgelser, men i forhold til det faktisk forlægt synes kritikken at være en misforståelse idet subjekt og objekt ikke bør betragtes som to adskilte størrelser. Her er udgangspunktet at relationen subjekt-verden er sammenvævede, hvilket blandt andet kommer til udtryk i formuleringen: 'Kroppen som det femte element' (Merleau-Ponty, 1968, s. 130-155).

Kroppen som det femte element

Udtrykket 'kroppen som det femte element' (Merleau-Ponty, 1968, s. 130-155) er inkluderet, fordi det synes at fungere rammesættende for en forståelse af vores kropslige indlejring i verden samt en forståelse af, hvordan vores sanselighed præger vores væren-i-verden. Andre dele af forfatterskabet siges at basere sig på et "æstetisk grundlag" (Merleau-Ponty, 1970, s. 6). I det lille posthume værk 'Maleren og filosofen' gengives det, at Cézanne selv skal have udtalt, at maleren tænker ved at male (Merleau-Ponty, 1970). Merleau-Ponty angiver, at maleren registrerer med alle kroppens sanser og videregiver i samme nu sit indtryk i et formmæssigt udtryk: "Maleren lægger sin krop i arbejdet" (Merleau-Ponty, 1970, s. 17). Cézanne er fuldt tilstede ved foden af bjerget Mont Sainte-Victoire, og nærværende undersøgelse lader det værd at forstå, at ligesom maleren, har forskeren mulighed for at lægge sin krop i arbejdet. Kropsfænomenologien vil her danne afsæt for en forståelse af kropps-fænomenologien, som sanseligt orienteret – et perspektiv, der præger undersøgelsens forskellige faser. Det vil blive udviklet, hvordan kropps-fænomenologien kan danne afsæt for en grundlæggende sanselig tilgang.

The flesh is not matter, is not mind, is not substance. To designate it, we should need the old term 'element,' in the sense it was used to speak of water, air, earth, and fire, that is, in the sense of *a general thing*, midway between the spatio-temporal individual and the idea, a sort of incarnate principle that brings a style of being wherever there is a fragment of being.

The flesh is in this sense an 'element' of being. Not a fact or a sum of facts, and yet adherent to *location* and to the *now*. [...] We must not think the flesh starting from substances, from body and spirit - for then it would be the union of contradictories - but we must think it, as we said, as an element, as the concrete emblem of a general manner of being.

(Merleau-Ponty, 1968, s. 139 og 147)

Citaterne udtrykker, at vi er (i kraft af) elementerne - at kroppen er et femte element, der konstituerer vores eksistens. Med ovenstående citat er det intentionen at tydeliggøre en pointe om vores kropslige indlejring i verden, hvordan vi er uendeligt forbundne og uadskillelige. Der er ingen krop og tanke, men kun et sammenhængende hele, der som et femte element forbinder os til hinanden, andet og andre. Det kan synes utilstrækkeligt at plukke et enkelt citat ud af et omfattende forfatterskab, og det yder langt fra Merleau-Pontys filosofi retfærdighed, ikke desto mindre er det valgt at præsentere den faktiske ordlyd ud fra en ydmyghed over ikke at kunne udtrykke det tydeligere/mere præcist.

Kropsfænomenologi – epistemologi, teori- og metodevalg

Undersøgelsen skelner mellem kropsfænomenologi som filosofi, kropsfænomenologisk inspireret metode til empiriindsamling og kropsfænomenologi som inspiration til analyse.

Kropsfænomenologi som filosofi forbinder sig direkte til Merleau-Pontys forfatterskab, mens det metodiske og analytiske er afledninger af denne tænkning og af undersøgelser, hvor andre har taget hans tanker videre, for at kunne inkludere en sanselig tilgang i forskningsprocessens forskellige dele. Et billede på forbindelsen mellem den filosofiske fænomenologi og den praksisorienterede her anvendte fænomenologi kan beskrives som en perikonsnaps: Væsken er klar, og når perikonen puttes i, ligger blomsterne i overfladen, og deres nektar trækker stiplede røde tråde ned gennem væsken. Kropsfænomenologien er i denne metafor perikonen og snapsen er genstandsfeltet. Den filosofiske tænkning spreder spor i undersøgelsesdesignet – giver farve og smag.

Undersøgelsen lader sig frit inspirere af den filosofiske tanke, selvom det kan synes problematisk at omdanne en filosofisk tanke til en metodisk tilgang, idet en filosofisk fænomenolog ikke

nødvendigvis vil kunne acceptere designet (Ravn & Hansen, 2012). En filosofisk fænomenolog ville sandsynligvis finde det akavet at lade en kropsfænomenologisk tænkning indgå i et praktisk design, eftersom kropsfænomenologi som teori/ontologi ikke foreskriver egentlige metodiske anvisninger. Det er imidlertid ikke desto mindre tilfældet i flere væsentlige tilfælde (Depraz & Varela, 2003; Todres, 2007; Todres & Galvin, 2009; van Manen, 1990). Formålet med at udlægge kropsfænomenologien er at tydeliggøre, hvilke konsekvenser denne har for forskningsdesign- og for udvikling af metode, altså hvordan det epistemologiske afsæt og teori- samt metode stemmer overens.

Undersøgelsen indskriver sig i en forståelse af, at viden ikke kun er rationelt betinget og forsøger hermed at overskride den sokratiske forestilling. I nærværende undersøgelse voves det at lade den kropslige involvering få plads ud fra en forestilling om, at de forskellige former for viden ikke behøver bekrige hinanden, men kan berige hinanden. Det væsentlige er, at kropslig involvering ikke er en dikotomi til analyse, rationalitet og regler, men tilsammen udgør et hele. Undersøgelsen tilstræber både et stringent design og en stringent analyse, der samtidig suppleres med en dimension, der giver plads til et kropsligt nærvær. Vi kan være mere eller mindre modtagelige i forskellige situationer og med forskellige intentioner. Pointen er, at vi med eller mod vores vilje er sansende til stede med større eller mindre opmærksomhed. Det foreliggende akademiske arbejde lader en sådan lydhørhed indgå, fordi den anses som en ressource.

En narrativ tilgang

Undersøgelsen tager et narrativt afsæt for at bidrage til udvikling af narrative tilgange i pædagogisk orienteret ABR (Casey, 2009; Estrella & Forinash, 2007; Faulkner, 2016; Leitch, 2006; Nickerson-Crowe, 2005). Koblingen mellem narrativitet og pædagogisk orienteret ABR kommer i ovenstående tilfælde til udtryk gennem lyriske fremstillinger, og dette inviterer til at afprøve, hvordan elevernes fortællinger dels kan lade sig favne og dels lade sig udtrykke som en del af forskningsformidlingen. Desuden anlægges undersøgelsen et narrativt afsæt for at bidrage til udvikling af forskning i kropslige læreprocesser, hvor forskellige metodiske greb anvendes for at komme så tæt på de kropslige fortællinger som muligt, uden at dette tilsyneladende italesættes som en narrativ forankring. Indenfor pædagogisk orienteret ABR slår det narrative blandt andet igennem som et ønske om at nære de nære fortællinger for at skabe refleksion og kropslig forståelse samt at øge tilgængeligheden, hvilket i det følgende vil blive yderligere udfoldet i afsnittene om ”den lille fortælling” og ”fortællinger om det kropsligt oplevede” samt ”at skabe fortællinger sammen”. Indenfor forskning i kropslige læreprocesser er det narrative mindre udtalt, her har særligt været fokus på, hvordan kropslige læreprocesser kan undersøges gennem udvikling af fortællinger blandt andet i form af medskabelse, hvilket indgår løbende i de kommende afsnit, fordi det knytter sig til både interview, forskellige former for skrivning og visuelle metoder.

På baggrund af andre undersøgelses afprøvninger indenfor ABR og forskning i kropslige læreprocesser, anlægges undersøgelsen et narrativt afsæt for fortsat at afsøge og afprøve, hvordan det er muligt at skabe fortællinger, der kan skabe indsigt i nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser. Udgangspunktet er elevernes fortællinger fastholdt gennem interview og ’videografisk deltagelse’ (Svendler Nielsen, 2012a), og disse fortalte, nedskrevne og audiovisuelle fortællinger udgør det empiriske materiale, der gennem analyse, fortolkning og teoretisering transformeres til andre typer fortællinger. Det narrative afsæt giver sig således til kende i forskningsprocessen som helhed, og bidrager til at udvikle kunstnerisk orienterede forskningsmetoder. Med afsæt i anvendte narrative designs, synes det oplagt at træde et skridt tilbage og afsøge det narrative landskab lidt bredere. Narrative undersøgelsesdesign og narrativitet i forskning kan give sig udslag i mange forskellige former og udtryk, og derfor vil der i det følgende blive redegjort for, hvorledes begrebet forstås og anvendes i nærværende undersøgelse.

Moderne narratologi forholder sig til fortællinger som en ”rig kilde til indsigt”, og at vi fortæller ”for underholdningens skyld, for selv at lære noget og for at lære andre noget, for at få en fortolkning og selv give en” (Czarniawska, 2010, s. 140). Denne præcisering tjener til at understrege fortællingernes natur: At fortællinger er allesteds nærværende, hvis vi har blik for det, og det har denne undersøgelse, både de mundtlige, de skriftlige og de kropslige. Derudover synes der kun etymologisk at være sammenfald mellem narratologi og narrativitet. Den moderne narrative forskningstilgang forholder sig til betydningen af fortællinger, mens den klassiske narratologi særligt interesserer sig for opbygning og struktur med fokus på plot, forstået som en klar handling og mening (Polkinghorne, 1988).

I relation til nærværende undersøgelse er det desuden væsentligt at pointere, at forståelsen af fortællinger, baserer sig på en vedkendelse af, at en fortælling aldrig kun er et ”personligt forehavende”, fordi den altid er skabt i samspil med samfund, kultur og den aktuelle begivenhed (Smith & Sparkes, 2009), hvilket naturligvis har implikationer for, hvad der fortælles af hvem, hvordan om hvad og hvorfor. Undersøgelsen inviterer eleverne til at fortælle om deres oplevelser fra praksis, og alene denne relation mellem forsker og de deltagende antages at have betydning for dels at de fortæller om det og dels, hvordan de fortæller om det. Der er forskel på om et emne opstår, fordi forskeren bringer det på banen, eller om det er noget, der opstår ud af en fri association. Derfor er det væsentligt som forsker at forholde sig til, at vi i udgangspunktet har definitionsmagten til at afgøre samtaleens emner, men at den deltagende samtidig kan definere indholdet ved at afvige den udstukne dagsorden eller helt trække sig. Undersøgelsen tilstræber at skabe indsigt i kropslige læreprocesser på baggrund af elevernes fortællinger om deres oplevelser, hvor de udfolder sig snarere end gennem ”distancerede og objektiviserende metoder” (Brinkmann, 2012, s. 21). I denne undersøgelse er eleverne blevet mødt dér, hvor deres praksis udspiller sig, for at forsøge at fastholde det nærvær, det kan give, for senere hen at skabe distance i forbindelse med bearbejdning af data.

En anden væsentlig pointe omkring fortællinger er, at vi som forskere bør betragte os som fortællere, fordi vi indtager en fortællende position (Sparkes, 2002), hvilket stiller krav til en opmærksomhed på, at skrivning aldrig er et uskyldigt foretagende (Denison & Markula, 2003). Den narrative tilgang, som ligger til grund for nærværende arbejde, rummer en opmærksomhed på de små fortællinger med fokus på oplevelser - fortalt af nycirkus artisterne, frem for teatervidenskabelige, semiotiske, kulturhistoriske, sociologiske, eller socialpædagogiske

fortællinger om nycirkus, som det ellers har gjort sig gældende i forskning i cirkus (se Nycirkus: Narrativt inspireret review for fuldstændige referencer), for ikke at nævne uddannelsespolitiske, om end det falder udenfor forskningens domæne. Det er hidtil primært nogle andres fortællinger om cirkus kunstnerne, der har præget forskning i cirkus og det synes derfor relevant at bidrage med andre fortællinger, nemlig elevernes egne – den lille fortælling, som gerne skal kunne åbne op for en indsigt i kropslige læreprocesser.

Nære fortællinger

At fortælle sin egen personligt funderede historie, at stå frem som person og ikke bare som artist, har været en trend i europæisk nycirkus som scenekunst de sidste år. At bruge den personlige fortælling som forlæg og afsæt på scenen, betyder i bedste fald, at den lille fortælling får bred relevans i form af for eksempel en mulighed for identifikation med generelle eksistentielle temaer, som eksempelvis ensomhed, tab og afsavn. I forskningsøjemed er det undersøgelsens hensigt at gå bagom facaden og bruge den lille fortælling som afsæt til at forstå eller skabe indsigt i generelle problemstillinger, hvilket er udgangspunktet for den narrative forståelse, som ligger til grund for undersøgelsen. Ved at tage afsæt i den lille fortælling er det undersøgelsens intention at skabe grobund for teoretisk refleksion, og således er hensigten, at den lille fortælling får bredere relevans.

I pædagogisk orienteret ABR gives de nære fortællinger ofte forrang for at lade mindre dominerende fortællinger træde frem og dermed synliggøre en problemstilling på anden vis end mere generelle beskrivelser, som det for eksempel gør sig gældende i relation til forskning om og med uddannelsesmæssigt og socialt marginaliserede (Bagley & Castro-Salazar, 2012), i forskning om sexarbejdere med mulighed for at ændre negative stereotyper (Desyllas, 2013, 2014) samt i forskning om henholdsvis konflikthåndtering og familie/ægteskabsforskning for ligeledes at udfordre dominerende diskurser (Estrella & Forinash, 2007; Faulkner, 2016). Denne tilgang har været igangsættende for at afsøge blandt andet, hvordan og hvorfor nære fortællinger imødekommes i andre dele af forskningen. Anledningen til at reflektere over, hvilke stemmer der kommer til orde, bunder i en forholden sig til magt i valget af, hvilke stemmer der får opmærksomhed (bl.a. Czarniawska, 2010), og det kan være en hensigt at bringe hidtil ufortalte fortællinger frem (Bochner, 2000), og derfor prioriterer undersøgelsen et førstepersons perspektiv. At invitere til at fortælle om noget eget oplevet knytter sig til en narrativ forskningstilgang indenfor

kvalitativ idrætsforskning specifikt (bl.a. Sparkes, 2002; Rønholt, 2008; Stelter, 2010) og en bredere narrativ forskningstilgang generelt (Bochner, 2001; Bochner & Ellis, 2003; Barbour, 2011).

Nærværende undersøgelse lægger sig i forlængelse af pædagogisk orienteret ABRs opmærksomhed på potentialet i at nære de nære fortællinger, samt på en bredere narrativ forskningstilgang. Hertil vil det afprøves, hvordan en kobling til kropsfænomenologi kan implementeres for at (kunne) betone sanseligheden i de nære fortællinger, eftersom et narrativt og kropsligt-kunstnerisk perspektiv synes relativt perifært i tidligere forskning.

Den nærværende fortæller

Følgende afsnit præciserer undersøgelsens skrivestil og tilgang til generering og anvendelse af fortællinger. Akademisk tekst er traditionelt karakteriseret ved en ikke tydeligt udtalt forfatter eller hvad vi kan kalde en fraværende fortæller - en objektiv form, hvor forfatteren skriver sig selv ud af teksten. Det kan være problematisk at skrive sig ud af teksten, fordi det vi vælger at skrive om, og måden vi gør det på, er subjektivt forankret, og nyere narrative tilgange anbefaler derfor at skrive sig selv ind i teksten, som nærværende fortæller (bl.a. Sparkes, 2002; Denison & Markula, 2005). Med udtrykket 'en nærværende fortæller', er det intentionen at fremhæve to forhold: Nærvær og synlighed i teksten. Udtrykket angiver dels, at forskeren bør være en nærværende fortæller af den andens fortælling, og dels at det er 'tilladt' at gøre op med den 'disembodied' autoritære akademiske stemme (Ellis & Bochner, 2006, s. 441) til fordel for en erkendt og anvendt subjektivitet i forskningen.

Den anvendte skrivestil afviser de karakteristika, der præger 'scientific tales', hvor den passive stemme og 'disembodied' forfatter hævder autoritet og objektivitet, og gør 'the realist tale author-evacuated' (Sparkes, 2002, s. 27-38). Det væsentlige her, er at vedkende sig sin subjektive fundering, og det anbefales desuden, at skrivestilen matcher både emnet og den, der skriver (Sparkes, 2002). I forhold til at vælge en skriveform, der matcher emnet, synes en lyrisk tone og inspiration anvendelig i og med, at det bryder den klassiske akademiske skrivestil, ligesom nycirkus som scenekunstform bryder med det forventelige. Samtidig bidrager en lyrisk tone og inspiration til undersøgelsens kunstneriske orientering.

Fortællinger om det kropsligt oplevede

Forskning i kropslige læreprocesser indtager gerne et kropsfænomenologisk afsæt, mens pædagogisk orienteret ABR gerne bringer det narrative ind. Det er ikke nødvendigvis oplagt at arbejde både kropsfænomenologisk og narrativt, men undersøgelsens her lægger op til at arbejde med både et kropsligt og et fortællende perspektiv, trods grundlæggende forskelle. Et fortællende perspektiv har typisk et udtalt fokus på sprog og tekst i forhold til meningsdannelse, mens det kropslige perspektiv betoner at meningsdannelse også er kropsligt forankret. Det er her intentionen at udvikle muligheden for, at de to kan berige hinanden som en narrativ, sanselig tilgang.

Pædagogisk orienteret ABR accentuerer gerne muligheden for gennem en kunstnerisk tilgang at skabe kropslig forståelse. I en undersøgelse af lærerprofessionen skabes fortællinger ved at lade de deltagende undervisere genspille konfliktfyldte situationer fra deres arbejdsliv, og disse fysiske og verbale 'scripts' danner afsæt for analyse (Cahnmann-Taylor, 2009). Genstandsfeltet for en anden undersøgelse er kultur og identitet i en uddannelseskontekst for at kunne bidrage til læringsforskning (Greenwood, 2012). Også her udgjorde dramaøvelser afsættet for at skabe kropslig forståelse blandt de deltagende. I en undersøgelse af læreridentitet blev fortællingerne skabt gennem 'creative narrative' (Leitch, 2006, s. 555) forstået som udvikling af autobiografiske timelines, gennem maling/tegning samt maskefremstilling. Her blev der skabt kreative fortællinger ud fra en kritik af skrevne og talte fortællingers begrænsninger. En anden undersøgelse drager musik i brug for at forstå børns læreprocesser i musik (McCarthy, 2013), mens også sygeplejeforskning inddrager ABR for at øge den kropslige forståelse blandt såvel deltagere som modtagere (Parson & Boydell, 2012). Der ses altså forskellige eksempler på, hvordan kunstneriske genrer indgår i forskningsdesigns for primært at skabe en kropslig forståelse blandt de deltagende og efterfølgende lade det genererede materiale være udgangspunkt for analyse. Hvor ovenstående særligt orienterer sig i forhold til de deltagende og deres mulighed for at opnå en kropslig forståelse, ønsker denne undersøgelse at lade også forskeren og de modtagende have mulighed for henholdsvis at inddrage sin kropslige viden og lade sig informere kropsligt, så fortællinger om det kropsligt oplevede bearbejdes og formidles med en kropslig tilgang.

I nærværende undersøgelse forsøges det at forene kropsfænomenologiens og det narratives respektive styrker, men det er væsentligt at være opmærksom på, at en rendyrket version af enten det ene eller det andet givetvis ikke ville kunne acceptere den andens tilstedeværelse. I kraft af de to tilganges forskellige epistemologier, kan der rejses kritik af, om det er en hensigtsmæssig

prioritering, men kombinationen er valgt for at kunne arbejde med fortællinger om det kropsligt oplevede. Hvordan fortællinger tæt på kroppen næres, er metodologier der afsøges kontinuerligt på tværs af faglige traditioner, herunder i forhold til blandt andet etnografi om løb (Allen Collinson, 2008), etnografi og sanser/sansning (MacDougall, 2006), fænomenologisk forskning i danseundervisning (Barbour, 2009, 2011), fænomenologisk psykologi (Dahlberg & Halling, 2001), fænomenologisk idræts- og bevægelsesforskning (Engel & Winther, 2009; Svendler Nielsen, 2009a) samt narrativ idrætsforskning (Sparkes, 2009). Denne undersøgelse placerer sig i forlængelse af pædagogisk orienteret ABRs narrative forgreninger og foci ved at afprøve og udvikle, hvordan fortællinger om det kropsligt oplevede kan imødekommes og formidles. Undersøgelsen placerer sig desuden i forlængelse af forskning i kropslige læreprocesser, hvor det vedvarende afsøges og afprøves, hvordan de deltagende kan involveres for at lade sanseligheden træde tydeligst muligt frem i fortællinger om det kropsligt oplevede. Med ovenstående inspirationer og spor skærpes en bevågenheden på, hvordan det er muligt at opsøge og forsøge at favne kropslige fortællinger samt at forstå og arbejde med kropslige fortællinger. At inddrage et kropsligt aspekt som en del af forskningen spirer i forskellige miljøer med forskellig kraft, og kommer forskelligt til udtryk. Ovenstående udgør en del af undersøgelsens ståsted i relation til forskning, der medtænker kropsligheden i forskellige dele af forskningsprocessen.

At skabe fortællinger sammen

I pædagogisk orienteret ABR er der en opmærksomhed på at inddrage de deltagende aktivt i skabelsen af empiri. En medskabende tilgang indgår blandt andet som 'creative writing' og tegning (Casey, 2009, s. 72f), i uddannelsesforskning i forhold til at forstå og forbedre undervisningspraksis, hvor studerende foretog 'self-reflective writing' (Chess, 2013), og i en intervention i forhold til internationalt hjælpearbejde, hvor de deltagende sammen skabte en kollage af naturligt forekommende materialer (Huss et al., 2015). Også i forskning i kropslige læreprocesser inviteres deltagerne aktivt ind i skabelsen af empiri blandt andet gennem skriveøvelser (Antilla, 2007; Maivorsdotter & Lundvall, 2009, 2014), ved at lade de deltagende tage fotos (Azzarito, 2016), ved at lade de deltagende tegne deres oplevelser (Coates, 2011; Fink-Jensen, 2007; Svendler Nielsen, 2009a) og gennem skabelse af musik (Bresler, 2005). Der findes et væld af former for medskabelse, og ovenstående er ikke udtømmende i forhold til det gennemførte litteratur review som i sig selv ikke er udtømmende i forhold til det fulde billede af muligheder for at skabe

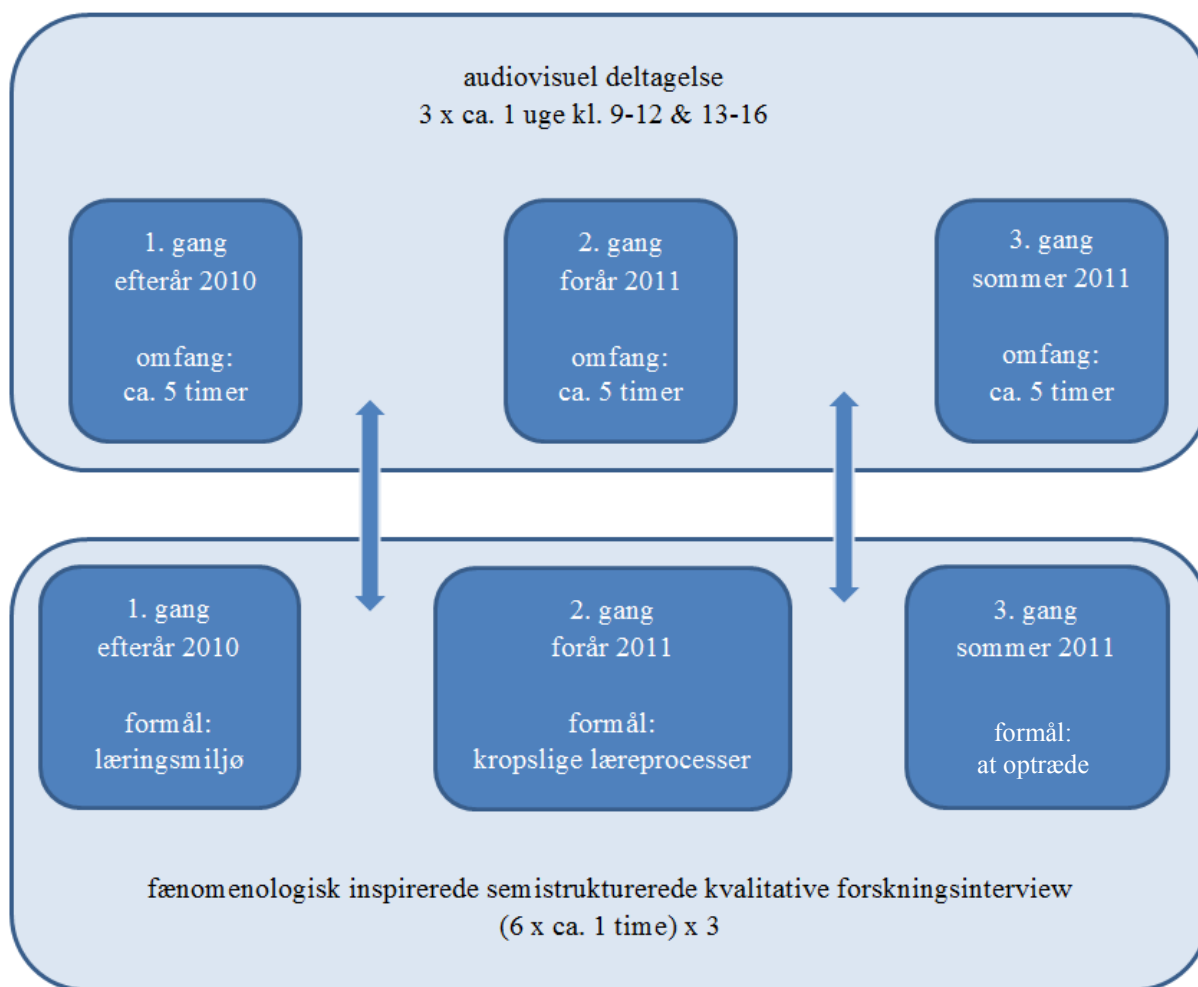
fortællinger sammen. Disse eksempler angiver ikke desto mindre, at kunst ofte bruges til at generere materiale til analyse.

Med inspiration fra ovenstående har undersøgelsen et ønske at undersøge og udvikle, hvordan samarbejdende processer kan berige både proces og produkt. Samarbejdende processer er også karakteristisk i blandt andet 'applied visual anthropology' (Pink, 2007, s. 112) for at overkomme en objektivisering af felt og deltagere. Det vil således blive afsøgt, hvordan eleverne kan inviteres til at være medskabere, blandt andet ved at lade dem få indflydelse på, hvilke situationer de ønsker videooptaget indenfor de givne rammer for dermed at give dem "indflydelse på det repræsentative resultat" (Møhl, 1995, s. 42), og altså mulighed for at skabe fortællinger sammen. At lade den fotografiske proces være reflektiv optræder også i pædagogisk orienteret ABR (Coats, 2014). Det vil yderligere blive afprøvet, hvordan eleverne kan inviteres til at være medskabere af fortællingerne om kropslige læreprocesser ved at inddrage dem i også andre faser af forskningsprocessen end alene interviewsituationen. Det vil således blive afprøvet, hvordan en elevs aktive medvirken som skrivende kan lede til udviklingen af en fortælling om kropslige læreprocesser udtrykt som prosa.

Intentionen med at inkludere samarbejdende processer er at forsøge at udligne magtperspektivet ved at dele magten over materialet både i den empiriske fase og i forbindelse med forskningsformidling. Dette er i sig selv en illusion, idet det altid vil være forskeren, der har magten og bør påtage ansvaret herfor, men derfor kan det fortsat være tilstræbellesværdigt så vidt muligt at foretage forhandlinger om meningsindholdet for dermed at dele definitionsmagten. Potentialer ligger i at lade dialogen mellem forsker og deltagende fortsætte også efter det empiriske arbejde, og således kontinuerligt skabe fortællinger sammen, hvilket er både en udfordring og en styrke, idet elevernes stemmer kommer tydeligere til orde og dermed indfrier om ikke andet, så intentionen om at undgå en objektivisering.

En visuel og audiovisuel tilgang til det empiriske materiale

Det empiriske arbejde har tilstræbt at invitere til, finde og skabe fortællinger om kropslige læreprocesser og hertil er udviklet og anvendt to parallelle og ligeværdige metodiske tilgange: En visuel og audiovisuel tilgang, begge baseret på den udviklede narrative og kropslig-kunstneriske metodologi. Disse to metodiske tilgange vil blive beskrevet og argumenteret for nedenfor, som optakt til artiklerne, hvor hver tilgang får forrang. Først en grafisk illustration af forløbet:

Figur 5: Oversigt over det empiriske materiale.

En audiovisuel tilgang

Formål med og udfald af audiovisuelle tilgange i pædagogisk orienteret ABR og i forskning i kropslige læreprocesser divergerer, og det anviser samtidig muligheder for at afsøge, afprøve og udvikle en audiovisuel tilgang for at skabe indsigt i nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser. Nedenfor opridses kort formålet med at anvende en audiovisuel tilgang, materialets omfang og afvikling samt optageteknik. Nedenstående er bemærkelsesværdigt kortere end tilsvarende for den visuelle tilgang, hvilket skyldes at væsentlige forhold er bekræftet og diskuteret i artiklen ”Researching embodied learning by using videographic participation for data collection and audiovisual narratives for dissemination – illustrated by the encounter between two acrobats” (Degerbøl & Svendler Nielsen, 2015). For uddybning henvises derfor til artiklen.

Formål

Formålet med afsøgning og afprøvning af en audiovisuel tilgang er at bidrage til udvikling af sådanne i rammen af pædagogisk orienteret ABR ved at inddrage erfaringer fra også brug af audiovisuelle tilgange i forskning i kropslige læreprocesser, særligt ”videografisk deltagelse” (Svendler Nielsen, 2012a) for at betone en sanselig tilgang. Hertil tilføres inspiration fra ”academic video” (Eriksson & Sørensen, 2012) for at afprøve og udvikle en audiovisuel analysestrategi, fordi det har vist sig vanskeligt at transformere bevægelser og oplevelser til tekst. Hermed kan arbejdet med det audiovisuelle materiale på dets egne præmisser informere andre audiovisuelle metoder.

Det audiovisuelle materiales omfang og afvikling

Der ses i andre undersøgelser bred variation i det audiovisuelle materiales omfang, og det varierer ligeledes hvem, der forestår optagelserne. For at begrænse materialets omfang fik en elev ad gangen opmærksomhed i en sammenhængende skemablok kl. 9-12 eller 13-16, for dermed at følge en elevs læreproces i et afgrænset undervisningsforløb. Det blev typisk til ca. en halv times optagelser for hver skemablok. Videomaterialets omfang består af i alt ca. 15 timers optagelser fordelt over ca. 30 dage med sekvenser på varigheder mellem 8 sek. og 7:12 min. Jf. afsættet i videografisk deltagelse

stod undertegnede for afvikling af optagelserne, fordi det her angives at det er afgørende, at forskeren i situationen vurderer, hvilke sekvenser/episoder der bør inkluderes.

Hvordan genere materiale om kropslige læreprocesser: Optageteknik

Brug af audiovisuelle tilgange i pædagogisk orienteret forskning og i forskning i kropslige læreprocesser samt brug af videoobservation i idrætsforskning angiver eksempler på brug af både stationære og håndholdte kameraer og begge i kombination, afhængigt af formål og tekniske muligheder. I nærværende design har det audiovisuelle materiale et også formidlingsmæssigt sigte, som derfor kræver en opmærksomhed på optageteknik for at skabe et velegnet materiale. Der blev derfor benyttet håndholdt kamera. Anvisninger på optageteknik synes typisk ikke at fremgå, og for at sikre velegnet materiale, både som data til analyse og i forskningsformidling, blev optagelserne guidet af tre best practice fotojournalistiske principper: 1) 'Shoot and move' foreskriver, at undgå at bevæge sig med kameraet: Optag, afbryd optagelsen, bevæg dig til et nyt punkt og optag igen derfra. 2) 'Action - reaction' er princippet om at sætte fokus på den fulde situation, for eksempel at optage eleven modtage besked fra træneren, og ikke kun den handling trænerens anvisning foranlediger. 3) 'Start - midte - slutning' er en anbefaling om at favne et afrundet forløb - altså noget, der indikerer en start, en midte og en slutning. En yderligere anvisning var at lade hver optagelse vare minimum otte sekunder, for at situationen fremstår tydeligt efterfølgende. For at skabe dynamik og variation i optagelserne tilstræbtes i øvrigt forskellige beskæringer af det optagede: Total, 1/2total, nær og super close, hvor sidstnævnte opnås ved at gå tæt på hellere end at zoome for at undgå rystede optagelser.

En visuel tilgang til interviews om kropslige læreprocesser

For at nære den nære fortælling, blev det besluttet at foretage interviews. For at nære de kropslige fortællinger og udvikle muligheden for at italesætte kropslige oplevelser, blev det besluttet at anlægge en visuel tilgang til interviews. I pædagogisk orienteret ABR indgår adskillige visuelle tilgange til generering af materiale til analyse, men det er bemærkelsesværdigt, at disse visuelle 'tekster' sjældent indgår i samspil med interviews, på nær blandt andet deltagernes egne fotos af arbejdsliv som udgangspunkt for efterfølgende gruppedialoger (Desyllas, 2014). Mens det visuelle

materiale i pædagogisk orienteret ABR ofte indgår som en selvstændig del, anvendes visuelle tilgange i forskning i kropslige læreprocesser gerne som oplæg til interviews, her har særligt følgende bidrag interesse: Blandt andet brug af deltagernes fotodagbøger som forlæg til interview (Azzarito & Hill, 2013; Powell & Fitzpatrick, 2015), forskerens præ-producerede billeder i forbindelse med feltarbejde som forlæg til et semi-struktureret fokusgruppe interview (Chisholm & Whitmore, 2016), og tegninger som forlæg til et semi-struktureret fokusgruppe interview (Coates, 2011; McEvilly, 2015). Formålet med at anvende visuelle tilgange er at åbne og nuancere et emne og/eller en dialog, og her kan det visuelle fungere som 'et andet sprog', som kan give anledning til at udtrykke sig konkret om det faktisk oplevede. Det visuelle materiale er i ovenstående tilfælde skabt i forbindelse med den pågældende undersøgelse, og undersøgelsen her lægger sig i forlængelse heraf ved at inddrage allerede skabt metaforisk billedmateriale. Artiklen "Researching embodied learning in contemporary circus education with an 'arts-based educational research' approach" (Degerbøl, submitted) er resultatet af afsøgninger og afprøvninger vedrørende udvikling af fænomenologisk inspirerede semistrukturerede kvalitative billedberigede forskningsinterviews. Metodens potentiale og udfordringer i generering af fortællinger om kropslige læreprocesser fremlægges og diskuteres. På baggrund af det fra interviewene fremkomne materiale, afprøves en medskabende tilgang. Nedenstående står i relation til denne publikation, ved kort at skitsere hvorfor og hvordan interview indgår i designet, foruden denne tilgangs muligheder og begrænsninger, idet disse ikke indgår i artiklen.

Formål

Formålet med afsøgning og afprøvning af en visuel tilgang til interviews om kropslige læreprocesser er at bidrage til udvikling af visuelle tilgange anvendt i pædagogisk orienteret ABR, hvor visuelle tilgange ofte danner grundlag for generering af materiale til brug i analyse. Sjældnere forekommende er det dog tilsyneladende, at visuelt materiale danner oplæg til interview, hvilket imidlertid er hyppigt forekommende i forskning i kropslige læreprocesser. Visuelle tilgange til interviews om kropslige læreprocesser har tilsyneladende ikke tidligere indgået i pædagogisk orienteret ABR, og derfor hentes inspiration fra forskning i kropslige læreprocesser. Hertil lægges et udtalt afsæt i fænomenologien, fordi denne synes at kunne invitere til konkrete beskrivelser (van Manen, 1990) og samtidig inddrages også anden brug af visuel facilitering (Epstein, 2006; Lapenta,

2004, 2011; Collier, 1967). Med inspiration fra brug af visuelle metoder i pædagogisk orienteret ABR og forskning i kropslige læreprocesser tilsat en fænomenologisk vinkling og med baggrund i anden brug af visuel facilitering, vil det derfor afsøges og afprøves, hvordan en visuel tilgang til interviews om kropslige læreprocesser kan udvikles. Hermed vil det forhåbentlig være muligt at skabe indsigt i kropslige læreprocesser og samtidig bidrage til begge forskningsområder ved at foreslå en metode, der betoner en visuel tilgang til interviews. Udviklingen peger frem imod formuleringen af fænomenologisk inspirerede semistrukturerede kvalitative billedberigede forskningsinterviews. Formålet med fænomenologisk inspirerede semistrukturerede kvalitative billedberigede forskningsinterviews er at frembringe ”personligt funderede fortællinger” (van Manen, 1990, s. 66) gennem inddragelse af ’visuel facilitering’, som oplæg til at udvikle tilgange til at igangsætte fortællinger om kropslige læreprocesser.

Interviewenes afvikling og omfang

En semistruktureret interviewguide med åbne spørgsmål dannede afsæt for dialog (Brinkmann & Kvale, 2015), og interviewene blev afviklet individuelt enten på skolen eller privat hos den pågældende elev, og lå udenfor almindelig skoletid for at forstyrre undervisningen mindst muligt. Hver elev blev interviewet tre gange knyttet til de tre perioder med feltarbejde. Hvert interview blev tilstræbt at have en varighed på omkring en time for at holde intensiteten og nærværet. Alle interview blev optaget på diktaton. Interviewmaterialets omfang består således af i alt ca. 18 timers optagelser med varigheder på mellem 37 og 72 min.

Hvordan genere materiale om kropslige læreprocesser: Konkrete sansemættede beskrivelser

Forskningsdesignet er i udgangspunktet kropsfænomenologisk orienteret, og det er derfor oplagt at udvikle en metodologi og metodiske tilgange, der matcher det epistemologiske afsæt, ligesom det allerede forekommer indenfor blandt andet forskning i eller relateret til kropslige læreprocesser, hvor et kropsfænomenologisk videnskabssteoretisk afsæt præger undersøgelserne. Af særlig interesse er de fænomenologiske undersøgelser, der søger konkrete sansemættede beskrivelser om kropslige læreprocesser, blandt andet inviteres en deltager til at beskrive sine kropslige fornemmelser gennem et walk-and-talk interview (Allen & Jones, 2012) og i en anden undersøgelse med interview som den bærende metode er fokus at beskrive så specifikke begivenheder som muligt (Herskind, 2010). Desuden indgår i flere designs, som ovenfor angivet, tegninger eller forskellige former for skriveøvelser for at forsøge sig med et andet mere sansemættet sprog i forbindelse med empirigenerering. For at lade metode matche det epistemologiske afsæt, er det yderligere valgt at foretage fænomenologisk inspirerede interviews, som ligger i forlængelse af det semistrukturerede interview (Brinkmann & Kvale, 2015). Formuleringen 'fænomenologisk inspireret interview' er hentet fra intentionen om at initiere fortællinger om konkrete oplevelser (van Manen, 1990) med en 'konverserende' tilgang (van Manen, 1990, s. 66).

Interviewguidens åbne spørgsmål giver mulighed for levende og uventede svar fra de interviewede (Brinkmann & Kvale, 2015), og samtidig betyder åbenheden, at interviewet kan ændre sig undervejs, for eksempel hvis interviewpersonen bringer noget frem som har relevans, men ikke var inkluderet fra starten. Interviewet foregik i høj grad på elevernes præmisser ved at give plads til emner, der faldt uden for interviewets ramme, men som trængte sig på. I de situationer blev interviewguiden brugt som støtte til igen at give interviewet retning. Relationen mellem interviewer og interviewpersonen har afgørende betydning for et vellykket interview, og stiller krav til forskeren om selvbevidsthed og overvejelser over egen rolle som interviewer (Ibid., s. 150-160). Det blev tilstræbt at etablere en professionel relation, hvor nærvær var i højsædet, uden at dette var at forveksle med en længerevarende lyttende/vejledende voksenkontakt, som andre i institutionen kan tilbyde. Oprigtighed, empati, åbenhed, intuition og engagement er centrale begreber, som interviewereren må beherske for at kunne skabe en kontakt, der får den interviewede til åbent at fortælle om sine oplevelser og erfaringer. Det syntes uproblematisk at være oprigtig, empatisk, åben, intuitiv og engageret, hvilket imidlertid fordrer særlig opmærksomhed på også at kunne holde den nødvendige distance i det øvrige arbejde.

Første interview fandt sted i efteråret som afslutning på første del af feltarbejdet. Formålet var at invitere til fortællinger om læring og læringsmiljøet generelt for at etablere en indledende forståelse af elevernes levede erfaringer fra deres hverdag. Første interview lå først på skoleåret, og en del af formålet var desuden at opbygge et tillidsfuldt forhold for at skabe afsæt til en konstruktiv dialog. De første interviews blev indledt med en præsentation af, at eleverne betragtes som eksperter på eget område, og at interviewet handler om hans/hendes oplevelser med afsæt i nu og her fortællinger, og om hvad vedkommende gerne vil have ud af sit forløb som elev. I forbindelse med min tilstedeværelse blandt eleverne, syntes særlige fænomener at karakterisere læringsmiljøet: Tillid, overlevering, ansvarlighed, selvstændighed, solidaritet, stilhed/ro og at sige ”ja”. Når eller hvis interviewpersonerne selv kom ind på et af ovenstående fænomener, blev de inviteret til at folde emnet yderligere ud. Tilgangen til interviewet var konsekvent at spørge dybere og videre indtil et emne syntes udtømt. Hvis eleverne fjernede sig fra egne beskrivelser til mere generelle beskrivelser af forhold, blev de opfordret til at vende tilbage til deres oplevelser ved at komme med konkrete eksempler. Andet interview blev afviklet midt på skoleåret, og formålet her var at komme tættere på fortællinger om kropslige læreprocesser. De initierende forskningsspørgsmål denne gang var blandt andet: Hvordan og hvornår kommer kropslig forståelse til udtryk? Samt hvordan betragter og arbejder nycirkus artisterne med deres krop og kropslighed? Tredje interview lå i samme periode, som de var i gang med at forberede deres afslutningsforestillinger, og formålet med dette interview var at nå til en forståelse af, hvordan de forholder sig til det at skulle optræde, altså hvordan de betragter og arbejder med det kunstneriske udtryk og hvordan dette påvirker deres kropslige læreprocesser. I en almindelig fortællestruktur kan man sige, at interviewene var placeret, så de udgjorde en start, en midte og en slutning. Med interviewene søges ’diachronic data’, der rummer en tidlig dimension frem for ’synchronic data’, der søger svar på tiltale (Smith & Sparkes, 2009, s. 281f). Samtidig gav de tre på hinanden følgende interviews mulighed for at vende tilbage til detaljer i tidligere interviews, og uddybe dem.

I interviewene blev det tilstræbt at invitere til ’lived experience descriptions’ (’LEDs’), som er fortællinger om konkrete situationer, som det opleve(de)s af interviewpersonen (van Manen, 1990, s. 63-66) i kombination med ’oplevelsesbeskrivelser’ (Winther, 2013, s. 165-168), der kan nuancere situationen ved at gå ind i den kropsligt ’føjte fornemmelse’, der er hentet ind som fokuseringsteknik inspireret af filosof og psykoterapeut Eugene Gendlin (Engel & Winther, 2009). ’LEDs’ handler om at favne konkrete hændte oplevelser, som vedkommende har haft, mens oplevelsesbeskrivelsen rummer den kropsligt følte fornemmelse, som den kommer til udtryk i den

givne situation. Et eksempel på en 'LED' er at fortælle om en oplevelse i en time med akrobatik, hvor vedkommende indlevende og billedrigt fortæller om sin relation til en af de andre, som hun har stor respekt for, og som hjalp hende med noget fejlretning. I tillæg hertil er en oplevelsesbeskrivelse eksempelvis at supplere med detaljer omkring den kropsligt følte fornemmelse af i samme situation at løbe hen af springbanen, tage afsæt og så videre. En oplevelsesbeskrivelse udføres typisk som skriveøvelse (Winther, 2013), men inspirerer her til interviewformen/-spørgsmål. I interviewene var det et ideal at få eleverne til at fortælle ud fra et førstepersons perspektiv, hvilket imidlertid viste sig vanskeligt at bibeholde i forbindelse med gengivelsen af disse fortællinger, for i bearbejdningen er der risiko for at førstepersonsperspektivet sløres. Denne forskydning af perspektiv er søgt imødekommet gennem samarbejdende processer (se andetsteds).

Forskningsetik

Undersøgelsen følger almindelig akademisk praksis hvad angår forskningsetik og god videnskabelig standard, som formuleret af det, der førhen hed *Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd* (www.eugenik.dk), som siden er overtaget af *Forskningsrådet for Samfund og Erhverv* under *Det Frie Forskningsråd*. Her anvises fem punkter til efterlevelse, som introduceres og kommenteres nedenfor.

Afhængighedsforhold

Et forhold angående forskningsetik og god videnskabelig standard betoner et muligt afhængighedsforhold, det vil sige, om der er samarbejdshensyn, der kan påvirke forskningsarbejdet i strid med faglige eller etiske principper. Der blev inden undersøgelsens igangsættelse indgået en skriftlig aftale med skolens ledelse, der gav tilladelse til at tage kontakt til eleverne og at indsamle empiri i det pågældende skoleår. Samarbejdet ophørte officielt efter gennemførelse af empiriindsamling, men undersøgelsens resultater er sidenhen blevet præsenteret for både ledelse, lærere og elever. Lokalitetens anonymitet er i øvrigt med samtykke ikke tilstræbt, og det samme gør sig gældende i forhold til elevernes identificerbarhed, som gav samtykke til benyttelse af deres navne.

Ph.d. projektet er støttet af Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning med 1,25 mio. kr. under forudsætning af, at undersøgelsen gennemføres som beskrevet i ansøgningen, eller at eventuelle ændringer godkendes af Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning. Afhængighedsforholdet i denne relation består i udarbejdelse af halvårsrapporter samt en afsluttende rapport om projektet foruden naturligvis regnskab. Der kan have gjort sig politiske og strategiske forhold gældende i forbindelse med tildeling, men dette har i givet fald ikke påvirket udfaldet. I projektets tidlige faser var fokus på nycirkus som uddannelsesstilbud, og denne interesse havde normative undertoner, der ikke tjente det akademiske formål, og derfor undervejs blev elimineret. Dette skift i fokus var nødvendigt at delagtiggøre de deltagende, lærere og ledelse i, fordi det ændrede deres potentielle mulighed for at bruge forskningsresultaterne.

Et andet samarbejdshensyn knytter sig til relationen til de deltagende, hvor der var et udtalt afhængighedsforhold forstået på den måde, at projektets gennemførelse beroede på elevernes

kontinuerlige deltagelse, hvilket kun i et enkelt tilfælde blev udfordret, fordi en elev stoppede sit uddannelsesforløb.

Hensyntagen

Det er afgørende at tage hensyn til både deltagere og til andre grupper, der kan blive berørt af forskningsarbejdet og dets resultater. Hensyntagen til de deltagende kom blandt andet til udtryk i, at det empiriske materiale ikke ville blive delt med hverken undervisere eller ledelse, og at deres deltagelse i øvrigt ikke måtte risikere at pege negativt tilbage på deres praksis og relationer.

Eleverne havde til hver en tid adgang til gennemsyn af optagelserne og fik deres pågældende lydfiler fra interviewene samt interview transskriptioner udleveret. Det empiriske materiale strakte sig over et fuldt skoleår fordelt på tre perioder, hvilket gav en længerevarende kontinuerlig relation. Det gav adgang til fine nuancer af elevernes oplevelser, hvor følsomme og private emner også opstod, hvilket stillede krav til, hvordan sådanne følsomme og/eller private emner skulle håndteres, både i situationen og i forbindelse med forskningsformidling. Undertegnede var sig bevidst om elevernes begejstring ved at blive lyttet ukritisk til og gjorde også opmærksom på, at det ikke var at forveksle med samtaler med unge- og uddannelsesvejledere på stedet. Både i forbindelse med interview og videooptagelser blev eleverne gjort bekendt med, at de til enhver tid havde mulighed for gennemsyn, og at de hver især havde ret til efterfølgende at tilkendegive, om de ønskede visse passager udeladt, så der ikke indgik oplysninger eller begivenheder, som de senere fortrød, hvilket dog ikke blev aktuelt.

Et andet aspekt i forhold til hensyntagen er, om andre grupper kan opleve eventuelt negative virkninger af forskningen og dens resultater. Projektet har haft mange forgreninger og har mange facetter og berøringsflader, men ingen andre grupper synes at blive berørt negativt af forskningsarbejdet, med mindre de respektive forskningsområder føler sig ringe repræsenteret. Afhandlingen indeholder i øvrigt ikke personfølsomme oplysninger, og er derfor ikke anmeldt til Datatilsynet (www.datatilsynet.dk).

Anonymisering

Traditionel akademisk praksis er at sikre anonymitet i forbindelse med forskningsprojekter. Imidlertid gør andre forhold sig gældende i relation til det audiovisuelle materiale, hvor anonymitet ikke i samme grad kan sikres. Ved henvendelse til deltagerne blev de forespurgt om de ønskede anonymitet, hvilket ingen gjorde krav på. Både i de empiribaserede og de audiovisuelle fortællinger optræder deltagerne dog med andre navne end deres faktiske for at beskytte deres identitet.

Inden optagelserne blev påbegyndt, fik samtlige elever udleveret en kontrakt med mulighed for at acceptere eller afvise at indgå på optagelserne samt markere, hvilke sammenhænge optagelserne i givet fald må anvendes i (se bilag 5, inspireret af Raudaskoski, 2010). Inden udlevering havde institutionens ledelse kontrakten til gennemsyn og betingede sig ret til i relation til punkterne om, at optagelserne må benyttes i forbindelse med undervisning og formidling udenfor det akademiske miljø og i radio- og tv-udsendelser, at det var under forudsætning af deres accept. I de tilfælde, hvor eleverne var under 18 år, var forældrenes samtykke nødvendigt. Kun 4 ud af 41 elever angav restriktioner i anvendelsen.

Graden af medskabelse rejser spørgsmål ved forståelsen af fælleseje og udfordrer forestillingen om, hvem der har ejerskab over materialet. Det giver sig selv, at eleverne har ejerskab til det empiriske materiale, men kutyme i forbindelse med forskningsformidling og medskabelse er uklar.

Frivillig deltagelse

De seks elever deltager frivilligt og blev informeret om, at de til hver en tid uden konsekvens kunne trække sig fra forløbet, og der blev taget hensyn til så vidt muligt ikke at forstyrre deres vanlige praksis. Ved henvendelse blev de potentielt deltagende oplyst mundtligt om formålet med undersøgelsen, og der blev redegjort for omfanget af deltagelse, så vedkommende kunne træffe sit valg på et informeret grundlag. Alle elever var informeret om forskningsprojektet, og min tilstedeværelse blev værdsat af ledelse og undervisere, og derfor kan der sås tvivl om, hvorvidt eleverne følte sig forpligtede til at deltage eller så andre fordele ved deltagelse, såsom anerkendelse fra ledelse og undervisere.

Offentliggørelse

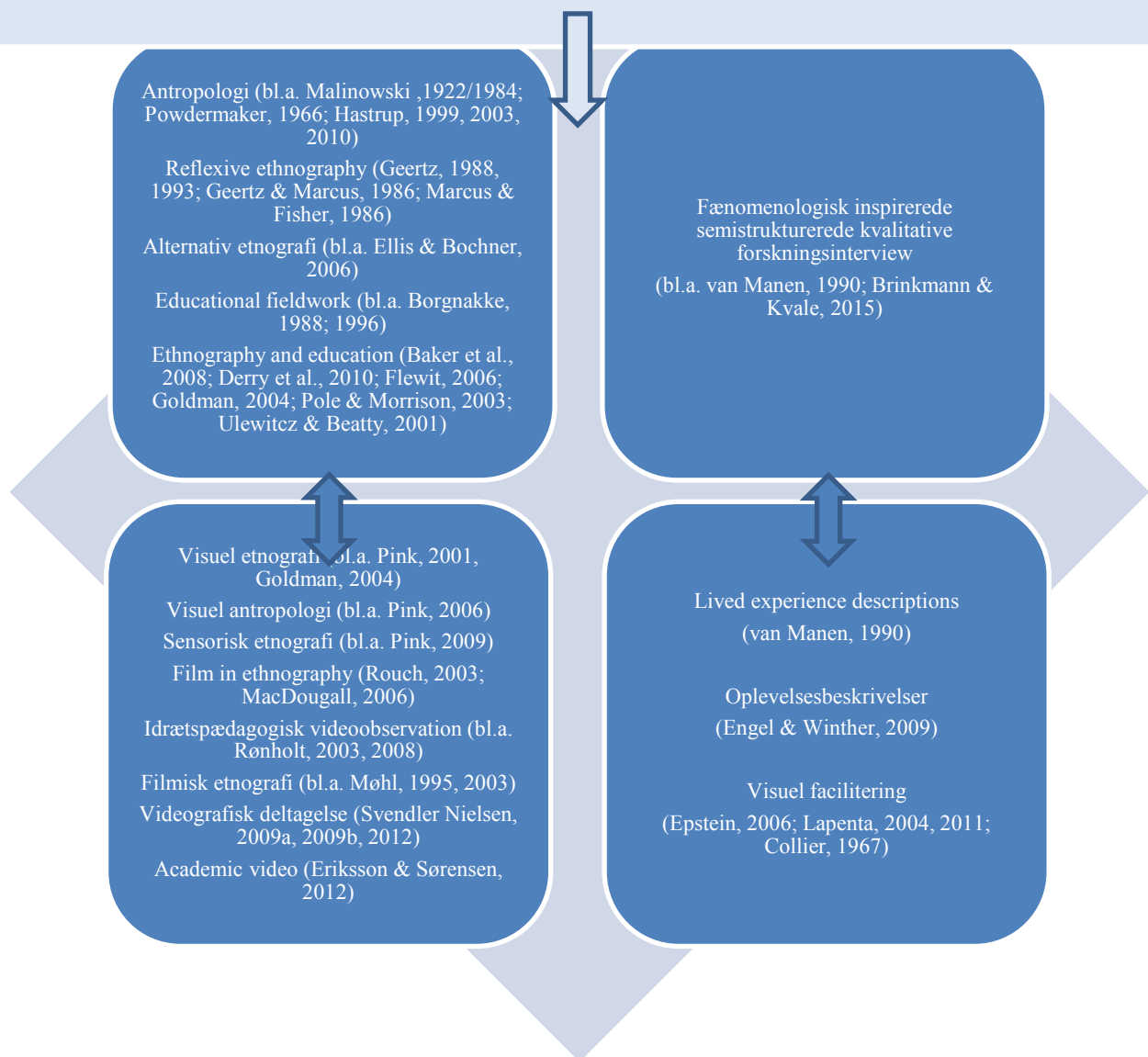
Undersøgelsens resultater er tilgængelige blandt andet i kraft af forskningsbaserede peer reviewed publicerede artikler, som er tilgængelige online ligesom de audiovisuelle fortællinger er det. Herudover gøres afhandlingen tilgængelig via instituttets hjemmeside. Andre former for forskningsformidling har fundet sted i tilknytning til institutionen, hvor intern formidling har fundet sted for at delagtigøre interesserede i forskningens progression og delresultater og for i bedste fald at lade forskningen berige det praksisfelt, som den beror på.

Undersøgelsens afsæt, inspirationer og spor

Ovenfor er redegjort for undersøgelsens kropssyn med en betoning af opmærksomhed på sanselighed, og der er redegjort for det narrative afsæt, hvilket i kombination bidrager til udvikling af pædagogisk orienteret ABR, som dermed kan pege på, hvordan kunstnerisk orienterede forskningsmetoder overordnet kan udvikles. Undersøgelsen anlægger et grundlæggende sanseligt-narrativt udgangspunkt, som bærer og præger arbejdet med både interview og brug af video igennem i den fulde forskningsproces. Det underliggende sanseligt-narrative udgangspunkt udmønter sig i mødet med brug af interview og video som en kunstnerisk orientering for tilfredsstillende at kunne sætte fokus på elevernes oplevelser af kropslige læreprocesser. De udviklede metoder er kendetegnet ved at prioritere en kunstnerisk tone, for dels at imødekomme eleverne og dels at imødekomme forskningsemnet, så kropslig læring i en kunstnerisk praksis undersøges kropsligt-kunstnerisk orienteret. Som afslutning på dette kapitel er det valgt at skitsere et samlet overblik over undersøgelsens afsæt, inspirationer og spor, der således tilsigter at sammenfatte nærværende kapitel, som afsæt til artikelkolektionen.

For at undersøge kropslige læreprocesser, synes det hensigtsmæssigt metodisk at være inkluderende overfor det sanselige og det narrative. En sådan betoning kan nemlig i bedste fald favne henholdsvis de kropslige aspekter og det processuelle. Hertil har det vist sig frugtbart at lade det sanselige og det narrative mødes gennem en kunstnerisk orientering. En kunstnerisk orientering i forhold til at skabe indsigt i nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser, synes desuden oplagt for at imødekomme kontekstens udgangspunkt: En kropslig-kunstnerisk praksis. Således foreslås det, at kropslige læreprocesser kan undersøges med en narrativ og kropslig-kunstnerisk metodologi.

En narrativ og kropslig-kunstnerisk metodologi

Figur 6: Oversigt over den udviklede metodologi.

Undersøgelsen er inspireret af pædagogisk orienteret ABR, her med et udtalt fokus på en sanselig tilgang afledt af kropsfænomenologisk tænkning koblet til et narrativt afsæt. I figuren er undersøgelsens metodologiske afsæt illustreret som den lyseblå domino bag de mørkeblå tekstbokse. De øvrige tekstbokse angiver de yderligere inddragne metodiske inspirationer. Undersøgelsen følger to parallelle og ligeværdige metodiske spor. Det ene spor er audiovisuelt med tråde til antropologi, etnologi, etnografi og særligt 'ethnography and education' (venstre kolonne). Det andet spor knytter sig til interview, specifikt fænomenologisk inspirerede semistrukturerede kvalitative forskningsinterview (højre kolonne). Herfra udvikles hvert spor yderligere: Det audiovisuelle spor er desuden inspireret af idrætspædagogisk videoobservation, 'filmisk etnograf', 'videografisk deltagelse' og 'academic video', mens interviewet yderligere er inspireret af brug af 'lived experience descriptions', oplevelsesbeskrivelser samt visuel facilitering (anden række i begge kolonner).

Udvikling af analysetilgang og -proces

En til formålet udviklet analysemodel ud fra et narrativt og kropsligt-kunstnerisk udgangspunkt inspireret af tematisk, fænomenologisk analyse er udviklet kontinuerligt med undersøgelsens progression. Analysemodellens struktur danner udgangspunkt for kapitlets opbygning, som desuden afslutningsvis rummer et afsnit om forskningsformidling med forslag til evalueringskriterier, der gør det tilgængeligt at vurdere undersøgelsens fortællinger. En tidligere version af analysemodellen optræder i ”Metoder i idrætsforskning” (Degerbøl, 2013b). Kapitlet synliggør den udviklede analyseproces, som har været anvendt primært i relation til interviewmaterialet, men også i forhold til det audiovisuelle materiale – se evt. desuden Degerbøl & Svendler Nielsen (2015), hvor en justeret model indgår. En detaljeret redegørelse og argumentation for forløbet er helt afgørende, fordi ”en kvalitativ undersøgelses *holdbarhed* eller soliditet beror på dens gennemskuelighed, virkelighedsforankring og eksemplariske betydning. [...] Gennemskuelighed kan ikke opnås ved blot at henvise til standard procedurer, men kræver en redegørelse for undersøgelsens baggrund, opbygning og forløb. [...]” (Keller & Keller, 2011, s. 25). Intentionen er at skabe pålidelighed gennem en grundig, åben og synlig beskrivelse af analyseprocessen, idet denne gennemsigtighed er afgørende for undersøgelsens troværdighed.

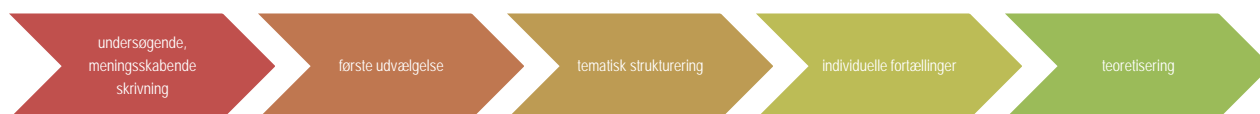
Kapitlet er udfaldet af afsøgning og afprøvning af en analysestrategi og er således en del af undersøgelsens resultat. I det følgende præsenteres den udviklede analysemodel, hvis karakteristika er at give fortællinger forrang gennem den fulde forskningsproces, som eksempel på, hvordan en analyse kan foretages med afsæt i en kvalificeret udvælgelse, indsamling, fastholdelse, bearbejdning og formidling af fortællinger.

Første gang jeg møder Michael, Lisa og de andre nycirkus artistelever starter en fælles fortælling, og den slutter først, når materialet er udtømt for fortællinger, og dem er der mange af endnu. I kapitlet præsenteres udvalgte repræsentative nedslag som eksempler på, hvordan fortællinger tager form. Arbejdet resulterede i udformningen af en analysemodel, som i det følgende vil blive præsenteret.

Figur 7: Analysemødel.

Analyseprocessen og dens enkeltdele

Modellen er opstillet som en fortløbende proces, hvilket den imidlertid kun delvist er, for nok er det en kronologisk kontinuerlig proces, men erkendelsen sker i samspil mellem før, nu og fremtid, samt imellem del og helhed. Grafisk er 'faserne' adskilt, men reelt er der tale om en sammenhængende proces med overlap fra det ene trin til det næste og med spring imellem de forskellige trin. I relation til nærværende undersøgelse har det syntes nødvendigt at differentiere mellem fem dele af analysen: Se model ovenfor. Forud for igangsættelsen af analysen ligger interviewsituationen, og analysen afsluttes med en teoretisering ud fra en antagelse om, at analyse og fortolkning starter allerede i interviewsituationen og først afrundes efter teoretisering, når arbejdet kulminerer i en formidling.

Undersøgende, meningskabende skrivning

Analysen begynder allerede i interviewsituationen, hvor særligt betydningsmættede øjeblikke bringes med videre som noter. Efter hvert afviklet interview skriver jeg en kort fortælling om ham eller hende, jeg lige har mødt, og om de passage i interviewet, der skabte interesse og nysgerrighed. Jeg planlagde ikke på forhånd, hvad jeg ville skrive, men skrev intuitivt. Det er *min* fortælling om den pågældende nycirkusartistelev på baggrund af hans eller hendes fortællinger, og det er således også en fortælling om *min* oplevelse af vores møde. Nogle gange kan fingrene ikke følge med på tasterne i iver efter at berette, og andre gange er der umiddelbart mindre at skrive om. Ofte udvikler fortællingen sig, og skrivningen giver fortløbende indsigt, idet der kan opstå ikke forudsete sætninger og meninger. Denne form for skrivning og oplevelsen af at tilegne sig ny erkendelse i skrivningen, er kernen i 'writing as method' (van Manen, 1990, s. 124), og at skrivning leder frem til mening, gør skriveprocessen i sig selv til 'a method of inquiry' (Richardson & St. Pierre, 2005), som hér betegnes undersøgende, meningskabende skrivning.

Nedenfor optræder et eksempel på en sådan undersøgende, meningsskabende skrivning for at synliggøre, hvordan fortællinger indgår i forskellige former undervejs i forsknings- og analyseprocessen:

Mandag eftermiddag. Mild sensommer efter dages regn. Alle hold har været samlet til fælles beskeder. Michael kommer over, hvor jeg står for enden af trampolinen, og vi sætter os på det blå madrasgulv ved en plinttop ved forhænget til 'dancesalen'. Det viser sig, at Michael troede det var sidste mandag, vi havde en aftale, så der havde han ventet forgæves, men er ikke sur - tværtimod. Michael er begejstret. Begejstret over at være lige her, lige nu. Siden Michael var lille og lavede en mislykket forlæns salto (så han kom på skadestuen), har han haft *lyst til at blive gøgler*, og for et par uger siden, lige efter han var startet, lykkedes det ham at udføre sin første forlæns salto. Michael kommer fra en efterskole, hvor ikke alle bakkede ham op i idéen om at starte på Artistlinien, men han fandt den opbakning, han havde brug for og søgte om optagelse. Michael løfter sig fri af gulvet: "Jeg har altid været sådan en, der styrtede rundt." Michael er ordblind, og i folkeskolen faldt Michael tit i staver, men her hvor han kan bruge sin krop, er det anderledes: "Jeg er meget mere til stede." Hans klare brune øjne søger rundt i rummet, og hans korte krøller med de sommerlyse spidser svirrer. Michael er vild med at kigge på og lære fra de andre: "Folk er gode til forskellige ting." Og Michael kan lide at kigge på kroppene og bevægelserne, og han kaster sig over alle discipliner med ildhu: "Jeg kan også godt lide håndstand, selvom jeg er fyldt med dårlige vaner, fra jeg breakede, og ting jeg har lært mig selv, der skal rettes ind." Michael har lånt nogle anatomibøger, fordi han gerne vil holde hovedet lidt i gang og forstå, hvad der foregår. Det er ikke meget Michael faktisk får kigget i anatomibøgerne, for han er træt, når han kommer hjem: "Der er sådan HÅRD styrketræning tirsdag. Der topper jeg. Så efter det, er jeg bare sådan død hver dag. Fredag går jeg ikke i byen eller noget. Der tager jeg bare hjem, og så sover jeg." Michael masserer sine underarme: "I ringene i dag skulle jeg lave 13 pull-ups(!)" siger han med let skjult stolthed over at have klaret det. Til akro stod den på baglæns salto ud i graven, og det gik

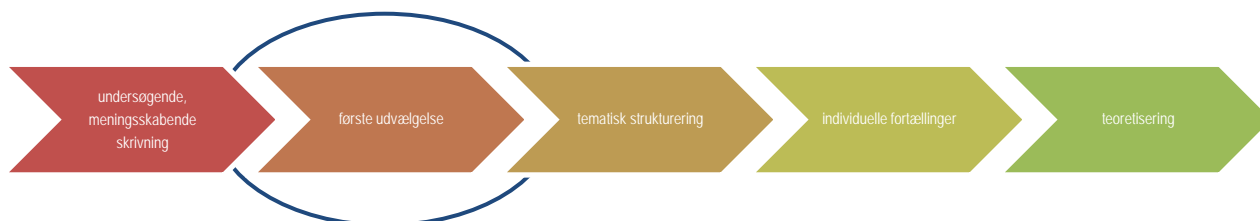
helt skidt: ”Altså, jeg sætter fint af, men når jeg er i luften, bliver jeg rimelig bange, og så vender jeg rundt på sådan en katemåde.” Det kommer Michael dog ikke til at ligge søvnløs over, for det skal såmænd nok lykkes. Michael har en knæskade fra tidligere, så han går lidt hurtigt forbi nogle sekvenser til ’movement’, som han egentlig meget godt kan lide, selvom ”det også er lidt underligt, og nogle bevægelser er fjollede. Jeg synes, det er meget spændende - også meget flot, når folk gør det rigtigt.” Når lejligheden byder sig, ser Michael nycirkus og lader sig inspirere af de forskellige udtryk: ”Jeg vil måske gerne lave en blanding, hvor både det mere performende og det fysiske indgår.” Michael synes, at det er både svært og spændende at arbejde ’scenisk’, og han er ikke helt sikker på, hvad nycirkus præcist er: ”Det er svært sådan at definere, for jeg har aldrig rigtig fået det defineret. Mine venner ved ikke, hvad nycirkus er, og jeg ved ikke helt, hvordan jeg skal forklare det. Jeg synes, at det er noget, man ligesom selv skal se, for det kan være så mange forskellige ting.” Men en ting er sikkert: Michael vil gerne rejse verden rundt - ligesom sin tipoldefar gjorde det som løvetæmmer.

(fra interview med Michael)

Den undersøgende, meningskabende skrivning er første afsøgning af det potentiale, det pågældende interview rummer, og den deraf afledte fortælling er et første skridt på vejen til at blive opmærksom på, hvilke nuancer og detaljer interviewet favner. Skrivning lader noget træde frem, noget fortoner sig, mens andet måske slet ikke lader sig skrive frem. Med udgangspunkt i myten om Orfeus anskueliggøres udfordringen i at skrive om det, som ikke kan ses, ikke høres og ikke røres: “The writer’s problem is that the Orphean gaze unwittingly destroys what it tries to rescue. In this sense every word kills and becomes the death of the object it tries to represent” (van Manen, 2002, s. 245). Det paradoksale i skrivningen er, at teksten ofte ikke fyldestgørende kan favne det, som den ønsker at repræsentere - for eksempel kropslige læreprocesser. Vi har at gøre med et paradoks: I skrivning opstår mening, men ind imellem kan teksten ikke formidle oplevelserne eller fænomenet

fyldstgørende. Det er ikke nødvendigvis muligt at gengive oplevelsen, som den er, men vi kan lade noget 'genopstå' ved at formidle det på en måde, der både skaber og giver mening.

Første udvælgelse

Interviewtranskriptionerne udgør til sammen mange hundrede sider, og ved første gennemlæsning foregår første udvælgelse af, hvad der synes relevante passager. I det ene word dokument efter det andet markeres afsnit med gul overstregning, og kernebegreber fremhæves med fed. Der er også fortællinger, som synes langt fra elevernes nuværende praksis, men som ikke desto mindre rummer væsentlige bidrag til at forstå, hvorfor de uddanner sig til at blive nycirkus artister, og disse inkluderes også, fordi de perifert relaterer sig til læring.

Eleverne fortæller om både fornemmelsen af at balancere på linen, om at blive væk fra skole på grund af udmattelse og om forældrenes skepsis eller begejstring over forehavendet. Der er fortællinger om de andre, om hvem der bliver efter skole med hvem, om hvad de laver i deres fritid, om hvad de spiser og om en søster, der er gymnast og så videre. Det er en konstant afvejning at vurdere og beslutte, hvilke fortællinger der i tilstrækkelig grad bidrager med nuancer i forhold til at forstå læringspraksissen og specifikt kropslige læreprocesser. De har valgt at dele deres fortællinger, hvilket opleves som et privilegium, og samtidig afføder det en forpligtelse i at forvalte deres fortællinger på en måde, som forbliver loyal overfor både deres og undersøgelsens udgangspunkt. Hvad træder eksempelvis tydeligere frem ved ikke at blive forstyrret af hvad, der synes sekundære historier? Der er fortællinger om tekniske detaljer vedrørende en skade, som ikke kommer med videre, men at han har en skade inkluderes, fordi det delvist begrænser hans deltagelse, som må antages at have betydning for hans kropslige læreprocesser. Til gengæld er det i denne sammenhæng irrelevant at vide, hvordan den behandles. I udvælgelsen søges efter 'lived experience descriptions' og kropslige fortællinger, som kan være en beskrivelse af oplevelsen af en bevægelsessekvens, der hvor den overskrider de tekniske formuleringer, og indrammer selve oplevelsen. Et eksempel kommer blandt andet til udtryk i et af interviewene med Barbara:

Oplevelsen af at lave flaschok første gang den virkelig lykkedes [en position, hvor artisten bærer sin fulde vægt i en arm, hvis hånd griber om barren, skulderen låses, mens ryggen ligger op ad den bærende arm, der udgør en slags balancepunkt, mens kroppen strækkes fuldt ud i et let svaj bagud] er sådan hvidlig. Ja, hvidlig. Måske en lille bitte, bitte smule blå i, men meget klar hvid, hvis du kan forestille dig det. Sådan at man nærmest kan ane noget blå i. Ja, sådan meget is-hvid. Som øhh et glas vand, hvor der lige er blevet hældt helt koldt vand i, sådan nærmest øhm, hvor... sådan noget dug eller ikke dug, men øhm (lyd:) Schzwitich agtig. Sådan hvidt-blå agtig. Isterninger. Måske også en lille glans lilla i nogle gange. Jeg ved ikke, lilla er bare blevet min yndlingsfarve, den er en meget tryghedsfarve for mig, tror jeg. Men sådan helt klar hvid, men man kan nærmest se noget svagt lilla og svagt blå - meget lyse farver, men mest den der hvide klare farve. Ja. Det må være den der lidt øhh... den der wow følelse, og tænk at jeg kan gøre det, og *FUCK hvor er jeg sej* og sådan (griner). (P16: 07062011.rtf - 16:13 (194:198) 00:27:56-2).

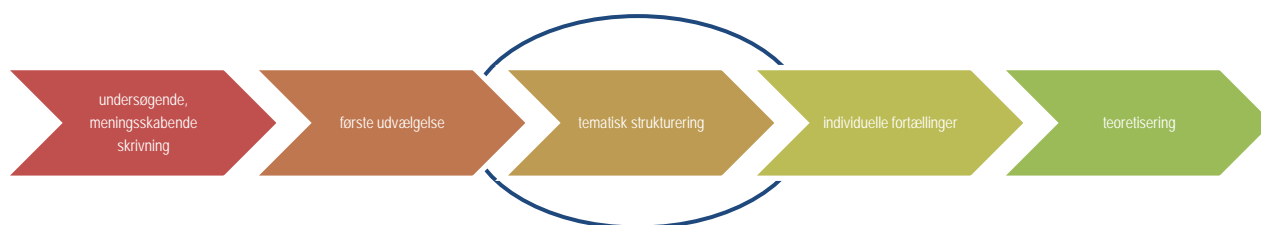
(interviewtransskription, Barbara)

Barbara beskriver den kropslige oplevelse gennem brugen af farvenuancer. Det er samtidig et eksempel på, hvor svært det kan være verbalt at udtrykke sig om en kropslig oplevelse, men i fortællingen fornemmes øjeblikkets intensitet betinget af den kropslige opdagelse og succes. Det skal bemærkes, at Barbara kommer tæt på en beskrivelse af sin kropslige oplevelse, men at det samtidig er muligt at forestille sig samme fortælling blive foldet yderligere ud med detaljer, der udtrykker noget om de kinæstetiske fornemmelser, når hun hænger der i én arm.

I nærværende analysetilgang inddrages en empirisk sensitivitet knyttet til udviklingen af en kropslig opmærksomhed i mødet med materialet. Den empiriske sensitivitet kan føres tilbage til kropsfænomenologiens betoning af vores kropslige forankring, der både overskrider og understøtter vores kognitive evner. Empirisk sensitivitet har med de fænomenologiske begreber 'intentionalitet' og 'rettethed' at gøre, hvor det intentionelle angiver: 'Jeg kan' frem for 'jeg tænker', mens rettetheden angiver, at noget fremtræder for nogen, hvis vi lader os rette imod det (Svendler

Nielsen, 2009a, s. 204). Således har jeg ladet min kropslighed guide både interviewsituationen, denne første udvælgelse og den tematiske strukturering foruden udviklingen af de individuelle fortællinger. Det at være rettet imod gav sig blandt andet udslag i, om noget i det empiriske materiale vakte genklang i mig, som kunne komme til udtryk gennem for eksempel et grin, et rynket bryn, hævede bryn, spændte skuldre eller fumlende fingre. Således understøttes analysens systematik i denne og de følgende faser i samspil med den empiriske sensitivitet, ligesom også kunstnere kan lade sig fordybe i og inspirere af situationens nærvær, som det for eksempel blev udtrykt i forhold til Cézanne (jf. ovenfor).

Tematisk strukturering

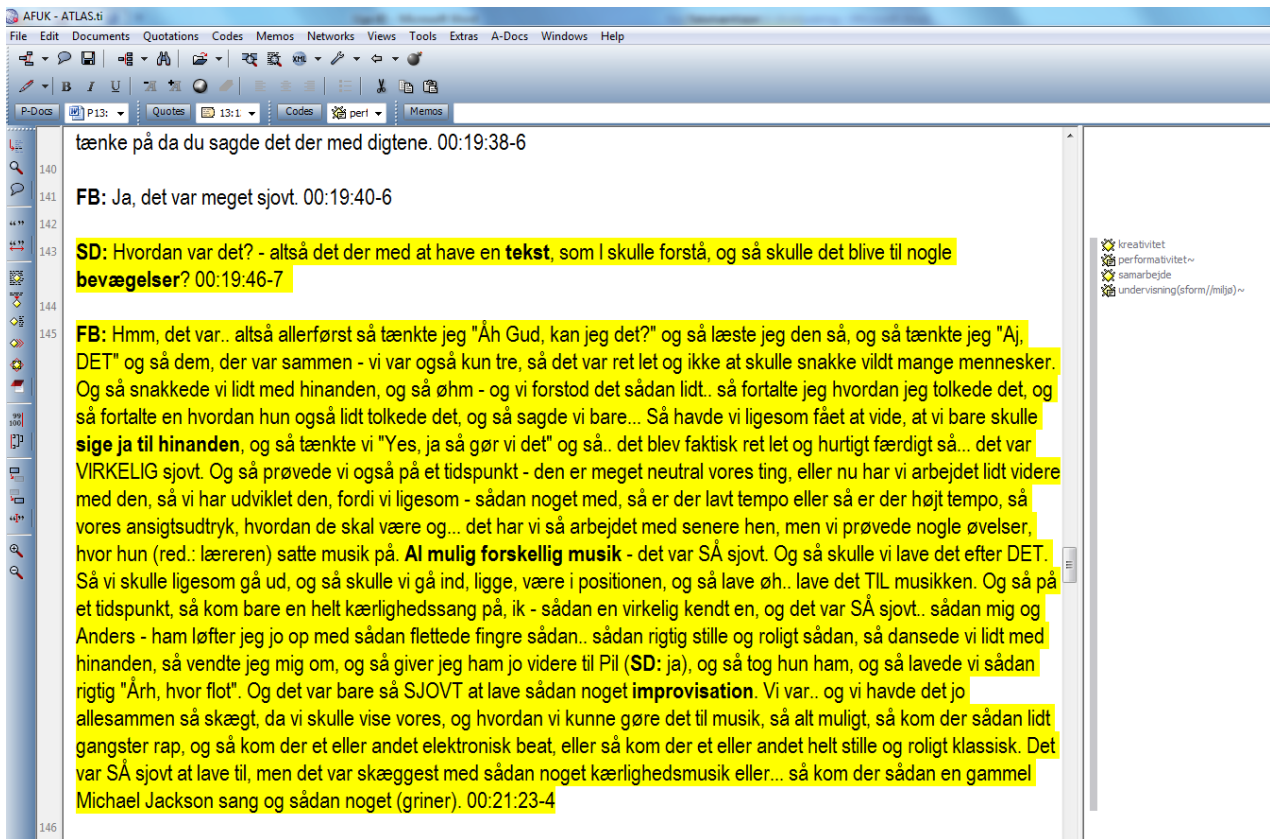
I denne fase af analysen suppleres det indledende overblik, skabt gennem den undersøgende, meningskabende skrivning og den første udvælgelse med en nuanceret læsning af interviewene, for at forstå de enkelte passager specifikt og i deres helhed, hvilket sker i kraft af en 'tematisk strukturering' (van Manen, 1990, s. 167-173). Den tematiske strukturering er karakteriseret ved en selektiv læsning, som består i, at hvert interview læses gentagne gange for at finde og markere udsagn, og et arbejdsredskab her var at spørge: Hvordan belyser denne sætning eller dette afsnit noget om læring? Grunden til at vælge denne tematiske strukturering skyldes dens ophav i et fænomenologisk univers, som dermed forbinder undersøgelsens videnskabsteoretiske udgangspunkt og analysetilgang.

Den tematiske strukturering består i at gå ind i de passager, der allerede var markeret som betydningsfulde, og knytte temaer til hver passage. Nogle temaer går igen, mens nye kontinuerligt kommer til. De fleste passager udgøres af et eller flere udsagn, og der er ofte flere temaer knyttet til en passage for at favne den pågældende passages mangfoldighed. Kun de i forvejen udvalgte passager fra første udvælgelse indgår i den tematiske strukturering. Næste skridt er at reducere antallet af temaer ved endnu engang at læse hver passage igennem og vurdere, om de tilhørende temaer kræver justering, eller om temaer kan flettes. Listen er således skærpet ved at tilføje, ændre

eller flette temaer. Her har det ikke betydning, hvor mange gange et tema optræder. Det foreløbige resultat af den tematiske strukturering er en liste med 31 temaer indeholdende adskillige subtemaer. Det er ord, som udspringer direkte af citaterne og ord, som favner det mest fremtrædende i udsagnet.

I denne fase søges efter en dybere forståelse for det fælles i interviewene, det vil sige, at der søges efter fælles grundtemaer. Listen siger ikke noget om hyppigheden af temaerne, men fremhæver eksistensen heraf, og giver et billede af, hvordan eleverne oplever deres praksis. Formålet med temaerne er at skabe overblik over den række af muligheder, der er for at gå på tværs af fortællingerne. Hvert tema fortjener at blive både forklaret, foldet ud og afsøgt, og der ligger således stof til videre arbejde, idet primært kropsforståelse og kropslig viden samt læring, samarbejde og undervisning(sform/miljø) knytter specifikt an til kropslige læreprocesser. Temaerne er udledt på baggrund af en afsøgning af materialet, der overordnet handler om læring og læringsmiljøet, mens en fokuseret analyse, vil gå ind i de forslåede temaer, for at nuancere begrebet kropslige læreprocesser. En fokuseret analyse på baggrund af det visuelle materiale indgår i artiklen ”Researching embodied learning in contemporary circus education with an ‘arts-based educational research’ approach” (Degerbøl submitted).

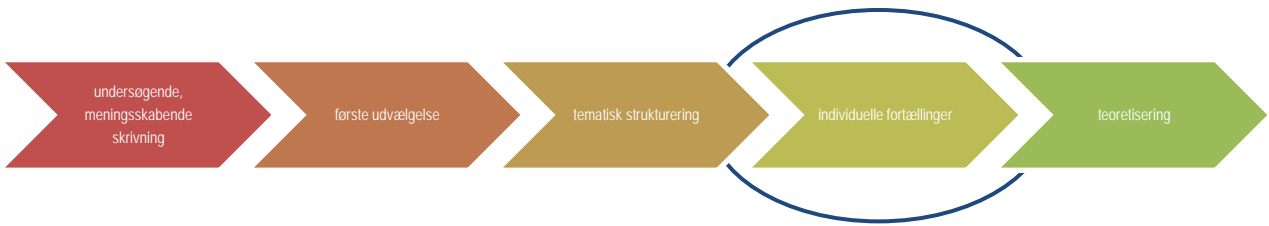
Softwareprogrammet Atlas.ti, som er udviklet til kvalitativ databehandling (www.atlasti.com) er anvendt i den tematiske strukturering. Interviewene importeres til programmet, hvor det parallelt med interviewtransskriptionen er muligt at formulere et eller flere ord eller en sætning, der kendetegner den udvalgte passages tema:

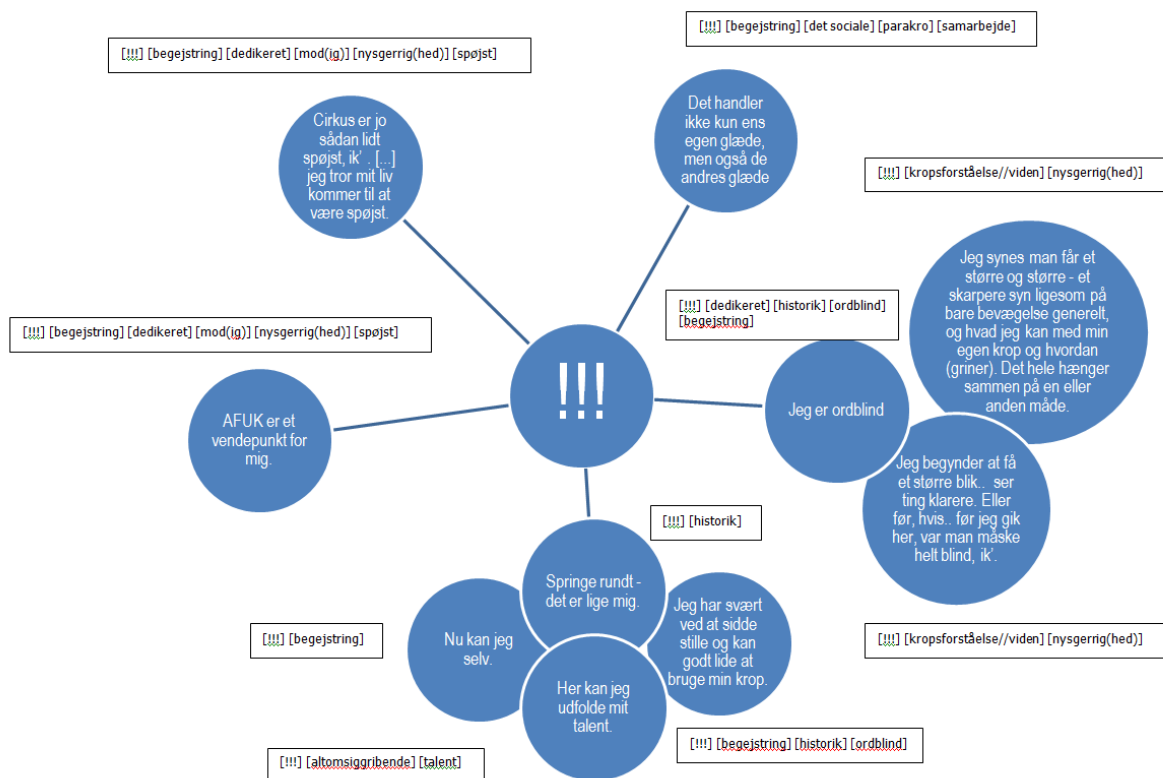
Figur 8: Screenshot af Atlas.ti

Atlas.ti giver mulighed for at skabe en tekstfil med samtlige udsagn, der knytter sig til et givent tema. I filen fremgår det, hvor i hvilket interview de pågældende udsagn optræder, som gør det muligt at vende tilbage til den oprindelige interviewtransskription. Programmet bruges i andre design til mere kvantitative bearbejdnings, og dets tekniske muligheder er langt mere avancerede end her anvendt. Når programmet er draget i anvendelse, skyldes det muligheden for teknisk simpelt at lave 'kørsler' på hvert tema, om end det samme kan håndteres manuelt.

Individuelle fortællinger

I denne fase nedtones helheden igen for at prioritere de individuelle fortællinger, altså at gå tæt på de små fortællinger. Fulde udtræk på hver persons interviews bliver til brikker, som samles i større helheder. Det er ikke et rationale om, hvor mange gange et givet tema optræder, men en afvejning af, hvad det bidrager med til den givne fortælling. Udtrækkene fra Atlas.ti danner her udgangspunkt for at gruppere de forskellige udsagn i kategorier. For at forstå fortællingernes enkeltdele, udarbejdedes grafiske opstillinger for at synliggøre forbindelserne:

Figur 9: Grafisk opstilling af temaet '!!!' med tilhørende temaer.

Den grafiske opstilling skal gerne synliggøre, at der i dette tilfælde er noget, der handler om glæden ved at samarbejde, en del om ordblindhed og om at blive i stand til at skærpe blikket. En anden del handler om vedkommendes historik i forhold til en forståelse af ikke at kunne sidde stille, og om hvordan han oplever, at hans talent som 'springende-rundt' her bliver imødekommet. Og der er en del, der er delvist sammenfaldende med den forrige: En fortælling om den betydning, uddannelsen har for ham, idet den udgør et vendepunkt, som vel delvist har at gøre med drømmen om at leve af at lave nycirkus for at udleve noget af det spøjse, som ifølge ham er iboende i nycirkus. Sådanne skitser ligger til grund for udarbejdelsen af de empiribaserede, kreativt skabte fortællinger. Og følgende figur illustrerer, hvordan en passage i fortællingen "Elefanter har jo ikke vinger" (Degerbøl, 2012) kan spores i det empiriske materiale:

Elefanter har jo ikke vinger

Clara øver sin spagat på det røde gulv langs ribberne. Den er der næsten. Hun er klædt i sorte gamacher og en sort top. Clara går på Artistlinien og er 21 år. Inden hun startede havde hun en svær periode over nogle år, hvor hun mistede troen på sig selv og sine evner. Hun kunne ikke bare tage et arbejde, for hun havde brug for at give sig **fuldt ud til et eller andet**. Af en ven bliver hun opfordret til at gøre noget ved sig selv - og sin krop, og det gør hun, med formåelsen af at kroppen var det eneste, hun havde tilbage.

Clara er netop startet på andet år og træner fuld tid dagligt. Nogle gange springer de i den nedsænkede trampolin midt i rummet. I andre lektioner øver de akrobatik på springbanen, og til springgrav. Så er det en tur i ringene ovre i på grupper, og andre gange har alle tre deres perform specialiseres

KA: Ja men altså det... (mumler) jeg tror, at det var helt perfekt, at jeg startede her (griner lidt) altså... fordi... ah det var, spørgsmålet var jo om, hvorfor jeg ikke bare tog et arbejde... (XX: mm), ... Nøj, men jeg tror også at jeg gerne ville give mig fuldt ud til et eller andet (XX: Ja.. ja) altså.. og så var det det eneste jeg kunne forestille mig, at jeg kunne gøre lige nu... og det var - min krop var det jeg havde tilbage, ik'. Agtigt.. 00:22:23-5

Hun træder op og bevæger sig inden hun begynder særligt momenter medstuderende

å grupper, og andre gange har alle tre træning og scenisk, hvor de udfordres på den valgte hoveddisciplin. Clara

fødderne, så hun kan strække fingre og underarme inden hun gentager bevægelsessekvensen endnu nogle gange. Solen falder ind gennem ovenlysvinduerne, og noget musik spiller. Til sidst springer hun det sidste stykke ned og lægger sig udmattet på ryggen på den store bløde blå faldmåtte, der skærmer mod betongulvet.

Clara har ikke tidligere trænet noget, og særligt frivillig yoga mandag, tirsdag og torsdag morgen er en udfordring; hun græd hver gang i starten, for det var sindssygt svært ikke at kunne noget som helst. Gulvet i denne del af den store sal er let hævet og skaber en udfordring for Clara, der har stået på i flere år op til.

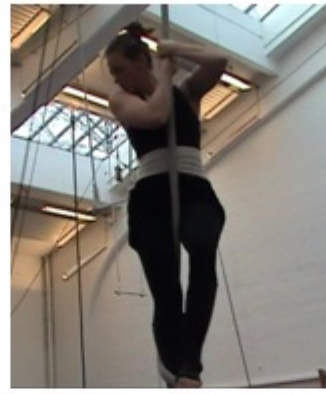
Hun spiser frokost med de andre, ler og hygger sig. Træningen er svær og hård, og det gør ondt. Clara tvivle på, om det er den rette disciplin hun har valgt. Clara klør på og plager sig selv i afgangsforestilling. Clara føler sig ikke helt klar til nummeret. Hun er vild med at improvisere i sceneenergi med over i rebet.

Alt er kaos. Alle løber rundt og smider med tøj. Clara slipper, og spektaklet fortsætter, hvor det slapper af uden ledsagende lyd, kun afbrudt af klapsalver gennem luften. Hun tager sig til ørene og klapper front mod publikum inden hun roterer foroverhovedet, som hun langsomt glider ned i. De andre gør hende selskab og forestillingen slutter.

Clara kan godt lide at udtrykke sig kunstnerisk og har gjort det gennem årene ved at spille guitar og skrive sangtekster til sit band. Og nu har hun fået et nyt sprog - i rebet; et nyt personligt udtryk, hvor hun kan afbilde tanker og udtrykke sig. Clara ønsker at udtrykke sig ved at overskride det mulige og vanlige; *elefanter har jo ikke vinger!*

I perioden op til afgangsforestillingen må hun pludselig til Frankrig med nogle af de andre til audition på en international cirkusskole, der har accepteret deres ansøgninger. Dagen efter deres sidste forestilling får hun besked om at hun er optaget.

Video: 208yt3045783457

Clara gulv til loft. Clara er stået på i flere år

store lyse lokaler. Men svært? Clara kan godt noget andet og slet med en at lave sit fulde kunne få samme

bliver helt stille. Hun del af sin rutine ud igen. En stol flyver økt opret position med valdebjerg op under

Figur 10: Empirisk sporing.

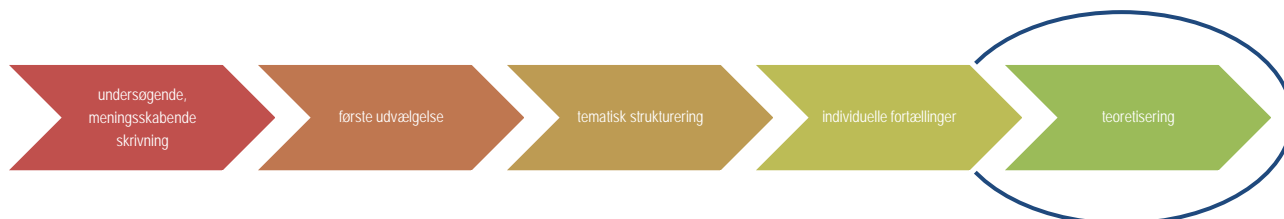
På baggrund af de individuelle fortællinger udkrystalliserer sig nogle individuelle kendetegn. Kendetegnene er opstået ud fra en afsøgning af, hvad der karakteriserer deres bevægelsesmæssige oplevelser af 'at gøre' nycirkus. Der fortælles om glæde og frustrationer, selvtillid og usikkerhed, ensomhed og fællesskab, en målrettet indsats og diffuse retninger, om mod og angst, om skavanker og sejre. Claras kurs er afsøgende, hvor den daglige træning og kunstneriske afsøgning styrker en personlig udvikling. Lisa er optaget af, at kropsligheden giver hende et kunstnerisk redskab og dermed mulighed for at udtrykke sig for et publikum. Barbara vil gerne overbevise sig selv og andre om, at hun 'kan'; hun tør hænge med hovedet nedad i trapezen og at vise det frem. Thomas er bare glad og stolt over at være lige dér lige nu, for det er et særligt sted, hvor han lærer noget ganske unikt. Michael ønsker blot at bevæge sig, for det har han nu engang altid været god til (måske med en fornemmelse af, at det er det eneste, han kan), og han synes, det er værd at dyrke dette talent. David bruger træningen til at trimme sin krop og komme i form. I en kompakt form kan følgende opstilling anskueliggøre nogle tendenser i elevernes bevæggrunde for 'at gøre' nycirkus:

- Clara vil finde sig selv
- Lisa vil udtrykke sig kunstnerisk
- Barbara vil vise sig
- Thomas vil dyrke det særegne
- Michael vil udfolde sit talent
- David vil være flot

Der er naturligvis overlap imellem fortællingerne, idet det at udtrykke sig kunstnerisk er et bærende spor i Lisas fortælling, hvilket også er betydningsfuldt for de andre, men mindre udtalt. Thomas udtrykker mest direkte sin glæde ved at dyrke noget særegent, men noget tilsvarende indgår også i de øvrige fortællinger om end i mindre omfang. De er også hver især på en opdagelsesrejse, hvor det at ville vise sig fylder noget for dem alle sammen i forskellig grad osv. Kun det at ville være flot, nævnes alene af David. Denne viden er knyttet til elevernes læringspraksis generelt og udgør således en slags bagvedliggende forståelse af elevernes kropslige læreprocesser. De præsenterede fortællinger er både en del af og resultat af analysen og formen er åben forstået på den måde, at den søger at invitere til dialog til forskel fra den traditionelle analyse, der siges snarere at viderebringe information (Ellis & Bochner, 2006).

De individuelle fortællinger peger på individuelle facetter og herfra er hensigtsmæssigt igen at bevæge sig fra del til helhed og afsøge fortællingerne i relation til eksisterende teori.

Teoretisering

Det empirinære materiale kommer nu i dialog med relevant teori. Udover at lade det empiriske materiale pege på mulige teoretiseringer, kan teoretiseringen også være en tilbagevenden til det teoretiske udgangspunkt med eventuel inddragelse af ny teori, der kvalificerer diskussionen. Altså er formålet her at diskutere empirien op imod allerede introduceret teori og/eller at inddrage ny teori, foranlediget af det empiriske materiale. I teoretiseringen er intentionen at forankre den empiriske viden teoretisk. Dette afsnit om teoretisering er inkluderet for at betone, at den empirinære analyse ikke kan stå alene. I dette tilfælde er teoretiseringen en tilbagevenden til det teoretiske udgangspunkt vedrørende kropslige læreprocesser. Den udviklede empiriske viden tager i denne undersøgelse form som forskellige typer fortællinger, der indgår i forskningsformidlingen sammen med relevant teori. Elevernes fortællinger undergår mange transformationer for at lade sig formidle, og derfor udgør de bagvedliggende overvejelser om transformationer indholdet i de næste afsnit.

Transformationer

I forhold til at 'gennemføre' et narrativt og kropsligt-kunstnerisk perspektiv har det været oplagt også at lade andre fortællinger end en klassisk akademisk fortælling indgå i forbindelse med formidling af forskningsresultaterne, og derfor er der afsøgt og afprøvet nye formidlingsformer, både hvad angår interviewteksterne og det audiovisuelle materiale. Det er kendetegnende at materialet transformeres og derfor er det ovenfor og i de pågældende artikler prioriteret at skabe transparens i denne proces. Uanset hvilken formidling vi vælger, rejser det spørgsmål om, hvordan vi fremstiller 'genstanden', og hvordan vi er nået dertil (bl.a. Woo, 2008). I de empiribaserede kreativt skabte fortællinger bliver elevernes førstepersons fortællinger til fortællinger i et andenpersons perspektiv, og derfor er også samskabende processer omkring skrivning af fortællinger til formidling afsøgt, for at forblive så tæt på 'kilden' som muligt. Sådanne formidlingsformer er afprøvet, fordi det i nærværende undersøgelse virker oplagt at afsøge en formidlingsform, der overskrider den typiske objektive tredjepersons form som skrivestil og anvende en mere lyrisk fremstilling i kraft af undersøgelsens fænomen og kontekst.

Ovenstående har tydeligst refereret til transformationen af interview fortællingerne, mens nedenstående vedrører det audiovisuelle materiale i relation til særligt transformationer, fordi tekst har et stærkt og velafprøvet potentiale, men også har sin begrænsning. Det er valgt ikke at transskribere det audiovisuelle materiale, hvilket ellers er gængs praksis (bl.a. Pink, 2007; Rønholt, 2002; Rønholt, 2003). Det er valgt at udelade transskription for at blive så tæt på det audiovisuelle materiale så længe som muligt, for at undgå en reduktionistisk fremstilling, hvilket i øvrigt også kan gælde transformationen fra det talte sprog til skreven tekst, om end i mindre omfang (Sayre & Halling, 2007). Der kan omvendt argumenteres for at transskription af audiovisuelt materiale sikrer, at alle detaljer står tydeligt frem. I anden pædagogisk orienterede ABR og i forskning i kropslige læreprocesser har det tidligere oftest været prioriteret at transskribere, for at kunne dokumentere sine resultater, hvilket med de tekniske muligheder i dag ikke er påkrævet på samme måde, fordi det er muligt at oploade eksempelvis det fulde audiovisuelle materiale, og således skabe transparens i transformationen fra rå data til formidling. Det audiovisuelle materiale kan af bedømmelsesudvalget rekvireres på forespørgsel. Visuel etnografi lægger op til at bruge nye formidlingsformer for at appellere til modtagergruppen på måder, der er sensuelle, empatiske og refleksive (Pink, 2007). Heri afprøves, hvordan tekst og andre udtryksformer kan spille sammen uden at prioritere den ene frem for den anden. Holdningen er, at selvom video har et stort potentiale som formidlingsform, så

bør billeder ikke stå uledsaget af tekst (Pink, 2006), og video alene menes ikke at kunne bidrage til videnskabelige diskussioner, der allerede foregår på baggrund af skrevne bidrag (Pink, 2007). Denne holdning adskiller sig markant fra tænkningen omkring udviklingen af akademiske video essays, som netop tilsigter, at det audiovisuelle materiale taler for sig selv (Erikson & Sørensen, 2012). Denne undersøgelses standpunkt er et sted midt imellem. Det er ikke hensigtsmæssigt at vurdere tekst og billeder op imod hinanden, men at vurdere hver af dem ud fra deres egenart. Nærværende undersøgelse ønsker ikke at favorisere det ene medium frem for det andet, men at afveje den bedst mulige formidlingsform i det givne tilfælde, og afsøge hvad tekst og billeder kan hver især og i kombination.

Evalueringskriterier

Det er en tilbagevendende diskussion, hvorledes fortællinger, der indgår i forskningsformidling, kan bedømmes (bl.a. Lafreniere & Cox, 2013; Quinn & Calkin, 2008; Sparkes, 2002; Richardson, 1990, 2000, 2001). Når den klassiske akademiske stil overskrides, er der behov for at opstille evalueringskriterier, der gør modtagergruppen i stand til at vurdere bidraget. I relation til feltet omkring creative writing og Creative Analytical Practices (CAP), er der udviklet en række evalueringskriterier, der overordnet handler om relevans og væsentlighed, æstetisk værdi, refleksivitet, indflydelse og realitet (Richardson, 2000). Disse evalueringskriterier er udviklet til at bedømme skrevne fortællinger, men synes også at kunne fungere til at bedømme audiovisuelle fortællinger. 'Relevans og væsentlighed' handler om, om bidraget har et samfunds(videnskabeligt) perspektiv. 'Æstetiske værdi' peger på en vurdering af, om bidraget fungerer æstetisk betragtet og inviterer til fortolkende dialog ved at åbne emnet op. Et perspektiv fra den alternative etnografi kan inddrages her, idet den peger på at udvikle fortællinger, der bedre lader modtageren også udenfor academia forstå og fornemme et givent fænomen (Bochner, 2000), og her kan en æstetisk værdi i sig selv være en måde at imødekomme andre grupper på, og måske har særligt det audiovisuelle materiale æstetisk potentiale. 'Refleksivitet' skal gerne afspejle sig i en tydelig skitsering af, hvordan bidraget er skabt, inklusiv redegørelse for metode og inkludering af etiske hensyn foruden en præcisering af forskerens subjektive involvering, der gør det muligt for modtageren at vurdere udgangspunktet. Herudover skal bidraget have 'indflydelse' på modtageren, der påvirkes enten følelsesmæssigt eller intellektuelt, så denne får lyst til at 'handle'. Bidraget skal yderligere være udtryk for en 'realitet' ved at virke pålideligt, det vil sige lægge sig op ad noget genkendeligt og

realistisk. Det afgørende i vurderingen er, om fortællingen gengiver og beskriver begivenheder, der skaber genklang hos læseren ud fra en fornemmelse af, at beskrivelsen/rne er noget, læseren selv har oplevet, kan opleve eller finder troværdigt. Det er sandsynligt, at de fleste læsere ikke har en egen oplevelse som nycirkus artistelev eller lignende, så i og med, at det må formodes, at det er en ringe grad af genkendelse knyttet til praksis selv, er det af afgørende betydning, at fortællingerne rammer nogle andre punkter - for eksempel en genkendelse i aspekter omkring kropslige læreprocesser. I forhold til genkendelighed er det desuden et evalueringsskriterium, om eleverne kan genkende sig selv, og derfor er de blevet inviteret til at kommentere de pågældende udkast inden publicering. Der er overlap mellem de fem kriterier, og det er ikke klart udtrykt, om de alle skal være helt eller delvist opfyldt. De her skitserede evalueringsskriterier er tænkt som en invitation til at vurdere undersøgelsens forskelligartede formidlingsformer.

Præsentation af publikationerne

Afsøgninger og afprøvninger af hvordan pædagogisk orienteret ABR, visuelle metoder, narrativitet og sanselighed kan kombineres har resulteret i blandt andet følgende fire publikationer, der på forskellig vis beskriver og diskuterer udviklingen og formuleringen af et narrativt og kropsligt-kunstnerisk metodologisk afsæt. Publikationerne relaterer sig alle til både genstandsfelt, kontekst og fænomen med forskellig betoning. To af publikationerne (1 & 2) beskriver og diskuterer som det primære forskningsprocessen. De øvrige to publikationer (3 & 4) har en stærkere kontekstuel forankring og særligt (2, 3 og 4) eksemplificerer formidlingsformer knyttet til/udsprunget af forskningsmetodologien og –tilgangene. Udover at være metodeudviklende, peger artiklerne på den indsigt i kropslige læreprocesser, som de pågældende metodiske tilgange giver anledning til. De metodiske afprøvninger skaber således på forskellig vis indsigt i nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser. Hver publikation vil i det følgende blive præsenteret med en følgetekst, der angiver artiklens indhold og resultater, og tydeliggør forbindelser til eksisterende forskning og de deraf afledte afsøgninger og afprøvninger. Det opridses hvilke indsigter den pågældende afprøvning har givet anledning til, hvorefter kritikpunkter bringes frem.

En sanselig tilgang til forskningsproces og -formidling

DEGERBØL, S. & SVENDLER NIELSEN, C. (2015). RESEARCHING EMBODIED LEARNING BY USING VIDEOGRAPHIC PARTICIPATION FOR DATA COLLECTION AND AUDIOVISUAL NARRATIVES FOR DISSEMINATION – ILLUSTRATED BY THE ENCOUNTER BETWEEN TWO ACROBATS. *ETHNOGRAPHY AND EDUCATION*, VOL. 10, ISSUE 1, 60-75.

Artiklen præsenterer og diskuterer brugen af fænomenologisk inspireret videografisk deltagelse til generering af audiovisuelt materiale og videreudvikler måder at bearbejde det audiovisuelle materiale analytisk, hvori betydningen af forskerens sanselighed betones med inspiration fra 'visuel antropologi' (Pink, 2006) og 'sensorisk etnografi' (Pink, 2009). Artiklen forbinder sig til 'ethnography in education' og præsenterer udviklingen af en audiovisual fortælling, inspireret af blandt andet tendenser omkring 'academic video' (Eriksson & Sørensen, 2012) og brug af fortællinger i forskningsøjemed. Med et konkret forløb som case præsenteres og diskuteres et arbejdsforløb og en formidlingsform. Artiklen konkluderer at en sanselig tilgang til forskningsproces og -formidling kan være en brugbar strategi, når/hvis formålet er at undersøge multidimensionelle aspekter af en læringssituation. Artiklen beskriver, hvordan forskningsprocessen har været afprøvet og præsenterer som resultat heraf en how-to-do-it model, hvori et karakteristika blandt andet er at undlade tekstlig transskription. Det empiriske eksempel, der inddrages for at konkretisere forskningsmetoden, er en audiovisuel fortælling på 03:39 min., som skildrer to elever, der deltager i en af deres første gulvakrobatik timer.

I tråd med anden pædagogisk orienteret ABR prioriteres her den nære fortælling (bl.a. Casey, 2009; Leitch, 2006; Nickerson-Crowe, 2005), og i tillæg hertil betones en sanselig tilgang til at skabe og forstå sådanne nære fortællinger. At arbejde med sanselighed fremtræder i pædagogisk orienteret ABR særligt i forbindelse med deltagernes medvirken og i forskningsformidling (bl.a. McCarthy, 2013; Moon & Hoffman, 2014; Parson & Boydell, 2012), men det fremstår imidlertid mindre gennemprøvet at inddrage forskerens sanselighed og kropslige forståelse som en del af forskningsprocessen. I pædagogisk orienteret ABR indgår ofte små fortællinger formidlet som et kunstnerisk produkt for at udvide rækkevidden i forhold til traditionel forskningsformidling. Heri indskrives nærværende artikel sig med en audiovisuel fortælling for at synliggøre en praksis, der i forskningssammenhæng ikke tidligere har fået en sådan opmærksomhed. Den anlagte sanselige tilgang til forskningsproces og -formidling er inspireret af eksisterende forskning i kropslige

læreprocesser, hvor en fænomenologisk forankring er tilfældet (bl.a. Coates, 2011; Fink-Jensen, 2007; Standal & Engelsrud, 2013), herunder også danse- og idrætspædagogiske/psykologiske bidrag (bl.a. Herskind, 2010; Stelter, 2002; Whitehead, 2001). Her lægges der vægt på, hvordan en kropslig forankring kan udvikles gennem bevægelse og gavne den enkeltes fysiske og mentale velvære/befindende. Det herskende perspektiv er på den lærende/bevægende, mens samme forestilling ikke overføres til akademisk arbejde. Der synes i forskning i kropslige læreprocesser at mangle opmærksomhed på forskerens evner til at inddrage sin sanselighed og kropslige forståelse, dog på nær 'videografisk deltagelse' (Svendler Nielsen, 2006, 2009a, 2009b, 2012b). Den udviklede forskningsmetode betoner betydningen af forskerens sanselighed som afgørende for at forstå og kunne formidle andres kropslige oplevelser.

Ved at tilføre pædagogisk orienteret ABR og forskning i kropslige læreprocesser, input fra visuel antropologi og sensorisk etnografi med 'ethnography in education' som ramme og videografisk deltagelse som omdrejningspunkt, synes det muligt at anlægge en sanselig tilgang til forskningsprocessen, som slår igennem både i indsamling og bearbejdning af empiri samt i forskningsformidlingen. Artiklen præsenterer en forskningsmetode, der er inkluderende i forhold til sanselighed for dermed at pege på muligheder for at favne og dermed skabe indsigt i kropslige læreprocesser.

Den sanselige tilgang har udmøntet sig i udviklingen af en analysetilgang til det audiovisuelle materiale, som har ført til udformningen af en audiovisuel fortælling. På baggrund heraf har den sanselige tilgang givet anledning til følgende indsigter i nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser: Det bliver udledt, at læringsituationen er kendetegnet ved mødet mellem de to nycirkus artistelever, og at dette møde gennem akrobatikken er kendetegnet ved gensidig afhængighed båret af nonverbal kommunikation og præget af en ydmyg/beskyldende tilgang til hinanden og opgaven. Denne indsigt supplerer allerede etableret viden om kropslige læreprocesser ved at pege på mødet med den anden (samarbejdet) som afgørende for at forstå noget nyt om bevægelsen og sig selv.

At anlægge en sanselig tilgang til undersøgelse af kropslige læreprocesser synes anvendelig i sammenhænge, hvor vi ønsker at forstå eksempelvis en læreproces, en undervisningssituation eller andre pædagogiske møder. Metoden viser sig velegnet til at lave praksisnær forskning i et læringsrum, og er anvendelig til at undersøge, analysere og formidle væsentlige temaer knyttet til

undervisning og læring - ikke kun når bevægelse er undervisningens bærende element. Den udviklede forskningsmetode synes anvendelig til at imødekomme forskerens sanselighed med konsekvens for indsamling og bearbejdning af empiri, uanset kontekst og fænomen. Forskningsmetoden er anvendelig i sammenhænge, hvor ord kan komme til kort, og vi derfor ønsker at overskride tekstbaseret analyse og formidling.

Oplagte udfordringer/kritikpunkter i forhold til en sanselig tilgang er:

- Selektiv perception
- Subjektivitet
- Stringens
- Reproducerbarhed

Den sanselige tilgang kan udvikles ved at:

- Forbinde tydeligt mellem det intuitive og systematiske
- Være tydelig i beskrivelserne af arbejds/analyseproces
- Være tydelig i beskrivelserne af, hvad vi ikke ser
- Være tydelig i beskrivelserne af, hvad det er muligt at skildre
- Være tydelig/præcis i valg af teoretiske fokuspunkter
- Være flere forskere til at generere, bearbejde og analysere materialet
- Invitere de deltagende til at være med til at generere, bearbejde og analysere materialet

En visuel tilgang til interviews og en medskabende tilgang til en fortælling

DEGERBØL, S. (SUBMITTED). RESEARCHING EMBODIED LEARNING IN CONTEMPORARY CIRCUS BY USING METAPHORICAL VISUALS AND CO-CREATION.

Artiklen baserer sig på erfaringer med at afprøve muligheder for at berige det klassiske kvalitative forskningsinterview og dets formidlingsform med inspiration fra pædagogisk orienteret ABR for fyldestgørende at kunne undersøge en kropslig-kunstnerisk praksis. Afprøvningen består i at inddrage billedmateriale til generering af fortællinger samt at lade en deltagende være medskabende i udviklingen af sin fortælling. Artiklen er bygget op omkring to analyser baseret på henholdsvis anvendelsen af billedberigede interviews og på en medskabende tilgang til en fortælling. Artiklen forbinder sig til pædagogisk orienteret ABR og til forskning i kropslige læreprocesser ved at afprøve, hvordan en visuel tilgang til interviews (bl.a. Azzarito & Hill, 2013; Desyllas, 2014; Griffin & Phoenix, 2016; Powell & Fitzpatrick, 2015) kan skabe indsigt i kropslige læreprocesser. Ovenstående har initieret til at afsøge og afprøve, hvordan en interviewsituation kan beriges gennem brug af visuelle udtryk for at invitere til fortællinger om kropslige læreprocesser. Hertil er det besluttet også at hente viden fra anden brug af visuel facilitering løst fra pædagogisk orienteret ABR samt forskning i kropslige læreprocesser (Epstein, 2006; Lapenta, 2004, 2011; Collier, 1967). Både pædagogisk orienteret ABR og forskning i kropslige læreprocesser anlægger forskellige medskabende tilgange (bl.a. Coates, 2011; Fink-Jensen, 2007; Hodges et al., 2014; Wright, 2007). I forskning i kropslige læreprocesser optræder medskabelse blandt andet som skriveøvelser (bl.a. Antilla, 2007; Maivorsdotter & Lundvall, 2009, 2014), hvor de deltagende umiddelbart efter end aktivitet skriver om deres oplevelser, hvilket indgår som empirisk materiale i de pågældende undersøgelser. At skabe indsigt i kropslige læreprocesser gennem skrivning har inspireret til at afsøge og afprøve, hvordan de deltagende kan inddrages som aktivt medskabende og samtidig opnå synlighed i formidlingen.

Udgangspunktet for artiklen er at afsøge og afprøve at møde eleverne med et andet sprog, der er anerkendende overfor deres kropslige-kunstneriske udgangspunkt. Begge afprøvninger knytter sig til interview som forskningsmetode, henholdsvis en visuel tilgang til interviewsituation og en medskabende tilgang til en fortælling på baggrund af interviewcitater. Den udviklede forskningsmetode lader de deltagende tale ud fra prædefinerede billeder, som det er set før i forbindelse med forskning i kropslige læreprocesser, hvor forskeren bringer billederne ind (bl.a.

Chisholm & Whitmore, 2016), men adskiller sig herfra ved at anvende metaforiske billeder. Den medskabende tilgang lader en deltagende skrive sin egen fortælling på baggrund af afviklede interviews og adskiller sig fra forskning i kropslige læreprocesser ved at tilføje det aspekt at skrivningen ikke blot er skriveøvelser foretaget umiddelbart efter endt aktivitet, men en præsentabel tekst, der kan indgå i forskningsformidlingen. Artiklen bidrager til brug af små fortællinger i pædagogisk orienteret ABR ved at inddrage 'lived experience descriptions' (van Manen, 1990), 'oplevelsesbeskrivelser' (Winther, 2013) samt visuel facilitering (se ovenfor). Artiklen bidrager til pædagogisk orienteret ABR og forskning i kropslige læreprocesser ved at give en deltagende stemme ved selv at skrive på baggrund af interviewuddrag. Både billedberigelse og medskabelse forbinder sig her til pædagogisk orienteret ABR, idet billederne synes at have en æstetisk kvalitet, og fordi medskabelsen sigter mod udvikling af et kunstnerisk produkt, forstået som en prosa tekst. Ved at lade billedberigelse og medskabelse indgå opstår første person fortællinger tæt på praksis, og tilgangene synes at nærme sig en mulighed for at frembringe nogle af de nuancer og den sanselighed, der er indeholdt i kropslige læreprocesser.

Afsøgninger af, hvordan en visuel og en medskabende tilgang lod sig afprøve, er sket gennem henholdsvis billedberigede interviews og ved at invitere en af eleverne til at skrive sin egen version af sit interviewmateriale. Den visuelle tilgang har givet anledning til at udlede, at elevernes kropslige læreprocesser er præget af 'kamp' og 'frihed'. Kamp forstået på den måde, at det er krævende, hårdt og slidsomt. Frihed forstået som de muligheder det giver bevægelsesmæssigt og mentalt, når et tilstrækkeligt fysisk og kreativt overskud indtræffer. Den medskabende tilgang har givet anledning til at udlede særligt tre fremtrædende fænomener: Møder(/relationer), udmattelse og kropslig viden. Den medskabende tilgang skaber indsigt i den pågældende elevs kropslige læreprocesser, der er præget af mødet med rekvisitter og de andre elever, hvor berøring træder frem og skaber en kropslig opmærksomhed og et kropsligt nærvær. Udmattelse er ofte forekommende og synes at forstærke det før-sproglige, før-konceptuelle og sanselige. Kropslig viden er her forbundet med både møder og udmattelse og knytter her an til gentagelser og overskrider beherskelse af bevægelsen. Disse indsigter bidrager til begrebet kropslige læreprocesser ved at tilføre særligt aspekterne kamp, frihed, og udmattelse.

Den visuelle tilgang i form af billedberigede interviews synes anvendelig til at igangsætte refleksion hos den deltagende i samtalen, idet metafor-kortene gav eleverne mulighed for at udtrykke sig med

'et andet sprog'. Billedberigelse giver her indsigt i kropslige læreprocesser, men kan også tænkes at kunne anvendes til at få også andre grupper i tale om andre fænomener.

Oplagte udfordringer/kritikpunkter i forhold til den visuelle tilgang er:

- At fri association ikke er mulig, når billederne er prædefinerede af forskeren.
- At det visuelle materiale alene ikke nødvendigvis giver anledning til konkrete og sansemættede fortællinger.
- At den kan være vanskelig at anvende for personer, der ikke i deres udgangspunkt er kunstnerisk orienterede.

Den visuelle tilgang kan udvikles ved at:

- Lade flere eller alle dele af interviewene forbinde sig til visuelt materiale.
- Deltagerne selv genererer materiale til et fokuseret interview, for eksempel som visuelle dagbøger, enten i form af fotos, tegning, kollage el.lign.
- Lade brug af metaforer får en større rolle, uafhængigt af prædefinerede visuelt materiale indgå i fokusgruppeinterviews.

Den medskabende tilgang synes anvendelig til at komme tæt på elevens kropslige læreprocesser. En medskabende tilgang kan tænkes implementeret også i relation til visuelt og audiovisuelt materiale (se ovenfor og nedenfor). En medskabende tilgang har potentiale i de tilfælde, hvor vi ønsker at møde de deltagende på deres præmisser og tildele dem en selvstændig stemme.

Oplagte udfordringer/kritikpunkter i forhold til en medskabende tilgang er, at det:

- Ekskluderer personer, der ikke kan/vil skrive, for eksempel små børn.
- Kræver at de deltagende ønsker at bidrage uafhængigt af forskerens tilstedeværelse.
- Kræver at de deltagende har lyst til at udtrykke sig selvstændigt i/med det givne medium.

Den medskabende tilgang kan udvikles ved at:

- Lade de deltagende vælge hvilke dele af det empiriske materiale, de ønsker at arbejde videre med
- Være opmærksom på, hvordan/om magten over materialet kan (for)deles
- Se desuden forslag til typer af medskabelse (ovenfor og nedenfor)

En narrativ tilgang til skabelse af en empiribaseret kreativt skabt fortælling

DEGERBØL, S. (2012). ET FAST GREB I REBET: OM CLARAS LEVEDE ERFARINGER SOM NYCIRKUS ARTISTELEV. *NORDIC JOURNAL OF DANCE - PRACTICE, EDUCATION AND RESEARCH*, VOL 3, NR. 2, S. 25-36.

Artiklen eksemplificerer en forskningsproces, hvor forskellige former for skrivning udgør og leder frem til analyse på baggrund af interview fortællinger. I artiklen indgår en fortælling udviklet ud fra interviewmateriale med afsæt i en nycirkus artistelevs fortællinger om sine levede erfaringer. Fortællingen danner ramme om en belysning af nycirkus uddannelse i relation til æstetiske læreprocesser, og perspektiverer nycirkus som et kropsligt-kunstnerisk uddannelsesstilbud i udkanten af de traditionelle ungdomsuddannelser. Artiklen foreslår, hvordan fortællinger kan være gennemgående i forskningsprocessen ved at inkludere en narrativ tilgang gennem den fulde forskningsproces, og ikke primært som del af forskningsformidlingen.

Artiklen bidrager til feltet omkring brug af lyriske litterære former både i pædagogisk orienteret ABR (bl.a. Hanley, 2013; Ledger & Edwards) og i forskning i kropslige læreprocesser (bl.a. Berg Svendby, 2016; Carless & Douglass, 2016; McMahon & McGannon, 2016). Artiklen er inspireret af ovenstående, bidrager til og adskiller sig fra ovenstående ved at introducere formuleringen 'empiribaseret kreativt skabt fortælling'. Formuleringen er etableret for at tydeliggøre, at fortællingen er udsprunget af et interviewmateriale, som er bearbejdet kreativt for at skabe en fortælling, der kan fungere som en del af den øvrige forskningsformidling. Artiklen viser en proces, hvor en narrativ tilgang er styrende inspireret af muligheden for at kombinere det fortællende og det lyriske. Artiklen tilstræber at bringe en hidtil ikke fortalt fortælling frem for at bidrage til en nuancering af herskende fortællinger og diskurser, ligesom det er tilfældet i anden pædagogisk orienteret ABR forskning (bl.a. Bagley & Castro-Salazar, 2012; Desyllas, 2013, 2014; Estrella & Forinash, 2007). Artiklens form og indhold er tænkt til at være tilgængelig for det praksisfelt, som den beskriver, for dermed at nå et bredere publikum end kun det akademiske, ligesom meget pædagogisk orienteret ABR tilstræber. At arbejde narrativt, har inspireret til at anlægge en narrativ tilgang i den fulde forskningsproces og en analytisk model er udviklet med referencer til en bredere narrativ forskningstilgang (bl.a. Bochner, 2001; Bochner & Ellis, 2003; Czarniawska, 2010) foruden narrativitet i kvalitativ idrætsforskning specifikt (særligt bl.a. Sparkes, 2002; Smith &

Sparkes, 2009) med fokus på førstepersons perspektiv (Winther, 2013) og i forskning i dans (Barbour, 2011).

Afsøgninger af hvordan en narrativ tilgang kan etableres, har ført til afprøvning af, hvordan et sådant perspektiv kan præge både forskningsprocessen og –formidlingen. En narrativ tilgang har derfra dannet udgangspunkt for en analysetilgang til interviewmaterialet, som har ført til skabelse af en empiribaseret kreativt skabt fortælling. Fortællingen giver følgende indsigter i relation til elevens kropslige læreprocesser: Gennem det kropslige, kunstneriske arbejde bevæger eleven sig fra at være tvivlende til at være afsøgende og nå frem til at være afklaret. Træningen giver anledning til en øget kropslig opmærksomhed, der rækker udover beherskelse af bevægelserne og synes at styrke eleven fysisk og mentalt, konkret og i sit ungdomsliv generelt. Fortællingen bekræfter så at sige de antagelser, der ligger i den forelagte forståelse af kropslige læreprocesser, som betoner potentialet i evnen til at kunne lytte til kroppen og dermed i dette tilfælde overskride det egentlige kernefaglige (cirkusteknikken) med mulighed for at forankre sig i mødet med sig selv for dermed at kunne indgå styrket i mødet med andre.

At skabe empiribaserede kreativt skabte fortælling som en del af en narrativ tilgang synes anvendelig til i en let tilgængelig/let læselig form at præsentere en lille fortælling om en elevs kropslige oplevelser/-dagelser. At skabe en empiribaseret kreativ skabt fortælling er velegnet som proces til at skrive sig ind i sit materiale, og er velegnet som produkt i de tilfælde, hvor en tekstlig fremstilling er betinget eller ønskværdig, og hvor et lyrisk element er velkomment.

Forskningsmetoden kan anvendes uanset kontekst og fænomen, men sådanne empiribaserede kreativt skabte fortællinger er resultatet af en udtalt empirinær analysestrategi, og koblingen til teori bør således foretages andetsteds. Fortællingen kan støtte op om andre fortællinger, form- og indholdsmæssigt.

Oplagte udfordringer/kritikpunkter i forhold til denne narrative tilgang er:

- Dens forankring i det narrative landskab som helhed.
- At det en forudsætning, at forskeren har lyst til at lege med sproget.
- Faktisk at få skrevet de fine nuancer af kropslige læreprocesser frem.

Den narrative tilgang kan udvikles ved at:

- Lade lave nogle oplæg/workshops for at igangsætte skrivningen, blandt andet for at få flere til at skrive.
- Lade de delagende udtrykke sig gennem andre former for skrivning.
- Inkludere et medskabende aspekt i relation til også kropslige-kunstneriske fortællinger ved at lade eleverne udtrykke sig gennem deres 'cirkus-sprog'.
- Forbinde fortællingerne tydeligt til teori.
- Lade andre tilgange supplerer op om oplevelsernes sanselige aspekt.
- Ændre interviewsituationen, så en stillesiddende dialog erstattes med eksempelvis en walk-and-talk (Allen & Jones, 2012; Pink, 2009, s. 76-79), hvor eleverne viser rundt i deres vante miljø for at kommentere det.

En audiovisuel tilgang til forskningsformidling

DEGERBØL, S. (2013A). AN EMBODIED ENCOUNTER WHEN BECOMING A CONTEMPORARY CIRCUS PERFORMER. AN ACADEMIC VIDEO ESSAY. *AUDIOVISUALTHINKING.COM*, ISSUE 5.

Fortællingen varer 7 min. og skildrer et kropsligt møde mellem to luftakrobater. Fortællingen baserer sig på nedslag fra et års undervisning/træning, der kulminerer i en afslutningsvis performance. Vi ser dem gøre klar til træning, vi ser dem gribe, svinge og rotere. Vi ser dem fejle og falde. Vi ser deres blikke mødes, vi ser dem imitere bevægelserne med hænderne. Vi ser dem koncentrere sig og holde pause. Vi ser dem backstage, vi ser dem optræde, og vi ser dem modtage applaus. Det audiovisuelle materiale er omgivet af en række stillfotos, der rammesætter 'mødet' og cirkuspraksis. En følgetekst præsenterer de medvirkende samt andre faktuelle oplysninger. Herefter følger et citat om 'intertwining' (Merleau-Ponty, 1968, s. 139) som endnu et oplæg til den faktiske fortælling. I fortællingen indgår real lyd samt indtalte interviewcitater. Fortællingen afsluttes med spørgsmålet: "How does embodied encounters intertwine us?" efterfulgt af akkreditering og bibliografi.

Fortællingen baserer sig på erfaringer med at afprøve en audiovisuel tilgang til forskningsformidling, hvor en audiovisuel tilgang har været bærende gennem den fulde forskningsproces, båret af en nysgerrighed efter at afsøge og afprøve det audiovisuelle materiales potentialer, på dets egne præmisser. Den udviklede tilgang lader det audiovisuelle materiale få forrang og bidrager til udvikling af brug af audiovisuelle metoder i pædagogisk orienterede ABR (bl.a. Cooley, 2007; Robinson-Cseke, 2007; Woo, 2008) ved at forbinde til også visuel og filmisk etnografi (bl.a. Goldman, 2004; Pink, 2001; Rouch, 2003) samt visuel antropologi (Pink, 2006) og ikke mindst 'academic video' (Eriksson & Sørensen, 2012). Fortællingen bidrager til forskning i kropslige læreprocesser ved at supplere eksisterende måder at lade videooptagelser indgå for at skildre og fastholde bevægelses-/læringssituationer (bl.a. Andersson et al., 2015; Kentel & Dobson, 2007; Nyberg & Carlgren, 2015). Udviklingen af fortællingen lægger sig i forlængelse af anden brug af visuelle metoder i pædagogisk orienterede ABR og i forskning om kropslige læreprocesser, men adskiller sig samtidig ved at være mere radikal i kraft af materiales bearbejdning og præsentation på egne præmisser, uden at være for eksempel transskriberet i analysefasen og/eller fungere ledsagende til akademisk tekst. Ligesom meget ABR ønsker det, således lægger også academic video op til at overskride den akademiske tradition for tekstlig formidling for at række

videre end alene til det akademiske miljø. Her byder fortællingen ind som et eksempel på, hvordan en narrativ og kropslig-kunstnerisk metodologi kan slå igennem og forplante sig for at udmønte sig i forskningsformidlingen.

Fortællingen baserer sig på ca. 2 timers audiovisuelt materiale og er klippet i/med Sony Vegas Pro. Det audiovisuelle materiale er suppleret med stillfotos, tekst og voice over, som giver den en kunstnerisk form til forskel fra mere refererende former, hvor det audiovisuelle materiale står uden ledsagende komponenter og mest fungerer som empiri og dokumentation, hvilket ses i anden forskning om kropslige læreprocesser, hvor audiovisuelt materiale indgår (bl.a. Kentel & Dobson, 2007; Nyberg & Meckbach, 2015; Smith, 2002). At lade en audiovisuel fortælling indgå i forskningsformidlingen adskiller sig fra andre audiovisuelle tilgange anvendt til undersøgelse af kropslige læreprocesser, hvor det audiovisuelle materiale typisk transskriberes eller transformeres på anden vis til andre former/udtryk.

I kraft af formatet er forskningsmetode og analyse ikke beskrevet, og denne publikation kan derfor med fordel bakkes op af artiklen om videografisk deltagelse (Degerbøl & Svendler Nielsen, 2015).

Afsøgninger af hvordan en audiovisuel tilgang kan udvikles, har ført til at afprøve en til lejligheden udviklet analysestrategi for det audiovisuelle materiale. Denne proces har ledt til at kunne præsentere en audiovisuel fortælling som en del af forskningsformidlingen. Den audiovisuelle fortælling giver følgende indsigter i nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser: Fokus er her det kropslige møde mellem de to luftakrobater, som bliver teoretisk rammesat af en forholden sig til vores væren-i-verden og væren med den anden. Fortællingen skaber en audiovisuel indsigt i, hvordan kropslige læreprocesser kan udspille sig, og supplerer således andre(s) fortællinger om kropslige læreprocesser ved at betone den konkrete og fysiske forbundethed, der præger samarbejdet.

En audiovisuel tilgang kan bruges til at skildre/visualisere begreber/fænomener, der kan være vanskelige at nærme sig og formidle verbalt og skriftligt. Særligt velegnet er en audiovisuel tilgang måske i forhold til at formidle små, nære fortællinger som supplement eller i opposition til herskende forestillinger. En audiovisuel tilgang kan anvendes, når det synes hensigtsmæssigt at nærme sig undersøgelsens deltagere med et andet sprog end det talte/skrevne, eksempelvis gennem et medium, der appellerer til dem.

Oplagte udfordringer/kritikpunkter i forhold til en audiovisuel tilgang er:

- Mediet kommer til kort i forhold til at favne live begivenhedens faktiske intensitet.
- At ville benytte det audiovisuelle materiale både som data til analyse og i forskningsformidling.
- Afvigelse fra den akademiske tekst, og det er her, som i anden ABR, væsentligt at diskutere om det kunstneriske produkt kan stå alene eller bør ledsages af eksempelvis tekst (Quinn & Calkin, 2008).

Den audiovisuelle tilgang kan udvikles ved at:

- Lade de deltagende være medskabende ved at prioritere/udvælge det audiovisuelle materiale.
- Lade de deltagende være medskabende ved at lade dem bearbejde det audiovisuelle materiale.
- Lade de deltagende være medskabende, eksempelvis gennem videodagbøger.
- Lade flere forskere indgå i forbindelse med generering og bearbejdning af det audiovisuelle materiale.
- Lade det audiovisuelle materiale og/eller videodagbøger indgå i 'fokuserede interview', hvor deltagerne kommentere en eller flere videosekvenser (Kentel & Dobson, 2007; Pink, 2007; Rønholt, 2003; Smith, 2002).
- Lade interviewoptagelser indgå i audiovisuelle fortællinger.
- Opstille akademiske standarder for evaluering/vurdering af audiovisuelle fortællinger.
- Være præcis i forhold til målgruppe, platform og omfang.

Opsamling: Publikationernes prioriterede tilgange ift. metodisk udvikling

Metodiske afprøvninger på baggrund af den udviklede narrative og kropslig-kunstneriske metodologi

Artikel 1	Artikel 2	Artikel 3	Artikel 4
Researching embodied learning by using videographic participation for data collection and audiovisual narratives for dissemination – illustrated by the encounter between two acrobats.	Researching embodied learning in contemporary circus by using metaphorical visuals and co-creation.	Et fast greb i rebet: Om Claras levede erfaringer som nycirkus artistelev.	An embodied encounter when becoming a contemporary circus performer. An academic video essay.
Degerbøl, S. & Svendler Nielsen, C. (2015)	Degerbøl, S. (submitted)	Degerbøl, S. (2012)	Degerbøl, S. (2013a)
Ethnography and Education		Nordic Journal of Dance - practice, education and research	Audiovisualthinking.com
En sanselig tilgang til forskningsproces og -formidling	En visuel tilgang til interviews og en medskabende tilgang til en fortælling	En narrativ tilgang til skabelse af en empiribaseret kreativt skabt fortælling	En audiovisuel tilgang til forskningsformidling

Figur 11: Publikationernes prioriterede tilgange i forhold til metodisk udvikling.

Konklusion

Undersøgelsens igangsættelse udsprang fra en nysgerrighed om at skabe indsigt i nycirkus artistelevrs kropslige læreprocesser. Undervejs i forskningsprocessen viste det sig interessant at gå ind i en afsøgning og afprøvning af, hvordan dette var muligt. Undersøgelsens fokus blev metodisk og undersøgelsens forskningsspørgsmål formuleret som følger: Hvordan kan kunstnerisk orienterede forskningsmetoder udvikles med det formål at skabe indsigt i nycirkus artistelevrs kropslige læreprocesser. Undersøgelsen hviler på tre søjler:

- Genstandsfelt: Kunstnerisk orienterede forskningsmetoder (/ABR)
- Fænomen: Kropslige læreprocesser
- Kontekst: Nycirkus(uddannelse)

Ligesom nycirkus har et klart defineret udgangspunkt og samtidig lader sig inspirere af tidssvarende tendenser, ligeså har hvert område sin kerne og karakteristika og er samtidig tværdisciplinære. Hver søjle er forskningsområder i udvikling, og det har vist sig, at kombinationen af ABR, kropslige læreprocesser og nycirkus tilsyneladende ikke tidligere har fundet sted. Det har vist sig yderligere, at heller ikke andre metoder har været brugt til at undersøge nycirkus artistelevrs kropslige læreprocesser. Ydermere synes cirkus primært at have været undersøgt med klassiske metoder. Der har været anvendt forskellige både audiovisuelle, visuelle og narrative metoder til undersøgelse af kropslige læreprocesser, men primært uafhængigt af ABR. Ovenstående tilkendegivelser af eksisterende forskning og deraf markering af mulighedsrum giver anledning til at udvikle pædagogisk orienteret ABR med det formål at skabe indsigt i nycirkus artistelevrs kropslige læreprocesser.

Undersøgelsen viser, hvordan potentialet i krydsfelterne mellem forskningsområderne kan komme i spil. Med inspiration fra pædagogisk orienteret ABR, forskning i kropslige læreprocesser samt tidligere forskning i cirkus blev det afsøgt, hvordan et narrativt og kropsligt-kunstnerisk udgangspunkt kunne etableres som metodologi og kunne udgøre afsættet for undersøgelsens metodiske afprøvninger, med blandt andet følgende resultater:

- En sanselig tilgang til forskningsproces og -formidling
- En visuel tilgang til interviews
- En medskabende tilgang til en fortælling

- En narrativ tilgang til skabelse af en empiribaseret kreativt skabt fortælling
- En audiovisuel tilgang til forskningsformidling

Der blev udviklet *en sanselig tilgang* til forskningsproces og –formidling. Denne tilgang baserer sig på at skabe og bearbejde/analysere audiovisuelt materiale ud fra en vedkenden sig af forskerens sanselighed og en overskridelse af tekstlig transskription. Det foreslås her at lade det audiovisuelle materiale fremstå i sin egen ret og lade sig præsentere som en audiovisuel fortælling. En sanselig tilgang til forskningsproces og -formidling kan blandt andet imødekommes ved at arbejde med audiovisuelt materiale, hvor forskeren kan handle på sin sanselighed. En ulempe kan være, at en sådan en sanselig tilgang ligger langt fra klassiske akademiske idealer om reproducerbarhed og objektivitet.

Der blev udviklet *en visuel tilgang* til interviews og en medskabende tilgang til en fortælling. Denne tilgang baserer sig på at invitere til fortællinger om det kropsligt oplevede gennem brug af metaforisk billedmateriale som en del af interviewene. Blandt andet disse visuelt initierede fortællinger danner udgangspunkt for en medskabende tilgang til en fortælling, hvor en deltager på baggrund af uddrag fra sine interviews, skrev en fortælling om sine kropslige læreprocesser. En visuel tilgang til interviews har den fordel at det bliver muligt at invitere til andre typer fortællinger. En ulempe er, at det visuelle materiale skal produceres og evt. sorteres. Potentialer i en medskabende tilgang til en fortælling er at lade de(n) deltagende meget konkret komme til orde, og at kunne præsentere en relativt uspoileret version af vedkommendes oplevelser. Udfordringen er imidlertid at skabe grundlag for udvikling af en sådan fortælling samt at finde deltagere, der er kompetente til og har interesse i at medvirke til en sådan form.

Der blev udviklet *en narrativ tilgang* til skabelse af en empiribaseret kreativt skabt fortælling. Denne tilgang baserer sig på at lade fortællinger få forrang gennem den fulde forskningsproces, således både i indsamling, bearbejdning og præsentation. Interviewmateriale har dannet afsæt for det, der her er formuleret som en empiribaseret kreativt skabt fortælling, for at indikere fortællingens forankring i empiri samtidig med, at denne omformuleres kreativt for at skabe en fortælling med en lyrisk tone.

At anlægge en narrativ tilgang til skabelse af en empiribaseret kreativt skabt fortælling synes at øge forskningsresultatets tilgængelighed, blandt andet tilbage til praksis. Det synes også at give grobund

for et andet nærvær i læsning og forståelse, som kan bidrage med en nær fortælling som supplement til mere gængse common sense og andre typer fortællinger, der præger konteksten.

Der blev udviklet *en audiovisuel tilgang* til forskningsformidling hvor ud fra en audiovisuel fortælling opstod for at supplere de tekstlige fortællinger. Denne tilgang baserer sig på at lade det audiovisuelle materiale træde frem igennem den fulde forskningsproces for at tilgodese de deltagendes oplevelser, og lade dem stå så uforstyrret som muligt. En audiovisuel tilgang til forskningsformidling i form af en audiovisuel fortælling giver mulighed for at forsøge sig med en ikke sprogligt drevet forskningsstrategi, både som proces og produkt, som dermed udfordrer klassiske akademiske idealer.

Til bearbejdning af fortrinsvis interviewmateriale blev udviklet en analysestrategi, der dannede afsæt for noget tilsvarende til analyse af det audiovisuelle materiale. Disse to analysemodeller er således forbundet til henholdsvis interview og audiovisuelt materiale ud fra en narrativ og kropslig-kunstnerisk metodologi knyttet til de udviklede tilgange. Analysemodellerne er en del af undersøgelsens resultater, men figurerer i dette afsnit ad-/særskilt fra tilgangene, idet de er implicit inkluderet i disse som en del af den proces, der ligger forud for forskningsformidlingen.

Den udviklede metodologi med tilhørende metodiske tilgange er udviklet for at skabe indsigt i nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser, og det de gør. De metodiske afprøvninger skaber indsigt i nycirkus artistelevs kropslige læreprocesser ved at forstå disse som værende præget af gensidig afhængighed i de kropslige møder, udmattelse, fornemmelsen af kamp og af frihed. Heraf opstår en øget kropslig opmærksomhed og viden, der beriger de unge i deres cirkuspraksis og formentlig også i deres hverdagspraksis.

Lad os forestille os de tre forskningsområder som tre luftakrobater, der træner på at kunne præsentere en færdig koreografi. Hver akrobat møder med sin grundtræning, styrke, ynde og æstetik, og de skal nu finde en fælles form. De træner hårdt for at lade deres bane gennem luften syne ubesværet. Det giver ømme muskler, lange dage i træningshallen, mange vabler, buler, blå mærker og skænderier. Træneren forsøger at holde trit med temperamenterne, tilrettelægger individuelle træningsforløb og fælles sessioner. Hver vil frem i rampelyset, men sammen er de stærkest. De træner hårdt for at kunne gribe fast og sikkert. Det skaber eufori, det giver gode snakke i lune aftener og i kølige morgener foran træningshallen, og de krammer, griner og jubler, når det lykkes. Efter et langt træningsforløb, de afsluttende tekniske prøver, generalprøve og adskillige

briefinger, er de klar - til premiere. Klar til at gennemføre den fulde koreografi, i fuldt kostume med fuld make-up. De svæver, griber, danser, flyver gennem luften med vished om, at de andre er der for dem, og at de er der for publikum. Klar til at tage på turné.

Perspektivering

Undersøgelsen placerer sig i krydsfeltet mellem kunstnerisk orienterede forskningsmetoder, forskning i kropslige læreprocesser og forskning i nycirkus, og har derfor noget at tilbyde alle tre forskningsområder. Nycirkus er nyskabende indenfor scenekunsten, og på samme vis har det været intentionen at være nyskabende i sammenstillingen af genstandsfelt, fænomen og kontekst for at berige de respektive forskningsområder. Den udviklede metodologi tager afsæt i og sigter mod at forstå fænomenet kropslige læreprocesser i en kontekstuel ramme omkring nycirkus. Den udviklede metodologi kan imidlertid tænkes at kunne anvendes til undersøgelse af også andre emner i andre kontekster. Metodologien kan kobles til andre metodologier, der går 'tæt på kroppen' for at favne den levende, interagerende krop. Metodologien kan særligt tænkes at indgå i undersøgelser, der betragter kroppen som et skabende og udviklende element i menneskers praksis, oplevelse, identitet og iscenesættelse.

Resultaterne kan tænkes at kunne indgå i det internationalt voksende forskningsområde i nycirkus og dér inspirere til udvikling af nye forskningstilgange, hvor traditionelle metoder ellers er dominerende. Metodologien og de udviklede metodiske tilgange kan anvendes til at skabe indsigt i socialt nycirkus, nycirkus som foreningstilbud, nycirkus i skolen, cirkus gymnasier og cirkus som bachelor, foruden i relation til nycirkus som scenekunstnerisk praksis samt i anden scenekunst, hvor kroppen indgår i æstetisk kommunikation, blandt andet dansere og performere. Hvis den udviklede metodologi og de metodiske tilgange anvendes til at skabe yderligere indsigt i kropslige læreprocesser, vil sådan forskning kunne bidrage til at åbne op for nuancer og potentiel ny viden, der kan være med til at udvide vores forståelse af betydningen af idræt og bevægelse. Viden om kropslige læreprocesser vil måske kunne inspirere til at forny undervisningspraksisser ved at pege på udviklingsmuligheder blandt andet i forhold til cirkus-, danse- og idrætsundervisning/-pædagogik. Metodologien kan anvendes indenfor forskning for eksempel i dans og æstetiske idrætter samt også subkulturelle trends som for eksempel base jump m.m. Metodologien synes anvendelig i praksisser, hvor kroppen er central, og hvor vi ønsker at undersøge de udøvenes/lærendes oplevelser ud fra et førstepersons perspektiv.

Metodologien bør kunne anvendes uafhængig af fænomen og kontekst, eksempelvis indenfor også ungdomskultur og uddannelsesforskning, for eksempel i forhold til undersøgelse af ungdomsliv i relation til en fælles vestlig problematik omkring unge, der falder udenfor uddannelsessystemet

og/eller på forskellig vis afprøver og afsøger muligheder og grænser. Metodologien kan anvendes indenfor uddannelsesforskning, for eksempel i andre uddannelser/læringskontekster, såsom blandt andet håndværksfag og professionsuddannelserne, hvor det vil være interessant at få de unge i tale om blandt andet deres læreprocesser. Det kunne ligeledes være interessant at lade metodologien indgå i anden pædagogisk forskning, blandt andet 'arts education', hvor kreativitet og kreative processer kendetegner læringsmål og læringsmiljøerne.

Litteratur

- Alcock, S. (2008). Young Children Being Rhythmically Playful: Creatin. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 9(4), 328–338.
- Allen, J., & Jones, S. P. (2012). “Tilting at Windmills” in a Changing Climate: A Performative Walking Practice and Dance-Documentary Film as an Embodied Mode of Engagement and Persuasion, *Research in Drama Education*, 17(2), 209–227.
- Allen Collinson, J. (2008). Running the routes together: Co running and knowledge in action. *Journal of Contemporary Ethnography*, 37, 38-61.
- Andersson, J., Östman, L., & Öhman, M. (2015). I Am Sailing--Towards a Transactional Analysis of “Body Techniques.” *Sport, Education and Society*, 20(6), 722–740.
- Amaya, H. (2004). Photography as technology of the self: Matuschka’s art and breast cancer. *Journal of Qualitative Studies in Education*, 17(4), 557–573.
- Anttila, E. (2007). Mind the Body: Unearthing the Affiliation Between the Conscious Body and the Reflective Mind. In: L. Rouhiainen (Ed.), *Ways of Knowing in Dance and Art*. (pp. 79-99). Helsinki: Theatre Academy.
- Anttila, E. (2008). Dialogical pedagogy, Embodied Knowledge, and Meaningful Learning. In S.B.Shapiro (Ed.), *Dance in a World of Change* (pp. 159-179). Human Kinetics.
- Armour, K. & Chen, H.-H. (2012). Narrative research methods: Where the art of storytelling meets the science of research. In: K. Armour & D. Macdonald (Eds.), *Research Methods in Physical Education and Youth Sport*. (pp. 237-249). New York: Routledge.
- Arnold, P. J. (1979). The person as an Embodied Consciousness. In: *Meaning in Movement, Sport and Physical Education* (pp. 1-15). London: Heinemann.
- Arrighi, G. (2009). Negotiating national identity at the circus: The FitzGerald brothers' circus in Melbourne, 1892. *Australasian Drama Studies*, 54, 68-86.

- Atkinson, P. & Coffey, A. (2001). Revisiting the Relationship between Participant Observation and Interviewing. In.: J.F. Gubrium & J. A. Holstein (Eds.), *Handbook of Interview Research. Context & Method*. (pp. 801-814). Thousand Oaks, California: Sage Publications.
- Azzarito, L. (2016). “Moving in My World”: From School PE to Participants-Centered Art Exhibitions. *Journal of Teaching in Physical Education*, 35(1), 38–53.
- Azzarito, L., & Hill, J. (2013). Girls Looking for a “Second Home”: Bodies, Difference and Places of Inclusion. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 18(4), 351–375.
- Bagley, C. (2008). Educational ethnography as performance art: towards a sensuous feeling and knowing. *Qualitative Research*, 8(1), 53–72.
- Bagley, C. (2009). The Ethnographer as impresario-joker in the (re)presentation of educational research as performance art: towards a performance ethic. *Ethnography and Education*, 4, 282-300.
- Bagley, C., & Castro-Salazar, R. (2012). Critical arts-based research in education: Performing undocumented histories. *British Educational Research Journal*, 38(2), 239–260.
- Baker, WD et al. (2008). Video-enabled ethnographic research: A microethnographic perspective. In.: G. Walford (Eds.), *How to do Educational Ethnography*, 76-114. London: the Tufnell Press.
- Barbour, K. (2009). Standing Strong. Pedagogical Approaches to affirming identity in dance. In.: C. Stock (Ed.), *Dance Dialogues: Conversations Across Cultures, Artforms and Practices* Brisbane, Australia: QUT Creative Industries and Ausdance.
- Barbour, K. (2011). *Dancing across the page. Narrative and Embodied Ways of Knowing*. Bristol, UK & Chicago, USA: Intellect, The University of Chicago Press.
- Barone, T. & Eisner, E. W. (2006). Arts-Based Educational Research. In *Handbook of Complementary Methods in Education Research* (pp. 95-110).
- Barone, T. & Eisner, E. W. (2012). *arts based research*. Thousand Oaks - London - New Dehli - Singapore: SAGE.

- Berg Svendby, E. (2016). (Re)Telling Lived Experiences in Different Tales: A Potential Pathway in Working towards an Inclusive PE. *Sport, Education and Society*, 21(1), 62–81.
- Bochner, A. P. (2000). Criteria Against Ourselves. *Qualitative Inquiry*, 6, 266-272.
- Bochner, A. P. (2001). Narrative's Virtues. *Qualitative Inquiry*, 7, 131-157.
- Bochner, A. P. & Ellis, C. (2003). An Introduction to the Arts and Narrative research: Art as Inquiry. *Qualitative Inquiry*, 9, 506-514.
- Bolton, R. (1999). Circus as Education. *Australasian Drama Studies*, 35, 172-183.
- Bolton, R. (2004). *Why Circus works: How the values and structures of circus make it a significant developmental experience for young people*. PhD: Murdoch University.
- Bouissac, P. (1971). Poetics in the Lion's Den: The Circus Act as a Text. *MLN Comparative Literature*, 86, 845-857.
- Bouissac, P. (1990). The profanation of the sacred in circus clown performances. In.: *By means of performance: Intercultural studies of theatre and ritual*. (pp. 194-207). New York: Cambridge University Press.
- Bouissac, P. (2010). *Semiotics at the Circus*. Berlin & New York: Walter de Gruyter GmbH & Co.
- Boydell, K. M., Gladstone, B. M., Volpe, T., Allemang, B., & Stasiulis, E. (2012). The Production and Dissemination of Knowledge: A Scoping Review of Arts-Based Health Research. *Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research*, 13(1).
- Bresler, L. (2004). Dancing the curriculum: Exploring the Body and Movement in elementary School. In.: L. Bresler (Ed.), *Knowing Bodies, Moving Minds. Towards Embodied Teaching and learning*. (pp. 127-152). Dordrecht: Kluwer Academic Publisher.
- Bresler, L. (2005). What Musicianship Can Teach Educational Research. *Music Education Research*, 7(2), 169–183.

- Bresler, L. (2008). The Music Lesson. In J. Knowles & A. Cole (Eds.), *Handbook of the Arts in Qualitative Research: Perspectives, Methodologies, Examples, and Issues*. (pp. 225-238). SAGE Publications, Inc.
- Brinkmann, S. (2012). *Qualitative Inquiry in everyday Life. Working with Everyday Life Materials*. London: SAGE.
- Brinkmann, S. & Kvale, S. (2015): *InterViews. Learning the Craft of Qualitative Research Interviewing*. California: Sage: Thousand Oaks.
- Brostrøm Dideriksen, L. (2008). Ny Cirkus: Den frække og rå fornyer i dansk scenekunst. In.: *Ny cirkus. Ny kunst*. Copenhagen: Dansk Artist Forbund, Akademiet for Utæmmet Kreativitet & Københavns Internationale Teater.
- Bruner, J. (1996). *The culture of education*. Cambridge: Harvard University.
- Cahnmann-Taylor, M., Wooten, J., Souto-Manning, M., & Dice, J. L. (2009). The art and science of educational inquiry: Analysis of performance-based focus groups with novice bilingual teachers. *Teachers College Record*, 111(11), 2535–2559.
- Carless, D. (2012). Negotiating Sexuality and Masculinity in School Sport: An Autoethnography. *Sport, Education and Society*, 17(5), 607–625.
- Carless, D. & Douglas, K. (2011). What's in a song? How songs contribute to the communication of social science research. *British Journal of Guidance & Counselling*, 39, 439-454.
- Carless, D., & Douglas, K. (2016). Narrating Embodied Experience: Sharing Stories of Trauma and Recovery. *Sport, Education and Society*, 21(1), 47–61.
- Carless, D. & Sparkes, A. (2008). The Physical Activity Experiences of Men with Serious Mental Illness: Three Short Stories. *Psychology of Sport and Exercise* 9: 191–210.
- Carmeli, Y. S. (1996). Marginal Bodies and Bourgeois Cosmology. *International Journal of Comparative Sociology*, XXXVII, 253-273.
- Carmeli, Y. S. (2003). Lion on Display: Culture, Nature, and Totality in a Circus Performance. *Poetics today*, 24, 65-90.

- Casey, B. (2009). Arts-based inquiry in nursing education. *Contemporary Nurse*, 32(1–2), 69–82.
- Chess, R. (2013). To Make the Rest Participate in It: The Use of Contemplative Pedagogy in the Holocaust and the Arts. *Honors in Practice*, 9, 39–45.
- Chisholm, J. S., & Whitmore, K. F. (2016). Bodies in Space/Bodies in Motion/Bodies in Character: Adolescents Bear Witness to Anne Frank. *International Journal of Education & the Arts*, 17(5).
- Coates, J. (2011). Physically Fit or Physically Literate? How Children with Special Educational Needs Understand Physical Education. *European Physical Education Review*, 17(2), 167–181.
- Coats, C. (2014). Thinking through the Photographic Encounter: Engaging with the Camera as Nomadic Weapon. *International Journal of Education & the Arts*, 15(9).
- Collier, J. Jr. (1967). Interviewing with Photographs. In *Visual Anthropology: Photography as a Research Method* (pp. 46-68). New York: Studies in Anthropological Method.
- Cooley, M. (2007). Video Poems: Seeking Insight. *Canadian Review of Art Education: Research and Issues*, 34, 88–100.
- Czarniawska, B. (2010). Narratologi og feltstudier. In.: S. Brinkmann & L. Tanggaard (Eds.), *Kvalitative metoder. En grundbog*. (pp. 239-262). Hans Reitzels Forlag.
- Dahlberg, K. & Halling, S. (2001). Human Science Research as the Embodiment of Openness: Swimming Upstream in a Technological Culture. *Journal of Phenomenological Psychology*, 32, 12-21.
- Damkjær, C. (2011). On The Representation of Space. *10th International NOFOD Conference. January 27-30, Odense 2011. University of Southern Denmark*. Odense: University of Southern Denmark.
- Damkjær, C. (2012). On the Representation of Space. In.: S. Ravn & L. Rouhiainen (Eds.), *Dance Spaces. Practices of Movement* (pp. 119-136). Odense: University Press of Southern Denmark.

- Danaher, P. A., Danaher, G., & Moriarty, B. (2003). Space Invaders and Pedagogical Innovators: Regional Educational Understandings from Australian Occupational Travelers. *Journal of Research in Rural Education*, 18(3), 164–169.
- Danaher, P. A., Hallinan, P. M., & Moriarty, B. J. (1999). Educating Australian Circus Children: Strategies To Reinvigorate Rural Education. *Education in Rural Australia*, 9(1), 1–8.
- Davies, T. (2008). Ny Cirkus: Et kunstnerisk og menneskeligt krydsfelt i et bureaukratisk og kulturpolitisk vadedsted. In.: *Ny cirkus. Ny kunst*. Copenhagen: Dansk Artist Forbund, Akademiet for Utæmmet Kreativitet & Københavns Internationale Teater.
- Degerbøl, S. (2009). *Dansk ny cirkus siden '91*. København: Dansk Artist Forbund.
- Degerbøl, S. & Verwilt, K. (2009). A chronological panorama of Danish contemporary circus. In.: T. Purovaara (Ed.), *Contemporary Circus - treasures, keys and enigmas* (pp. 175-194). Stockholm: Stockholm University.
- Degerbøl, S. (2012). Et fast greb i rebet - om Claras levede erfaringer som nycirkus artistelev. *Nordic Journal of Dance - practice, education and research*, 3, 24-37.
- Degerbøl, S. (2013a). An embodied encounter when becoming a contemporary circus performer. *Audiovisualthinking.org*.: <http://www.audiovisualthinking.org/videos/issue-5-cirkus/>
- Degerbøl, S. (2013b). Narrativ analyse. In.: L.F. Thing & L. Ottesen (Eds.), *Metoder i idrætsforskning*. København: Munksgaard Danmark.
- Degerbøl, S. & Svendler Nielsen, C. (2015). Researching embodied learning by using videographic participation for data collection and audiovisual narratives for dissemination – illustrated by the encounter between two acrobats. *Ethnography and Education*, vol. 10, issue 1, 60-75.
- Degerbøl, S. (submitted): Researching embodied learning in contemporary circus by using metaphorical visuals and co-creation.
- Depraz, N., Varela, F. J., & Vermersch, P. (2003). *On Becoming Aware. A pragmatics of experiencing*. Amsterdam: John Benjamins Publishing.

- Denison, J. & Markula, P. (Eds.) (2003). *Moving Writing. Crafting Movement in Sport Research*. New York: Peter Lang Publishing Inc.
- Denison, J. & Markula, P. (2005). Sport and the Personal Narrative. In.: D.L. Andrews, D. S. Mason, & M. L. Silk (Eds.), *Qualitative Methods in Sport Studies* (pp. 165-184). Oxford: Berg Publishers.
- Derry, SJ. et al. (2010). *Conducting Video Research in the Learning Sciences: Guidance on Selection, Analysis, Technology, and Ethics*. Routledge: Taylor and Francis Group.
- Desyllas, M. C. (2013). Representations of sex workers' needs and aspirations: A case for arts-based research. *Sexualities*, 16(7), 772–787.
- Desyllas, M. C. (2014). Using photovoice with sex workers: The power of art, agency and resistance. *Qualitative Social Work: Research and Practice*, 13(4), 477–501.
- Diamond, A. (2015). Research that helps move us closer to a world where each child thrives. *Research in Human Development*, 12(3–4), 288–294.
- Douglas, K. & Carless, D. (2013). An invitation to Performative Research. *Methodological Innovations Online*, 8, 53-64.
- Douglas, K. & Carless, D. (2015). Finding a Counter Story at an Inclusive, Adapted, Sport and Adventurous Training Course for Injured, Sick, and Wounded Soldiers: Drawn In-Drawn Out. *Qualitative Inquiry*, 21, 454-466.
- Eigtved, M. (2001). En ny tids cirkus. In.: M. Eigtved (Ed.), *Det teatrale cirkus. - Essays om cirkus, artister, kunst og kultur*. (pp. 10-24). København: Multivers.
- Eigtved, M. (2003). Revolte uden volter. In.: M. Eigtved (Ed.), *Forestillinger. Crossover på scenen*. (pp. 149-172). Copenhagen: Rosinante.
- Eisner, E. W. (1997). The promise and perils of alternative forms of data representation. *Educational researcher*, 26, 4-10.
- Ellis, C. (2000). Creating Criteria: An Ethnographic Short Story. *Qualitative Inquiry*, 6, 273-277.

- Ellis, C. (2009). *Revision. Autoethnographic reflections on Life and Work*. USA: Left Coast Press, Inc.
- Ellis, C. & Berger, L. (2001). Their Story / My story / Our story: Including the Researcher's Experience in Interview Research. In.: J.F. Gubrium & J. A. Holstein (Eds.), *Handbook of Interview Research. Context & Method* (pp. 849-876). Thousand Oaks, California: Sage Publications.
- Ellis, C. & Bochner, A. P. (2000). Autoethnography, personal narrative, reflexivity: The researcher as subject. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), *Handbook of Qualitative Research* (2 ed., pp. 733-768). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Ellis, C. & Bochner, A. P. (2006). Analyzing Analytic Autoethnography. An Autopsy. *Journal of Contemporary Ethnography*, 35, 429-449.
- Enevig, A. (1981). *Cirkus i Danmark, Bind 1-3*. København: Dansk Historisk Håndbogsforlag.
- Engel, L. & Winther, H. (2009). Tæt på kroppen i nutidens og fremtidens idrætsforskning. In.: A.L. Poulsen, E. Trangbæk, K. Jørgensen, & N. Nordsborg (Eds.), *Forskning i bevægelse. Et nyt forskningsfelt i et 100-årigt perspektiv* (pp. 332-345). København: Museum Tusulanums Forlag & Institut for Idræt, København Universitet.
- Engelsrud, G. (2007). *Hvad er krop* (1. udgave, 1. oplag). Kbh: Akademisk Forlag.
- Epstein, I., Stevens, B., McKeever, P., & Baruchel, S. (2006). Photo elicitation interview (PEI): Using photos to elicit children's perspectives. *International Journal of Qualitative Methods*, 5, 1-11.
- Eriksson, T. & Sørensen, I. E. (2012). Reflections on Academic Video. *Seminar.net - International Journal of Media, Technology and Lifelong Learning*, 8.
- Estrella, K., & Forinash, M. (2007). Narrative inquiry and arts-based inquiry: Multinarrative perspectives. *Journal of Humanistic Psychology*, 47(3), 376-383.
- Faulkner, S. L. (2009). *Poetry as method: reporting research through verse*. Walnut Creek, CA: Left Coast Press.

- Faulkner, S. L. (2016). TEN (the promise of arts-based, ethnographic, and narrative research in critical family communication research and praxis). *Journal of Family Communication*, 16(1), 9–15.
- Fink-Jensen, K. (2007). Attunement and Bodily Dialogues in Music Education. *Philosophy of Music Education Review*, 15(1), 53–68.
- Flewit, R. (2006). Using video to investigate preschool classroom interaction: education research assumptions and methodological practices. *Visual Communication*. 5 (1).
- FQS Forum: Qualitative Social Research: Performative Social Science* (2008, vol. 9, no. 2)
- Fraleigh, S. (2000). Consciousness matters. *Dance Research Journal*, 32, 54-62.
- Galvin, K. T., & Prendergast, M. (Eds.). (2016). *Poetic Inquiry II – Seeing, Caring, Understanding*. Rotterdam: SensePublishers.
- Garrett, R. (2006). Critical Storytelling as a Teaching Strategy in Physical Education Teacher Education. *European Physical Education Review*, 12(3), 339–360.
- Geertz, C. (1973/1993). *The interpretation of cultures, selected essays*. London: Fontana.
- Geertz, C. (1988). *Works and lives. The Anthropologist as Author*. Stanford University Press.
- Geertz, C. & Marcus, GE. (1986). *Writing Culture: The poetics and politics of ethnography*. Oakland: University of California Press.
- Gergen, M. & Jones, K. (2008). A Conversation about Performative Social Science. *FQS Forum: Qualitative Social Research*, 9, No. 2, Art. 43.
- Gergen, M. M. & Gergen, K. J. (2011). Performative Social Science and Psychology. *FQS Forum: Qualitative Social Research*, 12.
- Gergen, M. M., & Gergen, K. J. (2012). *Playing with Purpose: Adventures in Performative Social Science*. Walnut Creek, Calif: Routledge.

- Gilmore, R., Ziviani, J., Sakzewski, L., Shields, N., & Boyd, R. (2010). A balancing act: Children's experience of modified constraint-induced movement therapy. *Developmental Neurorehabilitation, 13*(2), 88–94.
- Girona, R. (1972). Changes operated in institutionalized children as a result of controlled interaction with a "significant adult." *Journal of Educational Research, 65*(8), 343–346.
- Gobbo, F. (2006). Along the Margins, across the Borders: Teaching and Learning among Venet. *Teaching & Teacher Education: An International Journal of Research and Studies, 22*(7), 788–803.
- Goldman, R. (2004). Video perspectivity meets wild and crazy teens: A design ethnography. *Cambridge Journal of Education, 34* (2).
- Green, J. (2007). Student Bodies: Dance Pedagogy and the Soma. In.: L. Bresler (Ed.), *International handbook of Research in Arts Education* (pp. 1119-1135). Netherlands: Springer.
- Greenwood, J. (2012). Arts-Based Research: Weaving Magic and Meaning. *International Journal of Education & the Arts, 13*.
- Griffin, M., & Phoenix, C. (2016). Becoming a Runner: Big, Middle and Small Stories about Physical Activity Participation in Later Life. *Sport, Education and Society, 21*(1), 11–27.
- Guy, J.-M. (2001). Ny cirkus: Udvikling og æstetik: De sidste 25 års fornyelse af cirkus. In.: M. Eigtved (Ed.), *Det teatrale cirkus. - Essays om cirkus, artister, kunst og kultur* (pp. 24-33). Copenhagen: Multivers.
- Hanley, M. S. (2013). Dandelion Seeds: Poetry as Performance and Research for Social Justice in Education. *International Journal of Education & the Arts, 14*.
- Hastrup, K. (1999). *A Passage to Athropology*. London: Routledge.
- Henderson, S. W., & Rosario, K. (2008). But seriously: Clowning in children's mental health. *Journal of the American Academy of Child, 47*(9), 983–986.

- Herskind, M. (2010). Tensions and Dilemmas in Body-Pedagogy in Kindergarten--Employees' Effort to Transform a Vocational Education Programme about Body and Movement into Practice. *Sport, Education and Society*, 15(2), 187–202.
- Hodges, C. E. M., Fenge, L.-A., & Cutts, W. (2014). Challenging perceptions of disability through performance poetry methods: The “Seen but Seldom Heard” project. *Disability & Society*, 29(7), 1090–1103.
- Holm, B. (2001). Cirkus og teater – mellem antipati og avantgarde. In.: M. Eigtved (Ed.), *Det teatrale cirkus. - Essays om cirkus, artister, kunst og kultur*. (pp. 63-78). København: Multivers.
- Horten, L. B., & Katz-Kaseff, M. (1991). Super Signing Circus. *Perspectives in Education and Deafness*, 10(1), 16–18.
- Howes, D. (1991). Sense and non-sense in contemporary ethnographic practice and theory. *Culture*, 11, 65-76.
- Howes, D. (2004). *Sensual relations*. Ann Arbor: University of Michigan Press.
- Howes, D. (Ed.) (2005). *Empire of the senses: The sensual culture reader*. London: Berg.
- Hunter, L., & Emerald, E. (2016). Sensory Narratives: Capturing Embodiment in Narratives of Movement, Sport, Leisure and Health. *Sport, Education and Society*, 21(1), 28–46.
- Huss, E., Kaufman, R., Avgar, A., & Shouker, E. (2015). Using arts-based research to help visualize community intervention in international aid. *International Social Work*, 58(5), 673–688.
- Jando, D. (2008). Worldwide Roots of Circus Invention, Performance and Play. In.: N. Daniel (Ed.), *The Circus: 1870 - 1950* (pp. 69-125). Taschen.
- Jones, K. (2004). Mission Drift In Qualitative Research, Or Moving Toward A Systematic Review Of Qualitative Studies, Moving Back To A More Systematic Narrative Review. *The Qualitative Report*, 9(1), 94–111.

- Jones, K. (2007). How Did I Get to Princess Margaret? (And How Did I Get Her to the World Wide Web?). *FQS Forum: Qualitative Social Research*, 8.
- Jones, K. (2008). Performative Social Science. *FQS Forum: Qualitative Social Research*, 9.
- Jones, K. (2012). Connecting Research with Communities through Performative Social Science. *The Qualitative Report*, 17, 1-8.
- Jones, K., & Leavy, P. (2014). A Conversation Between Kip Jones and Patricia Leavy: Arts-Based Research, Performative Social Science and Working on the Margins. *The Qualitative Report*, 19(19), 1–7.
- Jordan, E. (2001). Exclusion of travellers in state schools. *Educational Research*, 43(2), 117–132.
- Keller, K. D. & Keller, H. D. (2011). Interview som evalueringsmetode. Kvalitative interview forankret i professionel kernekompetence og praksisforståelse kan forene praktisk tilgængelighed med solid metodeanvendelse. *Cepra-sriben*, 10, 21-27.
- Kentel, J. A., & Dobson, T. M. (2007). Beyond Myopic Visions of Education: Revisiting Movement Literacy. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 12(2), 145–162.
- Knowles, G. J. & Cole, A. L. (2008). *Handbook of the Arts in Qualitative Research*.
- Kraehe, A., & Brown, K. (2011). Awakening teachers' capacities for social justice with/in arts-based inquiries. *Equity & Excellence in Education*, 44(4), 488–511.
- Lafreniere, D., & Cox, S. M. (2013). "If you can call it a poem": Toward a framework for the assessment of arts-based works. *Qualitative Research*, 13(3), 318–336.
- Langager, S., Højmark, A., & Henriksen, S. (2007). *På livet løs*. København: Danmarks Pædagogiske Universitetsskole.
- Larsson, H., & Fagrell, B. (2010). *Föreställningar om kroppen : kropp och kroppslighet i pedagogisk praktik oh teori*. Stockholm: Liber.

- Lapenta, F. (2011). Some Theoretical and Methodological Views on Photo-Elicitation. In E. Margolis & L. Pauwels (Eds.), *The Sage Handbook of Visual Research Methods* (pp. 201-213). London - Thousand Oaks - New Dehli – Singapore: SAGE publications.
- Lartique, P. (2009). *La Course aux Trapèzes Volants. L'exploit de Jules Léotard!* Toulouse: Les Presses de La Tarasque et La Parfaite.
- Leavy, P. (2015). *Method meets art: Arts-based research practice (2nd ed.)*. Guilford Press; US.
- Ledger, A., & Edwards, J. (2011). Arts-based research practices in music therapy research: Existing and potential developments. *The Arts in Psychotherapy*, 38(5), 312–317.
- Leggo, C. (2008). The ecology of personal and professional experience: A poet's view. In M. Cahnmann-Taylor & R. Siegesmund (Eds.), *Arts-Based Research in Education: Foundations for Practice* (pp. 89–97). Routledge.
- Leitch, R. (2006). Limitations of language: Developing arts-based creative narrative in stories of teachers' identities. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 12(5), 549–569.
- Lemon, A. (2009). *Tough as Buggery. Traditional Australian Circus, Community and Belonging*. PhD: University of Melbourne, Australia.
- Li, C. (2010). Serving PE Teachers' Professional Learning Experiences in Social Circus. *New Horizons in Education*, 58(1), 108–119.
- Lindstrom, V. (1976). Clown for a Day. *School Arts*.
- MacDougall, D. (2006). *The Corporeal Image. Film, ethnography and the senses*. Princeton and Oxford: Princeton University Press.
- Maglio, J., & McKinstry, C. (2008). Occupational therapy and circus: Potential partners in enhancing the health and well-being of today's youth. *Australian Occupational Therapy Journal*, 55(4), 287–290.
- Maivorsdotter, N., & Lundvall, S. (2009). Aesthetic Experience as an Aspect of Embodied Learning: Stories from Physical Education Student Teachers. *Sport, Education and Society*, 14(3), 265–279.

- Maivorsdotter, N., Lundvall, S., & Quennerstedt, M. (2014). Being a Competent Athlete or a Competent Teacher? Aesthetic Experiences in Physical Education Teacher Education. *European Physical Education Review*, 20(3), 407–422.
- Malinowski, B. (1992/1984). *Argonauts of the Western Pacific, an account of native enterprise and adventure in the Archipelagoes of Melanesian New Guinea*. Long Grove: Waveland Press.
- Malling, S. H. (2013). Choreography and performance with deaf adults who have mental illness: Culturally affirmative participatory research. *Journal of Dance Therapy*, 35(2), 118–141.
- Marcus, G.E. & Fisher, M.M.J., (Eds.) (1986/1999) (2nd ed.). *Anthropology as cultural critique, an experimental moment in the human sciences*. Oakland: University of California Press.
- Markula, P. (2003). Bodily Dialogues: Writing the self. In.: J. Denison & P. Markula (Eds.), *Moving Writing. Crafting Movement in Sport Research* (pp. 27-50). New York: Peter Lang Publishing Inc.
- McCarthy, M. (2013). Children's Spirituality and Music Learning: Exploring Deeper Resonances with Arts Based Research. *International Journal of Education & the Arts*, 14(4).
- McMahon, J. A., & Penney, D. (2013). Using Narrative as a Tool to Locate and Challenge Pre Service Teacher Bodies in Health and Physical Education. *Australian Journal of Teacher Education*, 38(1).
- Merleau-Ponty, M. (1945/2006). *Kroppens fænomenologi*. (4. oplag. Oversat fra fransk efter 'Phénoménologie de la perception. Première part: Le Corps' (pp. 81-232) © Editions Gallimard, Paris 1945). Frederiksberg: DET lille FORLAG.
- Merleau-Ponty, M. (1968). The Intertwining - the Chiasm. In.: *The Visible and the Invisible*. (Edited by Claude Lefort. Translated by Alphonso Lingis. Originally published in French under the title 'Le visible and l'invisible'. Copyright © 1964 by Editions Gallimard, Paris. English translation copyright © 1968 by Northwestern University press) (pp. 130-155). United States of America: Northwestern University Press.
- Merleau-Ponty, M. (1970). *Maleren & filosoffen*. København: J. Vinters Forlagsboghandel.

- Merleau-Ponty, M. (2003). The Body. In *Phenomenology of Perception* (copyright 1958 Routledge & Kegan Paul. Translated by Colin Smith (Ed.), pp. 75-232). London: Routledge.
- Mohr, E. (2014). Posttraumatic growth in youth survivors of a disaster: An arts-based research project. *Art Therapy, 31*(4), 155–162.
- Moon, B. L., & Hoffman, N. (2014). Performing art-based research: Innovation in graduate art therapy education. *Art Therapy, 31*(4), 172–178.
- Moriarty, B. J. (2000). Australian Circuses as Cooperative Communities. *International Journal of Educational Research, 33*(3), 297–307.
- Møhl, P. (1995). Etnografien i kameraet. *Tidsskriftet Antropologi, 31*, 39-52.
- Møhl, P. (2003). Synliggørelsen. Med kameraet i felten. In.: K. Hastrup (Ed.), *Ind i verden. En grundbog i antropologisk metode* (pp. 163-184). Hans Reitzels Forlag.
- Norris, J. (2010). *Playbuilding as Qualitative Research: A Participatory Arts-Based Approach*. Walnut Creek, Calif: Routledge.
- Nickerson-Crowe, K. (2005). An Arts-Based Approach to Conceptual Educational Practice. *Canadian Journal of Education, 28*(3).
- Nyberg, G. B., & Carlgren, I. M. (2015). Exploring Capability to Move--Somatic Grasping of House-Hopping. *Physical Education and Sport Pedagogy, 20*(6), 612–628.
- Nyberg, G., & Meckbach, J. (2015). Exergames “as a teacher” of movement education: exploring knowing in moving when playing dance games in physical education. *Physical Education and Sport Pedagogy, 0*(0), 1–14.
- Ott, D. (2005). *A phenomenology of youth circus training at fern Street Circus (California)*. PhD: Arizona State University.
- Osei-Kofi, N. (2013). The emancipatory potential of arts-based research for social justice. *Equity & Excellence in Education, 46*(1), 135–149.

- Parker, M. (2011). Organizing the circus: The engineering of miracles. *Organization Studies*, 32(4), 555–569.
- Pham, M. T., Rajić, A., Greig, J. D., Sargeant, J. M., Papadopoulos, A., & McEwen, S. A. (2014). A scoping review of scoping reviews: advancing the approach and enhancing the consistency. *Research Synthesis Methods*, 5(4), 371–385.
- Pink, S. (2006). *The Future of Visual Anthropology*. Routledge.
- Pink, S. (2007). *Doing Visual Ethnography. Images, Media and representation in Research*. (2nd. First published 2001) SAGE.
- Pink, S. (2009). *Doing Sensory Ethnography*. SAGE.
- Pelias, R. J. (2004). *A methodology of the heart: evoking academic and daily life*. Walnut Creek, CA: AltaMira Press.
- Pole, C. & Morrison, M. (2003). *Ethnography for Education*. Berkshire: Open University Press.
- Polkinghorne, D. E. (1988). *Narrative Knowing and the Humans Sciences*. USA: State University of New York Press.
- Powdermaker, H. (1966). *Stranger and friend, the way of an anthropologist*. London: Secker & Warburg.
- Powell, D., & Fitzpatrick, K. (2015). “Getting Fit Basically Just Means, Like, Nonfat”: Children’s Lessons in Fitness and Fatness. *Sport, Education and Society*, 20(4), 463–484.
- Price, C. (2012). Circus for Schools: Bringing a Circo Arts Dimension to Physical Education. *PHEnex Journal/Revue phénEPS*, 4, 1-9.
- Prendergast, M., Leggo, C. D., & Sameshima, P. (2009). *Poetic inquiry: vibrant voices in the social sciences*. Rotterdam, The Netherlands; Boston: Sense Publishers.
- Purovaara, T. (Ed.) (2009). *An Introduction to Contemporary Circus. Contemporary Circus - treasures, keys and enigmas*. Stockholm: Stockholm University.

- Raudaskoski, P. (2010). Observationsmetoder (herunder videoobservation). In.: S. Brinkmann & L. Tanggaard (Eds.), *Kvalitative metoder. En grundbog* (pp. 81-96). Hans Reitzels Forlag.
- Ravn, S. & Hansen, H. P. (2012). How to explore dancer's sense experiences? A study of how multi-sited fieldwork and phenomenology can be combined. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 1-18.
- Rice, T. (2003). Soundselves: An acoustemology of sound and self in the Edinburgh Royal infirmary. *Anthropology today*, 19, 4-9.
- Rice, C., Chandler, E., Harrison, E., Liddiard, K., & Ferrari, M. (2015). Project Re*Vision: Disability at the edges of representation. *Disability & Society*, 30(4), 513–527.
- Richardson, L. (1990). *Writing Strategies. Reaching Diverse Audiences*. (vols. 21) Sage Publications.
- Richardson, L. (2000). New Writing Practices in Qualitative Research. *Sociology of sport journal*, 17, 5-20.
- Richardson, L. (2001). Poetic Representations of Interviews. In.: J.F. Gubrium & J. A. Holstein (Eds.), *Handbook of Interview Research. Context & Method* (pp. 877-892). Thousand Oaks, California: Sage Publications.
- Richardson, L. & St. Pierre, E. A. (2005). Writing. A Method of Inquiry. In.: N.K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), *The Sage Handbook of Qualitative Research* (pp. 959-978). SAGE Publications.
- Ridley, D. (2012). *The literature review, a step-by-step guide for students* (2. ed.). SAGE.
- Rivard, J., Bourgeault, G., & Mercier, C. (2010). Cirque du Monde in Mexico City: Breathing new life into action for young people in difficult situations. *International Social Science Journal*, 61(199), 181–194.
- Robinson-Cseke, M. (2007). The Negotiated Identity of the Artist/Teacher: Research as Video Art. *Canadian Review of Art Education: Research and Issues*, 34, 101–108.

- Ronglan, L. T. (2015). Idrætsforskerens engagement: Om hvordan man arbejder sig “ind og ud af feltet.” In L. F. Thing & L. Ottesen (Eds.), *Metoder i idrætsforskning* (pp. 50–67). København: Munksgaard.
- Rouch, J. (Ed. Feld, S.) (2003). *Ciné-ethnography*. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Rouhiainen, L. (2008). Somatic dance as a means of cultivating ethically embodied subjects. *Research in Dance Education*, 9, 241-256.
- Rowlands, M. (2010). The Mind Embodied, Embedded, Enacted and Extended. In.: *The New Science and the Mind: From extended mind to embodied phenomenology*. (pp. 51-84). Cambridge, Massachusetts & London, England: MIT Press.
- Rustad, H. (2013). *Dans etter egen pipe?: en analyse av danseimprovisasjon og kontaktimprovisasjon - som tradisjon, fortolkning og levd erfaring*. Oslo: Norges idrettshøgskole.
- Rønholt, H. (2002). ‘It’s only the Sissies...’: Analysis of Teaching and Learning Processes in Physical Education: A Contribution to the Hidden Curriculum. *Sport, Education and Society*, 7, 25-36.
- Rønholt, H. (Ed.) (2003). *Video i undervisning - observation og analyse*. København: Forlaget Hovedland & Institut for Idræt.
- Rønholt, H. (2003). Didaktiske irritationer. In.: H. Rønholt, S.-E. Holgersen, K. Fink-Jensen, & A. M. Nielsen (Eds.), *Video i pædagogisk forskning - krop og udtryk i bevægelse* (pp. 106-153). København: Forlaget Hovedland & Institut for Idræt.
- Rønholt, H., Holgersen, S.-E., Fink-Jensen, K., & Nielsen, A. M. (2003). Anvendelse af video i pædagogisk forskning. In.: H. Rønholt, S.-E. Holgersen, K. Fink-Jensen, & A. M. Nielsen (Eds.), *Video i pædagogisk forskning - krop og udtryk i bevægelse* (pp. 15-37). København: Forlaget Hovedland & Institut for Idræt.
- Rønholt, H. (2008). The body as narrator. In.: M. Juelskjær, T. Moser, & T. Schilhab (Eds.), *Learning Bodies* (pp. 249-268). Copenhagen: Danish University of Education Press.

- Rønholt, H. & Herskind, M. (2009). Æstetiske læreprocesser i folkeskolens idrætsundervisning - eller hvorfor den kropslige dannelse er mere end sundhed og idrætsdiscipliner. In.: K. Fink-Jensen & A. M. Nielsen (Eds.), *Æstetiske lærerprocesser - i teori og praksis*. (pp. 158-172). Værløse: Billesø & Baltzer.
- Sayre, G. & Halling, S. (2007). When More is Better: Dialoging With Video Data. *The Humanist Psychologist*, 35, 387-399.
- Shapiro, S. B. (1998). Toward Transformative teachers: Critical and Feminist Perspectives in Dance Education. In.: S.B. Shapiro (Ed.), *Dance, Power and Difference: Critical and Feminist Perspectives on Dance Education* (pp. 7-22). USA: Human Kinetics Publishers, Inc.
- Smith, M. L. (2002). Moving Self: The Thread Which Bridges Dance and Theatre. *Research in Dance Education*, 3(2), 123–141.
- Smith, B. & Sparkes, A. C. (2009). Narrative analysis and Sport and Exercise Psychology: Understanding lives in diverse ways. *Psychology of Sport and Exercise*, 279-288.
- Snowber, C. (2012). Dance as a way of knowing. *New Directions for Adult and Continuing Education*, 2012(134), 53–60.
- Sparkes, A. C. (2002). *Telling Tales in Sport and Physical Activity. A Qualitative Journey*. Human Kinetics.
- Sparkes, A. C. (2008). Sport and Physical Education: Embracing New Forms of Representation. In G.J. Knowles & A. L. Cole (Eds.), *Handbook of Arts in Qualitative Research* (pp. 653-664). London: SAGE.
- Sparkes, A. C. & Douglas, K. (2007). Making the Case for Poetic Representations: An Example in Action. *Sport Psychologist*, 21, 170-190.
- Sparkes, A. C., Nilges, L., Swan, P., & Dowling, F. (2003). Poetic representations in Sport and Physical Education: Insider Perspectives. *Sport, Education and Society*, 8, 153-177.
- Sparkes, A. C. (2009). Ethnography and the senses: Challenges and possibilities. *Qualitative Research in Sport and Exercise*, 1, 21-35.

- Standal, O. F., & Engelsrud, G. (2013). Researching Embodiment in Movement Contexts: A Phenomenological Approach. *Sport, Education and Society*, 18(2), 154–166.
- St. Leon, M. (1993). *The Wizard of the Wire*. Aboriginal Studies Press, Canberra.
- St. Leon, M. (2000). Educational Practice in Australian Circus, 1847-1930. *International Journal of Educational Research*, 33(3), 285–95.
- St. Leon, M. (2007). *Circus and nation: A critical inquiry into circus in its Australian setting, 1847-2006, from the perspectives of society, enterprise and culture*. University of Sydney.
- Stelter, R. (2002). *Kropskompetence*. København: Undervisningsministeriet.
<http://pub.uvm.dk/2002/nkr/dokumentationsrapport/12.html>
- Stelter, R. (2010). Experience-based, Body-Anchored Qualitative Research Interviewing. *Qualitative Health Research*, 2010, 859-867.
- Stinson, S. W. (2004). My Body/Myself: Lessons from Dance Education. In.: L. Bresler (Ed.), *Knowing Bodies, Moving Minds. Towards Embodied Teaching and Learning* (pp. 153-168). Dordrecht, The Netherlands: Kluwer Academic Publishers.
- Stoller, P. (1997). *Sensuous scholarship*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Sugarman, R. (2003). The New Circus: The Next Generation. *Journal of American & Comparative Cultures*, 25, 438-441.
- Svendler Nielsen, C. (2006). Betydningsfulde øjeblikke i sanselig praksis. In L. Engel, H. Rønholt, C. Svendler Nielsen, & H. Winther (Eds.), *Bevægelsens poetik, om den æstetiske dimension i bevægelse*. Museum Tusulanums Forlag & Institut for Idræt, Københavns Universitet.
- Svendler Nielsen, C. (2009a). *Ind i bevægelsen. Et performativt fænomenologisk feltstudie om kropslighed, mening og kreativitet i børns læreprocesser i bevægelses-undervisning i skolen*. Ph.d. afhandling. København: Institut for Idræt, Københavns Universitet.
- Svendler Nielsen, C. (2009b). Bevidsthed i bevægelse - om børns kropslige oplevelser og læringsmuligheder i dans og idræt i skolen. In.: K. Fink-Jensen & A. M. Nielsen (Eds.), *Æstetiske lærerprocesser - i teori og praksis* (pp. 125-141). Værløse: Billesø & Baltzer.

- Svendler Nielsen, C. (2012a). Looking for Children's experiences in Movement: The Role of the Body in 'Videographic Participation'. *FQS Forum: Qualitative Social Research*, 13.
- Svendler Nielsen, C. (2012b). The Lived Space of Artistic Primary School Education: The significance of Embodiment and Vulnerability. In S. Ravn & L. Rouhiainen (Eds.), *Dance Spaces: Practices of Movement* (pp. 177–192). Odense : Portland, OR: University Press of Southern Denmark.
- Svendler Nielsen, C. (2015). An Embodied and Artistic-Based research Methodology to Study Processes of Learning and Change in Dance Education. In S. Schonmann (Ed.), *International Yearbook for Research in Arts Education. The Wisdom of the Many - Key Issues in Arts Education* (pp. 147-150). Münster/New York: Waxmann.
- Tait, P. (1996). Danger delights: Texts of gender and race in aerial performance. *New Theatre Quarterly*, 12, 43-49.
- Tait, P. (1999). Circus bodies as theatre animals. *Australasian Drama Studies*, 35, 129-143.
- Tait, P. (2002). Unnatural bodies from violent and queer acts in Australian physical theatre. *Australasian Drama Studies*, 41, 3-14.
- Tait, P. (2004). Circus Oz Larrikinism: Good Gender Sport? *Contemporary Theatre Review*, 14, 73-81.
- Tait, P. (2005). *Circus Bodies. Cultural identity in aerial performance*. New York: Routledge.
- Tait, P. (2007). Body Arts: Circus at the Commonwealth Games. *NTQ*, 23, 81-85.
- Tait, P. (2011). Legendary Performances: Gendered Outrage in Australian Circus (Oz). In: I. Krajl (Ed.), *Zene & Circus* (pp. 157-172). Zagreb, Croatia: Mala Performerska Scena.
- Tait, P. (2012). *Wild and Dangerous Performances. Animals, Emotions, Circus*. Hampshire: Palgrave Macmillan.
- Todres, L. (2007). *Embodied Enquiry: Phenomenological Touchstones for Research, Psychotherapy and Spirituality*. Houndsmills, Basingstoke, NH: Palgrave Macmillan.

- Todres, L. & Galvin, K. (2009). Poetic Inquiry & Phenomenological Research. The Practice of 'Embodied interpretation'. In.: M. Prendergast, C. Leggo, & P. Sameshima (Eds.), *Poetic Inquiry. Vibrant Voices in the Social Sciences*. (pp. 307-316). Rotterdam, The Netherlands: Sense Publishers.
- Van Manen, M. (in press). Phenomenological Writing: The Phenomenology of Phenomenology. *Phenomenology-Research-Writing*.
- Van Manen, M. (1990). *Researching Lived Experience. Human Science for an Action Sensitive Pedagogy*. The University of Western Ontario.
- Vedeler, L. (2000): Observasjons-forskning i pedagogiske fag. Innføring i bruk av metoder. Gyldendal Akademisk.
- Whitehead, M. (2001). The concept of physical literacy. *European Journal of Physical Education*, 5, 127-138.
- Winther, H. (2013). Praktikerforskning. In L. F. Thing & L. Ottesen (Eds.), *Metoder i idrætsforskning*, (pp. 156–173). København: Munksgaard.
- Woo, Y. Y. J. (2008). Engaging new audiences: Translating research into popular media. *Educational Researcher*, 37(6), 321–329.
- Wright, S. (2007). Graphic-Narrative Play: Young Children's Authoring through Drawing and Telling. *International Journal of Education & the Arts*, 8(8), 1–28.
- Zaccarini, J.-P. (2013). *Circoanalysis: Circus, Therapy and Psychoanalysis*. Stockholm: DOCH: Dans och Cirkushögskolan: University of Dance and Circus.
- Zerlang, M. (2001). Rundt om cirkus – underholdning og cirkus i historisk perspektiv. In.: M. Eigtved (Ed.), *Det teatrale cirkus. - Essays om cirkus, artister, kunst og kultur*. (pp. 34-53). København: Multivers.

Web kilder

Akademiet for Utæmmet Kreativitet: <http://www.afuk.dk/>

Atlas.ti: <http://www.atlasti.com/index.html>

Datatilsynet: <http://www.datatilsynet.dk/offentlig/kort-om-persondataloven>

Fédération Européenne des Écoles de Cirque Professionnelles: <http://www.fedec.eu/home.1587.html>

Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd: http://eugenik.dk/static/pdf/ssf_etik.pdf

Artikler

Degerbøl, S. & Svendler Nielsen, C. (2015). Researching embodied learning by using videographic participation for data collection and audiovisual narratives for dissemination – illustrated by the encounter between two acrobats. *Ethnography and Education*, vol. 10, issue 1, 60-75.

<http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/17457823.2014.929018>

Degerbøl, S. (accepted). Researching embodied learning in contemporary circus by using metaphorical visuals and co-creation.

Degerbøl, S. (2012). Et fast greb i rebet: Om Claras levede erfaringer som nycirkus artistelev. *Nordic Journal of Dance - practice, education and research*, vol 3, nr. 2, s. 25-36.

<http://www.nordicjournalofdance.com/degerbol.html>

Degerbøl, S. (2013a). An embodied encounter when becoming a contemporary circus performer. An academic video essay. *Audiovisualthinking.com*, issue 5.

<http://www.audiovisualthinking.org/videos/issue-5-cirkus/>

Bilag

Bilag 1: Litteratur review: Kunstnerisk orienterede forskningsmetoder

Scoping review: Introduktion/oplæg

Søgespørgsmål:

- Hvad findes der af pædagogisk forskning undersøgt med kunstnerisk orienterede forskningsmetoder?

Der er søgt i databaserne ERIC (Education Resources Information Center) og psycINFO for at favne det pædagogiske felt og for at favne evt. pædagogisk relevante tekster indekseret i sidstnævnte database indenfor det psykologiske felt.

Følgende søgestreng blev anvendt:

```
("art-based educational research" OR "arts-based educational research" OR "art based educational research" OR "arts based educational research" OR "Arts-Based Research in Education") OR ("art-based research" OR "art based research" OR "arts-based research" OR "arts based research") OR ("Art Based Research methods" OR "Arts-Based Research methods" OR "Arts Based Research methods" OR "Art-based research methods") OR "Performative Social Science" OR ("poetic inquiry" OR "artistic inquiry") OR ((Art* AND ("qualitative method*" OR "qualitative research")) AND (edu* OR teach* OR learn*)) OR ((art* AND inquiry) AND (edu* OR teach* OR learn*))
```

Søgeordene er udviklet på baggrund af de respektive databasers thesaurus terms og allerede etableret terminologi. Søgestrengen er udviklet med henblik på at inkludere typisk anvendt terminologi vedr. kunstnerisk orienterede forskningsmetoder i kobling til pædagogisk forskning (edu* OR teach* OR learn*).

Søgningen gav 175 hits, hvoraf første screening lod 101 ekskludere og 74 gå videre til anden screening, der første til den endelige udvælgelse af 43 inkluderede artikler.

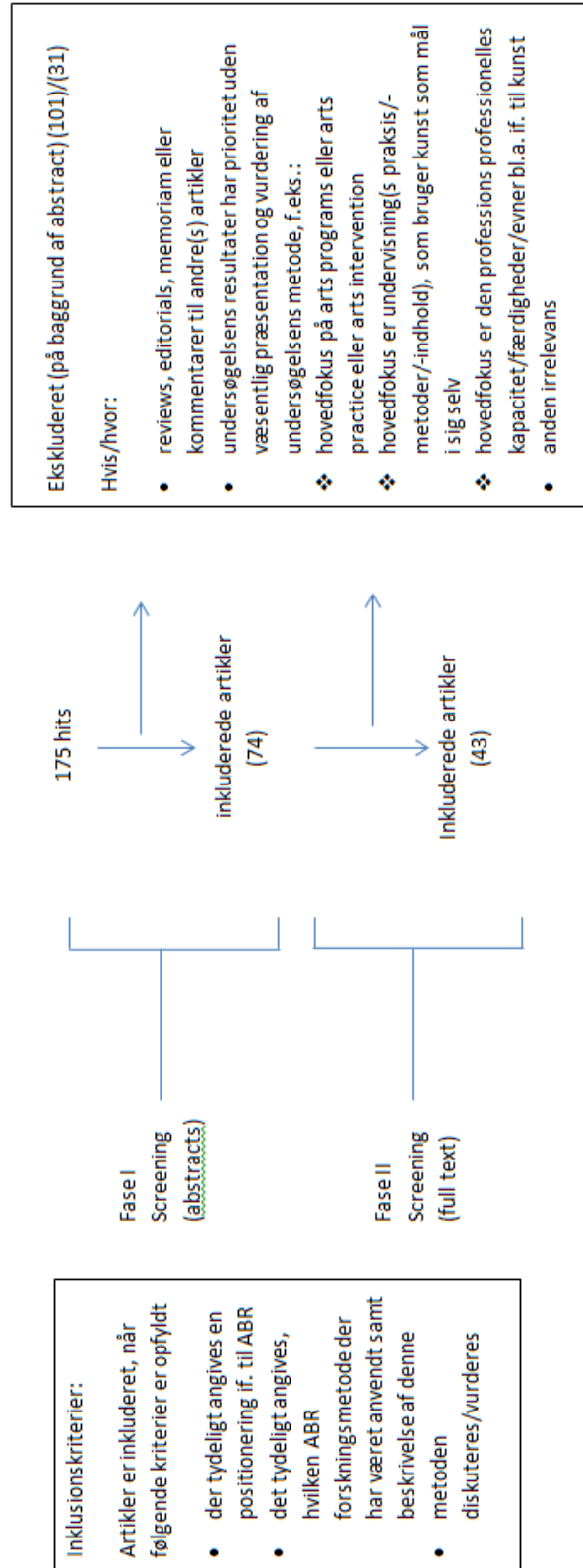
Inklusionskriterierne var en klar tilkendegivelse af ståsted i landskabet samt et udtalt metodisk fokus, altså om metoden er tydeligt beskrevet samt om metoden vurderes. Der er ikke skelnet mellem om prioriteringen ligger på indsamling, bearbejdning eller formidling.

Artikler er inkluderet, når følgende tre kriterier er opfyldt

- der tydeligt angives en positionering i forhold til ABR
- det tydeligt angives, hvilken ABR forskningsmetode der har været anvendt samt beskrivelse af denne
- metoden diskuteres/vurderes

Artikler blev ekskluderet, hvis de viste sig at være reviews, editorials, memoriam eller kommentarer til andre(s) artikler. Derudover blev artikler ekskluderet, hvis den pågældende undersøgelses fokus er på resultatet/er fremfor metode, det kan være om arts programs eller arts practice eller arts intervention, undervisning(s praksis/-metoder/-indhold), som bruger kunst som mål i sig selv eller den professionsprofessionelles kapacitet/færdigheder/evner blandt andet i forhold til kunst, anden irrelevans.

Scoping review: Flowchart

Scoping review: Tabel over inkluderende artikler

Følgende 43 artikler indgår som inkluderede artikler. Tabellen er alfabetisk sorteret på forfatter og angiver desuden publikationsdato, titel, anvendt terminologi, anvendt metode og 'anvendelighed'.

Forfatter(e)	År	Titel	Anvendt terminologi	Anvendt metode	Anvendelighed
Amaya, Hector	2004	Photography as technology of the self: Matuschka's art and breast cancer	art as inquiry	foto	refleksion
Artra, Iishana P.	2014	Transparent assessment: Discovering authentic meanings made by combat veterans	mixed-methods intuitive inquiry	applying art-based methods to thematic analysis	refleksion
Bagley, Carl	2008	Educational ethnography as performance art: Towards a sensuous feeling and knowing	ikke angivet	an ethnographic-based performance art piece. participant 'voices'	rækkevidde
Bagley, Carl; Castro-Salazar, Ricardo	2012	Critical arts-based research in education: Performing undocumented historias	critical arts-based research in education	ikke angivet	små fortællinger
Cahnmann-Taylor, Melisa; Wooten, Jennifer; Souto-Manning, Mariana; Dice, Jaime L.	2009	The art and science of educational inquiry: Analysis of performance-based focus groups with novice bilingual teachers	ikke angivet	theatrical and literary techniques	kropslig forståelse
Callahan, Alexandria B.	2011	The parent should go first: A dance/movement therapy exploration in child loss	artistic inquiry, a heuristic approach,	ikke angivet	kropslig forståelse

Forfatter(e)	År	Titel	Anvendt terminologi	Anvendt metode	Anvendelighed
Casey, Briega	2009	Arts-based inquiry in nursing education	arts-based inquiry. arts-informed pedagogical approaches. aesthetic inquiry. Narrative	creative writing	refleksion
Chess, Richard	2013	To Make the Rest Participate in It: The Use of Contemplative Pedagogy in the Holocaust and the Arts	ikke angivet	Self-reflective writing	refleksion og kropslig forståelse
Chilton, Gioia; Scotti, Victoria	2014	Snipping, gluing, writing: The properties of collage as an arts-based research practice in art therapy	arts-based research practice. artistic inquiry	collage & letter writing. a dialogic method of collage and letter writing	refleksion - kropslig forståelse
Coats, Cala	2014	Thinking through the Photographic Encounter: Engaging with the Camera as Nomadic Weapon	arts-based educational research	visual research. photography	(kropslig) forståelse
Cooley, Miriam	2007	Video Poems: Seeking Insight	artistic inquiry	video poem	ikke angivet
Desyllas, Moshoula Capous	2013	Representations of sex workers' needs and aspirations: A case for arts-based research	arts-based research	ikke angivet	refleksion - rækkevidde - små fortællinger
Desyllas, Moshoula Capous	2014	Using photovoice with sex workers: The power of art, agency and resistance	arts-based research	photovoice	små fortællinger
Estrella, Karen; Forinash, Michele	2007	Narrative inquiry and arts-based inquiry: Multinarrative perspectives	narrative inquiry and arts-based research methods	autobiografisk fortælling	små fortællinger

Forfatter(e)	År	Titel	Anvendt terminologi	Anvendt metode	Anvendelighed
Faulkner, Sandra L.	2016	TEN (the promise of arts-based, ethnographic, and narrative research in critical family communication research and praxis)	poetic inquiry + arts-based research (ABR), ethnographic, and narrative research methods	a personal narrative	små fortællinger - refleksion
Greenwood, Janinka	2012	Arts-Based Research: Weaving Magic and Meaning	Arts-Based Research	drama	ikke angivet
Hanley, Mary Stone	2013	Dandelion Seeds: Poetry as Performance and Research for Social Justice in Education	arts-based research	poetry	rækkevidde
Hodges, Caroline E. M.; Fenge, Lee-Ann; Cutts, Wendy	2014	Challenging perceptions of disability through performance poetry methods: The 'Seen but Seldom Heard' project	poetic inquiry	performance poetry	refleksion - små fortællinger
Huss, Ephrat; Kaufman, Roni; Avgar, Amos; Shouker, Eytan	2015	Using arts-based research to help visualize community intervention in international aid	arts-based research. an arts-focused community project	collage and drawings	rækkevidde - små fortællinger
Kay, Lisa	2013	Bead Collage: An Arts-Based Research Method	arts-based research	bead collage	ikke angivet
Kraehe, Amelia; Brown, Keffrelyn	2011	Awakening teachers' capacities for social justice with/in arts-based inquiries	collaborative, arts-based inquiries	ikke angivet	refleksion
Lafreniere, Darquise; Cox, Susan M.	2013	'If you can call it a poem': Toward a framework for the assessment of arts-based works	arts-based methods	meta	vurdering

Forfatter(e)	År	Titel	Anvendt terminologi	Anvendt metode	Anvendelighed
Ledger, Alison; Edwards, Jane	2011	Arts-based research practices in music therapy research: Existing and potential developments	Arts-based research	poetry	rækkevidde
Leitch, Ruth	2006	Limitations of language: Developing arts-based creative narrative in stories of teachers' identities	arts-based methods with narrative inquiry	creative narrative: autobiografiske timelines gennem maling/tegning samt maskefremstilling	kropslig forståelse
Lind, Candace; Prinsloo, Ian; Wardle, Mary-Lynn; Pyrch, Timothy	2010	Social justice: Hearing voices of marginalized girls expressed in theatre performance	ikke angivet	theatre performance	små fortællinger
Malling, Sonda H.	2013	Choreography and performance with deaf adults who have mental illness: Culturally affirmative participatory research	participatory artistic inquiry	choreography and performance	små fortællinger
McCarthy, Marie	2013	Children's Spirituality and Music Learning: Exploring Deeper Resonances with Arts Based Research	Arts Based Research	music	kropslig forståelse
Mittapalli, Kavita; Samaras, Anastasia P.	2008	Madhubani Art: A Journey of an Education Researcher Seeking Self-Development Answers through Art and Self-Study	Embracing the arts as a research method,	painting	refleksion

Forfatter(e)	År	Titel	Anvendt terminologi	Anvendt metode	Anvendelighed
Mohr, Elizabeth	2014	Posttraumatic growth in youth survivors of a disaster: An arts-based research project	An arts-based research project	ikke angivet	refleksion
Moon, Bruce L.; Hoffman, Nadia	2014	Performing art-based research: Innovation in graduate art therapy education	Performing art-based research	art-based performance	refleksion og kropslig forståelse
Nickerson-Crowe, Kate	2005	An Arts-Based Approach to Conceptual Educational Practice	An Arts-Based Approach + arts-based narrative inquiry	autobiographical writing and photographic imaging	refleksion
Osei-Kofi, Nana	2013	The emancipatory potential of arts-based research for social justice	arts-based research for social justice	ikke angivet	ikke angivet
Parsons, Janet A.; Boydell, Katherine M.	2012	Arts-based research and knowledge translation: Some key concerns for health-care professionals	arts based research methods and arts based knowledge translation (KT) in health care.	ikke angivet	kropslig forståelse - refleksion - rækkevidde
Rice, Carla; Chandler, Eliza; Harrison, Elisabeth; Liddiard, Kirsty; Ferrari, Manuela	2015	Project Re*Vision: Disability at the edges of representation	arts-based research project	Digital stories: photography, film, poetry, digital art, painting, drawing, and sound	små fortællinger
Roberts, Sherron Killingsworth; Brasel, Nancy A.; Crawford, Patricia A.	2014	Poetry as praxis: An exploration of poetry discourse as qualitative inquiry	ikke angivet	poetry	ikke angivet

Forfatter(e)	År	Titel	Anvendt terminologi	Anvendt metode	Anvendelighed
Robinson-Cseke, Maria	2007	The Negotiated Identity of the Artist/Teacher: Research as Video Art	arts-based inquiry	video-artwork	ikke angivet
Samaras, Anastasia P.	2010	Explorations in using arts-based self-study methods	arts-based self-study methods	ikke angivet	refleksion
Scott Shields, Sara	2016	How I Learned to Swim: The Visual Journal as a Companion to Creative Inquiry	arts based research	visual journals	ikke angivet
Siegesmund, Richard	2014	The N of 1 in Arts-Based Research: Reliability and Validity	arts-based research	ikke angivet	små fortællinger & refleksion
Ulmer, Jasmine B.	2015	Embodied writing: Choreographic composition as methodology	embodied methodological approaches + practice-as-research and creative arts inquiry	choreographic writing	kropslig forståelse
Woo, Yen Yen Joyceln	2008	Engaging new audiences: Translating research into popular media	arts-based research	narrative film	rækkevidde
Wright, Susan	2007	Graphic-Narrative Play: Young Children's Authoring through Drawing and Telling	arts-based research	graphic-narrative play	små fortællinger & refleksion
Yang, Sunhoon; Bautista, Darryl Daniel	2008	Reflection, arts, and self-inquiry: A letter to other for negotiating Korean English teacher identity	reflective and arts-based inquiry	letter writing	refleksion

Bilag 2: Litteratur review: Kropslige læreprocesser

Scoping review: Introduktion/oplæg

Søgespørgsmål:

- Hvad findes der om kropslige læreprocesser i relation til kunstneriske og idrætslige kontekster?
- og hvordan er det blevet undersøgt?

Der er søgt i den pædagogiske database ERIC (Education Resources Information Center) for at indkredse, hvordan kropslige læreprocesser været undersøgt i relation til idræt og udøvende kunstformer. Denne afgrænsning syntes relevant idet meget forskning rækker herudover og dermed er mere perifær i forhold til nærværende undersøgelses kontekst.

Følgende søgestreng blev anvendt:

("embodied learn*" OR "embodied know*" OR "embodied experience*" OR "bodily learn*" OR "bodily know*" OR "bodily experience*" OR "body learn*" OR "body know*" OR "body experience*" OR "aesthetic* learn*" OR "aesthetic* know*" OR "aesthetic* experience*" OR body-pedagogy OR corporeal* OR Merleau-Ponty OR "phenomenology of the body" OR "the lived body" OR embodiment OR "physical literacy" OR "embodied literacy" OR "movement literacy") AND (drama OR theatre OR dance OR music OR "physical education" OR sport*) AND ("Research Methodology" OR qual* OR method* OR interview* OR "case stud*" OR ethnograph* OR anthropolog* OR observation* OR narrative* OR photo* OR video* OR "discourse analysis" OR "focus group")

Søgeordene er udviklet på baggrund af den allerede anlagte teoretiske forståelses terminologi, nøgleord, synonymer, underbegreber samt tilstødende begreber suppleret med databasernes thesaurus terms og descriptors.

Søgningen gav 138 hits, hvoraf første screening lod 75 ekskludere og 63 gå videre til anden screening, der første til den endelige udvælgelse af 47 inkluderede artikler.

Artikler er inkluderet, når følgende kriterier er opfyldt

Inklusionskriterier:

Artikler er inkluderet, når følgende kriterier er opfyldt

- Forskning i kropslige oplevelser i idræt og kunstneriske fag/uddannelser samt evt. lignende praksisser

Foruden en metodisk tydelighed, dvs.:

- At der tydeligt angives anvendt forskningsmetode

Og helst også, at:

- metoden er beskrevet
- metoden diskuteres/vurderes

Artikler er ekskluderet:

Hvis/hvor/når artiklerne handler om:

- Udvikling af undervisningspraksis: at bringe kropslighed og/eller kunst som aspekt/perspektiv ind i undervisning/at bruge kropslighed som undervisningsmetode - uden at undersøge de deltagendes oplevelser heraf.
- Den fysiske fremtoning (/den ydre krop), for eksempel køn og sundhed

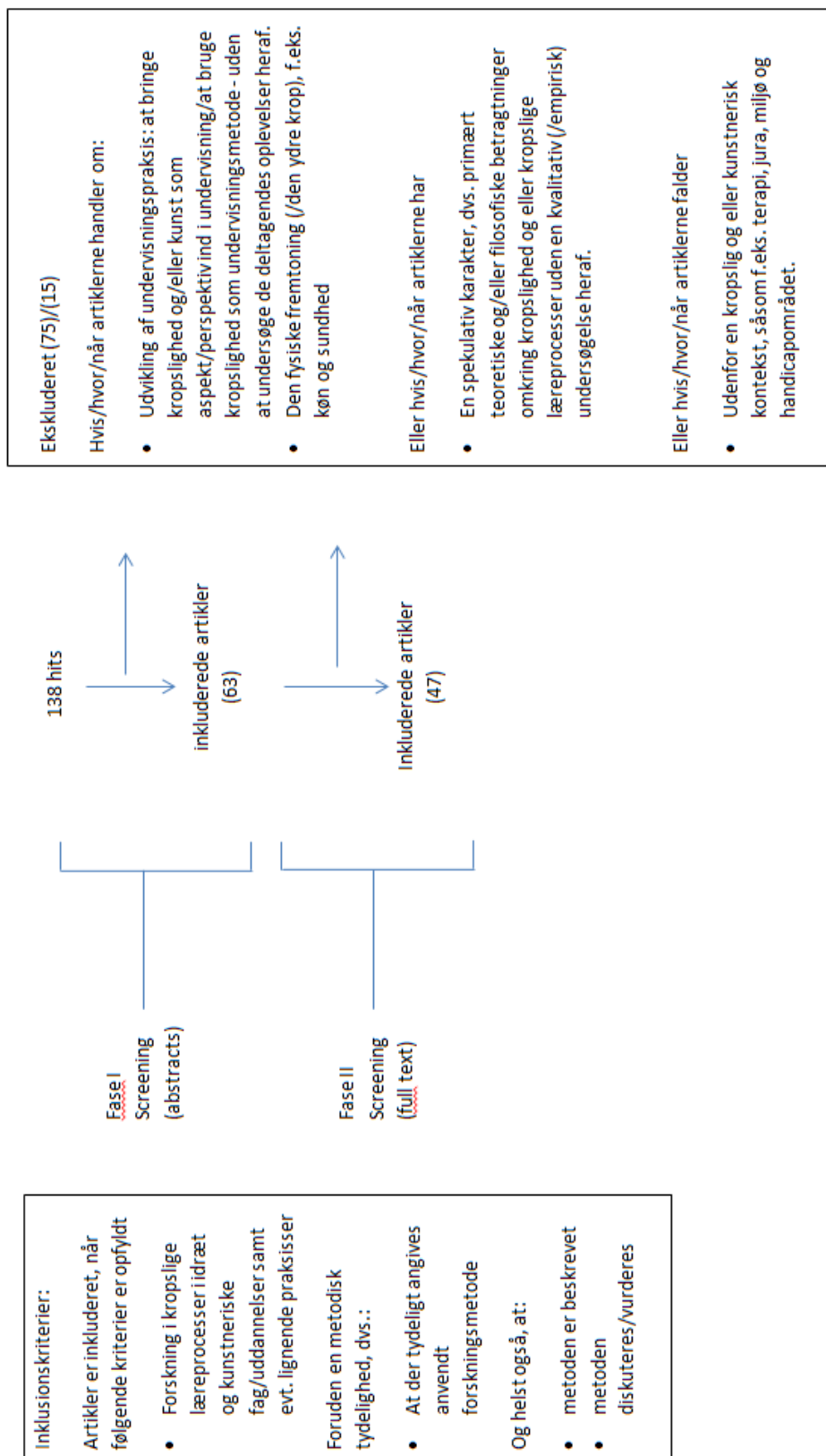
Eller hvis/hvor/når artiklerne har

- En spekulativ karakter, dvs. primært teoretiske og/eller filosofiske betragtninger omkring kropslighed og/eller kropslige oplevelser uden en kvalitativ (/empirisk) undersøgelse heraf.

Eller hvis/hvor/når artiklerne falder

- Udenfor en kropslig og/eller kunstnerisk kontekst, såsom for eksempel terapi, jura, miljø og handicapområdet

Scoping review: Flowchart

Scoping review: Tabel over inkluderende artikler

Tabellen er alfabetisk sorteret på forfatter og angiver desuden publikationsdato, titel og anvendt metode.

Forfatter(e)	År	Titel	Anvendt metode
Alcock, Sophie	2008	Young Children Being Rhythmically Playful: Creatin	observation
Aldous, David	2014	Understanding the Complexity of the Lived Experiences of Foundation Degree Sport Lecturers within the Context of Further Education	observation AND interview AND dokumentanalyse
Allen, Jess; Jones, Sara Penrhyn	2012	ERIC - "Tilting at Windmills" in a Changing Climate: A Performative Walking Practice and Dance-Documentary Film as an Embodied Mode of Engagement and Persuasion, Research in Drama Education, 201	interview
Alter, Judith B.	2004	Aesthetics in Action	observation
Anderson, Mary Elizabeth; Risner, Doug; Butterworth, Michael	2013	The Praxis of Teaching Artists in Theatre and Dance: International Perspectives on Preparation, Practice and Professional Identity	spørgeskema
Andersson, Joacim; Östman, Leif; Öhman, Marie	2015	I Am Sailing--Towards a Transactional Analysis of "Body Techniques"	video
Azzarito, Laura	2016	"Moving in My World": From School PE to Participants-Centered Art Exhibitions	visual methods: photo
Azzarito, Laura; Hill, Joanne	2013	Girls Looking for a "Second Home": Bodies, Difference and Places of Inclusion	observation AND visual methods: foto diaries AND interviews
Berg Svendby, Ellen	2016	(Re)Telling Lived Experiences in Different Tales: A Potential Pathway in Working towards an Inclusive PE	interview
Bresler, Liora	2005	What Musicianship Can Teach Educational Research	interviews AND observations
Burnard, Pamela; Dragovic, Tatjana	2015	Collaborative Creativity in Instrumental Group Music Learning as a Site for Enhancing Pupil Wellbeing	interviews AND reflective diary entries

Forfatter(e)	År	Titel	Anvendt metode
Carless, David	2012	Negotiating Sexuality and Masculinity in School Sport: An Autoethnography	autoethnography
Carless, David; Douglas, Kitrina	2016	Narrating Embodied Experience: Sharing Stories of Trauma and Recovery	interview AND observation
Caudwell, Jayne	2014	[Transgender] Young Men: Gendered Subjectivities and the Physically Active Body	interview
Chisholm, James S.; Whitmore, Kathryn F.	2016	Bodies in Space/Bodies in Motion/Bodies in Character: Adolescents Bear Witness to Anne Frank	multi method: bl.a. visual methods (foto) AND interviews
Coates, Janine	2011	Physically Fit or Physically Literate? How Children with Special Educational Needs Understand Physical Education	focus group interviews + using non-verbal methods, e.g. drawing
Dieleman, Cock	2014	Promoting the Aesthetic Experience: The Rise of Receptive Art Education in the Netherlands	interview
Dominick, Gregory M.; Friedman, Daniela B.; Saunders, Ruth P.; Hussey, Jim R.; Watkins, Ken W.; W	2012	Factors Associated with Physical Activity Literacy among Foster Parents	spørgeskema
Evans, A. B.; Bright, J. L.; Brown, L. J.	2015	Non-Disabled Secondary School Children's Lived Experiences of a Wheelchair Basketball Programme Delivered in the East of England	observation AND focus group interviews
Fink-Jensen, Kirsten	2007	Attunement and Bodily Dialogues in Music Education	observation AND tegning AND bevægelse
Fisette, Jennifer L.	2011	Exploring How Girls Navigate Their Embodied Identities in Physical Education	interview AND journals AND observation
Gallagher, Kathleen	2005	The Aesthetics of Representation: Dramatic Texts and Dramatic Engagement	interview og focus group interview
Garrett, Robyne	2006	Critical Storytelling as a Teaching Strategy in Physical Education Teacher Education	interview AND written responses
Gorichanaz, Tim	2015	Information on the Run: Experiencing Information during an Ultramarathon	autoethnography and systematic self-observation

Forfatter(e)	År	Titel	Anvendt metode
Griffin, Meridith; Phoenix, Cassandra	2016	Becoming a Runner: Big, Middle and Small Stories about Physical Activity Participation in Later Life	observation AND interview AND visual methods: photo m.m.
Hunter, Lisa; Emerald, Elke	2016	Sensory Narratives: Capturing Embodiment in Narratives of Movement, Sport, Leisure and Health	observation med fokus på feltnoter
Johnsson, Mary C.; Hager, Paul	2008	Navigating the Wilderness of Becoming Professional	interview AND observation AND dokumentanalyse
Kentel, Jeanne Adele; Dobson, Teresa M.	2007	Beyond Myopic Visions of Education: Revisiting Movement Literacy	video AND interview
Kertz-Welzel, Alexandra	2008	Mendelssohn's Last Wish or Case Studies about Aesthetics in Music Education	case study
Laroche, Julien; Kaddouch, Ilan	2014	Enacting Teaching and Learning in the Interaction Process: "Keys" for Developing Skills in Piano Lessons through Four-Hand Improvisations	observation
Lussier-Ley, Chantale	2010	Dialoguing with Body: A Self Study in Relational Pedagogy through Embodiment and the Therapeutic Relationship	autobiographic tale
Maivorsdotter, Ninitha; Lundvall, Suzanne	2009	Aesthetic Experience as an Aspect of Embodied Learning: Stories from Physical Education Student Teachers	observation AND students' written stories
Maivorsdotter, Ninitha; Lundvall, Suzanne; Quennerstedt, Mikael	2014	Being a Competent Athlete or a Competent Teacher? Aesthetic Experiences in Physical Education Teacher Education	observations and students' written stories
McEvelly, Nollaig; Verheul, Martine; Atencio, Matthew	2015	Physical Education at Preschools: Practitioners' and Children's Engagements with Physical Activity and Health Discourses	observation AND interview AND a group drawing
McMahon, Jennifer A.; Huntly, Helen E.	2013	The Lived and Living Bodies of Two Health and Physical Education Tertiary Educators: How Embodied Consciousness Highlighted the Importance of Their Bodies in Their Teaching Practice in HPE	autobiografi

Forfatter(e)	År	Titel	Anvendt metode
McMahon, Jennifer A.; Penney, Dawn	2013	Using Narrative as a Tool to Locate and Challenge Pre Service Teacher Bodies in Health and Physical Education	skriveøvelser
McMahon, Jenny; McGannon, Kerry R.	2016	Whose Stories Matter? Re-Vising, Reflecting and Re-Discovering a Researcher's Embodied Experience as a Narrative Inquirer	autobiografi
Nigh, Kelli	2013	Seeing Feelingly: A Phenomenological Inquiry into the Mind/Body Experiences of Six Drama Students	interview
Nyberg, Gunn Birgitta; Carlgren, Ingrid Maria	2015	Exploring Capability to Move-- Somatic Grasping of House-Hopping	video
O'Flynn, Gabrielle; Pryor, Zoe; Gray, Tonia	2013	Embodied Subjectivities: Nine Young Women Talking Dance	focus group interviews
Powell, Darren; Fitzpatrick, Katie	2015	"Getting Fit Basically Just Means, Like, Nonfat": Children's Lessons in Fitness and Fatness	visual methods approach: interview WITH foto elicitation interview
Singh, Sourabh	2011	The Meaning of Pain during the Process of Embodiment: A Case Study of Trainee Modern Dancers' Experiences of Pain	observation
Smith, Mary Lynn	2002	Moving Self: The Thread Which Bridges Dance and Theatre	interview AND video m.m.
Standal, Oyvind F.; Engelsrud, Gunn	2013	Researching Embodiment in Movement Contexts: A Phenomenological Approach	observation AND interview + action research
Sutherland, Alexandra	2013	The Role of Theatre and Embodied Knowledge in Addressing Race in South African Higher Education	observation
Winter, Bill	2014	Beauty and the Beholder: A Survey of Aesthetic Experiences	spørgeskema
Østergaard, Lars Domino	2016	Inquiry-Based Learning Approach in Physical Education: Stimulating and Engaging Students in Physical and Cognitive Learning	observation AND interview

Bilag 3: Litteratur review: Nycirkus

Scoping review: Introduktion/oplæg

Søgespørgsmål:

- Hvad findes der af pædagogisk forskning i nycirkus, og hvordan er det blevet undersøgt?

Der er søgt i databaserne ERIC (Education Resources Information Center) og psycINFO. Sigtet med valget af disse databaser er, at inddrage forskning fra det pædagogiske forskningsområde, men også at trække på kvalitative studier fra det psykologiske forskningsområde, for at favne evt. (pædagogisk) relevante tekster indekseret i sidstnævnte.

Følgende søgestreng blev anvendt:

(circus AND (school* OR pedagogy* OR learn* OR education* OR teach*) OR ("qualitative method*" OR "qualitative research")) OR (phenomenolog* OR move* OR embodi* OR bod*)

Søgeordene er udviklet på baggrund af ønsket om at indkredse pædagogisk forskning i cirkus. Da denne del af søgestrengen (circus AND (pedagogy* OR learn* OR education* OR teach*)) alene gav meget begrænsede resultater, var det nødvendigt at udvide søgekriterierne til også at omfatte kvalitativ metode og kvalitativ forskning i cirkus generelt. Da det i kraft af det narrative review var besluttet at forfølge en idé om at afsøge koblingen mellem cirkus og kropslighed med et kropsfænomenologisk perspektiv, blev dette ligeledes inkluderet i søgningen for at tilgodese også dette aspekt.

Søgningen gav 98 hits, hvoraf første screening lod 82 ekskludere og 16 gå videre til anden screening, der første til den endelige udvælgelse af 8 inkluderede artikler.

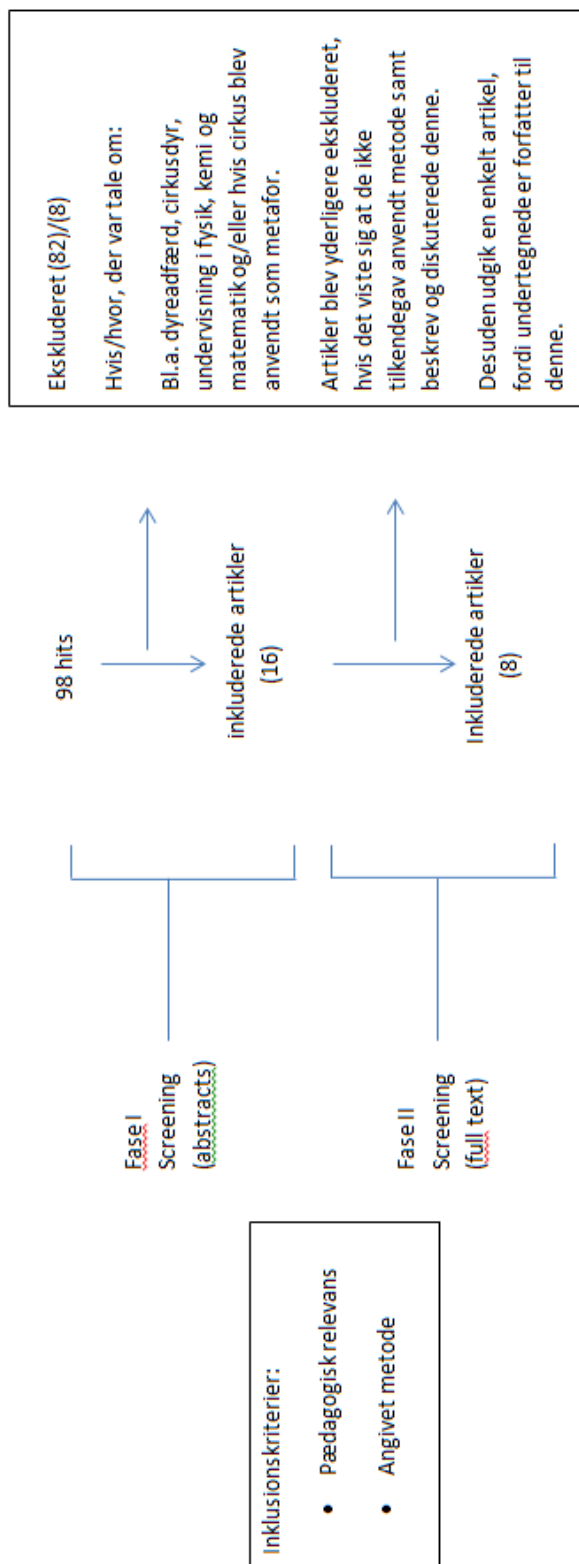
Artikler er inkluderet, når følgende tre kriterier er opfyldt

- der tydeligt angives anvendt metode
- at metoden er beskrevet
- metoden diskuteres/vurderes

Artikler blev ekskluderet, når det viste sig at de ikke havde rod i koblingen mellem pædagogik og cirkus, men for eksempel dyreadfærd, cirkusdyr, undervisning i fysik, kemi og matematik og/eller

hvis cirkus blev anvendt som metafor. Artikler blev yderligere ekskluderet, hvis det viste sig at de ikke tilkendegav anvendt metode samt beskrev og diskuterede denne. Desuden udgik en enkelt artikel, fordi undertegnede er forfatter til denne.

Scoping review: Flowchart

Scoping review: Tabel over inkluderende artikler

Følgende 16 artikler indgår som inkluderede artikler. Tabellen er alfabetisk sorteret på forfatter og angiver desuden publikationsdato, titel og evt. anvendt metode.

Forfatter	År	Titel	Anvendt metode
Danaher, P. A.; Hallinan, P. M.; Moriarty, B. J.	1999	Educating Australian Circus Children: Strategies To Reinvigorate Rural Education	
Danaher, Patrick Alan; Danaher, Geoff; Moriarty, Beverley	2003	Space Invaders and Pedagogical Innovators: Regional Educational Understandings from Australian Occupational Travelers	
Diamond, Adele	2015	Research that helps move us closer to a world where each child thrives	
Gilmore, Rose; Ziviani, Jenny; Sakzewski, Leanne; Shields, Nora; Boyd, Roslyn	2010	A balancing act: Children's experience of modified constraint-induced movement therapy	Interviews (individuelle semi- strukturerede)
Girona, Ricardo	1972	Changes operated in institutionalized children as a result of controlled interaction with a "significant adult."	
Gobbo, Francesca	2006	Along the Margins, across the Borders: Teaching and Learning among Venet	(Et etnografisk studie:) Interviews og deltagende observation
Henderson, Schuyler W.; Rosario, Katyna	2008	But seriously: Clowning in children's mental health	
Horten, Lori Beaumont; Katz- Kaseff, Miriam	1991	Super Signing Circus	
Jordan, Elizabeth	2001	Exclusion of travellers in state schools	Interviews og spørgeskema
Li, Chung	2010	Serving PE Teachers' Professional Learning Experiences in Social Circus	Interviews og spørgeskema
Lindstrom, Vince	1976	Clown for a Day	
Maglio, Jill; McKinstry, Carol	2008	Occupational therapy and circus: Potential partners in enhancing the health and well- being of today's youth	Interviews

Forfatter	År	Titel	Anvendt metode
Moriarty, Beverley J.	2000	Australian Circuses as Cooperative Communities	Interviews
Parker, Martin	2011	Organizing the circus: The engineering of miracles	
Rivard, Jacinthe; Bourgeault, Guy; Mercier, Celine	2010	Cirque du Monde in Mexico City: Breathing new life into action for young people in difficult situations	Interviews og deltagende observation
St. Leon, Mark	2000	Educational Practice in Australian Circus, 1847-1930	Interviews

Bilag 4: Kritik af litteratur review

Det præsenterede litteratur review bestående af narrativt inspirerede reviews og scoping reviews har til hensigt at skitsere nedslag i eksisterende forskning knyttet til de tre forskningsområder, fordi der i krydsfelterne ikke fremkom noget. Om end systematikken er høj og validiteten stærk i kraft af gennemsigtighed og reproducerbarhed, så bør nærværende review ikke betragtes som et udtømmende review, fordi en udvidelse af søgeord, databaser og søgestrategier såsom håndsøgning i udvalgte journals, forfattersøgning, andre sprog samt en overskridelse af peer reviewed artikler ville medføre andre og flere resultater. Det må således forventes, at relevant litteratur kan være udenfor søgeresultatet.

Litteratur reviewets tekstlige fremstilling betinger en lineær fremstilling, hvilket imidlertid ikke er i overensstemmelse med den faktiske proces, som var kompleks, og hvor søgningerne snarere gik indefra og ud end som her fremstillet: udefra og ind.

Nedenfor følger nogle gennemgående/generelle betragtninger på tværs af søgningerne, og nogle præciseringer i relation til de enkelte søgninger.

De narrativt inspirerede reviews, hvor hensigten er at præsentere væsentlige navne og værker på området, fyldte mig med ydmyghed, for hvem er jeg til at fremhæve nogle fremfor andre? I samspil med eksperter synes der dog at være belæg for at de inkluderede tekster har en substans, tyngde og betydning, der rækker udover min subjektive vurdering.

Scoping reviews har til hensigt at skabe overblik og giver mulighed for at en bred orientering, men med risiko for manglende dybde. Det har været interessant at overskride læsning af kendte og afledte værker og betræde nyt terræn, men det stillede store krav til ikke at fare vild i ligeegyldigheder. At scoping søgningerne lod sig afgrænse til 'peer reviewed' udelukker mere digre værker, hvilket imidlertid er forsøgt favnet i kraft af de narrativt inspirerede reviews. Scoping review anvendes her som oplæg til kædesøgning.

Selvom der var opstillet inklusions- og eksklusionskriterier, kan subjektivitet ikke undgås. Det kunne således have været hensigtsmæssigt at være flere til at verificere udvælgelsen gennem forskertrianglering. Det er samtidig værd at forholde sig kritisk til søgestrengenes kvalitet i forhold til de procentvise reduktioner i screeningsprocessen.

Søgeord

Vedr. scoping review af kunstnerisk orienterede forskningsmetoder kunne søgningen have inddraget andre/flere søgeord, for eksempel: "Arts-informed research" OR "arts in qualitative research" OR "artistically-crafted" OR ("aesthetically based" AND research). Disse er synonymer til de i forvejen anvendte emneord, og det formodes at de i et vist omfang rangerer under disse. a/r/tography er ikke inkluderet, fordi denne genre indenfor ABR oftest sigter mod implementering af kunst i undervisningen, fremfor at anvende ABR til at undersøge sådanne tiltag. Søgningen kunne være fulgt op med supplerende søgeord, såsom AND (visual* OR "visual arts-based research" OR "visual research" OR "video research" OR "visual ethnography" OR "visual representations" OR visual methods") AND (narrativ* OR "narrative inquiry") AND ("participatory action research" OR "participatory research" OR co-creat* OR co-research* OR "collaborative research") AND "multimodal inquiry" for at skærpe søgningen, men hensigten var imidlertid at skabe en indgang til ABR, og disse søgeord opstod undervejs i processen. Var ovenstående supplerende søgeord inddraget, ville det allerede angive en retning, og formålet var netop at skabe en bred orientering. Opfølgende søgninger på henholdsvis visuelle metoder, en narrativ tilgang, medskabende forskning og multimodale designs vil afgang give yderligere indsigt i disse metoder og tilgange.

Vedr. scoping review af kropslige læreprocesser begrænser søgningen sig til at sortere ved at indkredse kun idræt og udøvende kunstformer og herefter at tilføje endnu et søgekriterie, der filtrerede i forhold til metode, fordi ((embodied OR bodily OR body OR Aesthetic*) AND (know* OR learn* OR experience*)) gav 4353 hits, hvilket syntes for upræcist. Scoping review af kropslige læreprocesser er grundlæggende bygget op over følgende skitse: Embodied learning AND (udøvende kunstformer OR idræt) AND metode. Det viste sig at filteret med metoden gav udfordringer: "qualitative method* OR "qualitative research" gav en uforholdsmæssig voldsom reduktion i søgeresultater, og langt færre resultater end forventet. Det blev derfor besluttet at udvikle denne del af søgestrengen ved at inkludere søgeord inspireret af databasens egne 'descriptors', således ("Research Methodology" OR qual* OR method* OR interview* OR "case stud*" OR ethnograph* OR anthropolog* OR observation* OR narrative* OR photo* OR video* OR "discourse analysis" OR "focus group"). Det blev afsøgt at evt. art based research var inkluderet i ovenstående idet det dækkes af 'research methodology'. At være så specifik i søgeordene knyttet til metoder kunne formodes at snævre søgningen for markant, men tilfældet var lige modsat i

forhold til kun at anvende "qualitative method* OR "qualitative research" OR "Research Methodology", hvilket skaber undren, men må skyldes databasen klassificeringssystem. Det kan derfor ikke udelukkes, at kan være gået resultater tabt. Havde søgningen også inkluderet 'movement education' ville søgeresultatet have været større, men det formodes, at det ikke havde budt på væsentlig større variation i metodiske tilgange. Det samme kunne tænkes at være tilfældet, hvis 'phenomenology' ligeledes var tilføjet. Det var nødvendigt at udelukke art*, fordi det bredte søgningen for meget ud, men deri kan være et blindt punkt, hvilket imidlertid søges imødekommet med den anden søgestreng knyttet til ABR. Det kunne være en mulighed at gå mere i dybden med færre artikler, hvis screeningerne var gået hårdere på en sortering i forhold til fænomenologiske designs, men det blev prioriteret at etablere en bredere orientering for metodisk at kunne lade sig inspirere bredere.

Databaser, journals og andre kilder

Vedr. scoping review af kunstnerisk orienterede forskningsmetoder, kunne samme søgestreng have været anvendt i databaser såsom SAGE research Methods, SocIndex, Francis, SportDiscus samt søgemaskinerne Google Scholar og REX.

Vedr. scoping review af nycirkus kunne samme søgestreng have været anvendt i databaser såsom blandt andet Francis, SPORTDiscus og SocINDEX samt i søgemaskinerne Google Scholar og REX. Søgningen kunne desuden have været udvidet til andet end peer reviewed artikler, for også at få blandt andet bøger/antologier, kapitler, rapporter, træningsmanualer osv. med. Dette kunne have særlig relevans idet, der findes uddannelser, netværk og undervisningsmateriale med relevans for uddannelse af nycirkus artister.

I scoping review af kropslige læreprocesser synes et tilfredsstillende omfang at være opnået alene i ERIC, så derfor blev samme søgning ikke at foretage i for eksempel psycINFO eller andre databaser, men det vil afgjort være interessant at 'efterprøve' søgningen i andre databaser, fordi dette kan give andre perspektiver på, hvordan kropslige læreprocesser er blevet undersøgt. Måske vil det være endda mere oplagt at foretage håndsøgning i udvalgte journals. I scoping review af kropslige læreprocesser var nogle journals ofte repræsenteret, for eksempel: 'Sport, Education and Society', 'Physical Education and Sport Pedagogy', 'Journal of Dance Education', 'Journal of

Physical Education, Recreation & Dance' samt 'Educational Philosophy and Theory' og 'Studies in Philosophy and Education'. Disse journals' profiler dækker emnet i kraft af henholdsvis en inkluderende tilgang til bevægelse, krop og læring generelt, og i relation til et udvidet idrætsbegreb. De to sidstnævnte journals' profiler kunne tænkes at dække emnet i kraft af en bredere pædagogisk kontekst, i hvilken sådanne bidrag hilses velkommen.

Forfattersøgning

Handsøgning på udvalgte navne fremkommet af blandt andet de narrative reviews er fravalgt, fordi hensigten ikke er biografisk, og relevante titler forhåbentligt har fundet vej uafhængigt af personsøgning.

Vedr. scoping review af kunstnerisk orienterede forskningsmetoder kunne der have været foretaget handsøgning på udvalgte navne, for eksempel: (Patricia) Leavy, (Kip) Jones, (Tom) Barone, (Elliot) Eisner, (Andrew) Sparkes, Bochner & Ellis, (Sandra) Faulkner, (Carl) Leggo, (Joe) Norris, (Carl) Bagley, (Celeste) Snowber, Carless & Douglas, (Laurel) Richardson, (Tom) Rice, (Ronald J.) Pelias, og (Monica) Prendergast. Det er imidlertid søgt at imødekomme en præsentation af sådanne væsentlig navne gennem det narrativt inspirerede review.

Vedr. scoping review af nycirkus er der oplagte navne, der ikke fremkommer, for eksempel Bolton (1999), Price (2012) og St. Leon (2008). Dette kan synes en fejlkilde, om end af mindre betydning idet disse bidrag til pædagogisk forskning i cirkus ikke bidrager med væsentligt nyt i forhold til hvordan pædagogisk forskning i cirkus er blevet undersøgt. Der er en del væsentlige og forventelige navne, der ikke optræder i scoping review af kropslige læreprocesser, hvilket imidlertid forsøgt imødekommet gennem de narrativt inspirerede review.

Sprogbias

I kraft af undertegnedes sproglige formåen er kun engelsksprogede artikler inkluderet, hvilket bevirker at litteratur på andre sprog udelukkes, og det er problematisk for eksempel i forhold til blandt andet norsk og svensk, hvor der kunne være andet/mere at hente om kunstnerisk orienterede forskningsmetoder og kropslige læreprocesser. Det samme gør sig gældende vedr. forskning i

nycirkus, hvor meget fransk(sproget) forskning er foretaget i relation til cirkus, og her kunne et perspektiv på kropslige læreprocesser således fremgå uden at være kommet til kendskab i denne søgning.

Diverse

I forbindelse med scoping review af kunstnerisk orienterede forskningsmetoder giver Performative Social Science kun få hits i denne søgning, hvilket må betegnes som en fejkilde, idet det formodes at Performative Social Science anvendes også i pædagogisk forskning, hvilket denne søgning desværre ikke afspejler, hvilket kan skyldes databasernes indekseringsstrategi.

Bilag 5: Kontrakt vedrørende brug af audiovisuelt materiale

INSTITUT FOR IDRÆT
KØBENHAVNS UNIVERSITET

AFUKs Artistlinie som undersøgelsesrum for nycirkus som bevægelses-pædagogisk praksis

I undersøgelsen indgår videooptagelser foretaget august 2010 – juli 2011.
Udfyld nedenfor i hvilket omfang jeg må gøre brug af materialet.

	Ja	Nej
Optagelserne må benyttes i relation til forskningsprojektet		
Optagelserne må benyttes i forbindelse med akademiske publikationer		
Optagelserne må benyttes til visning på forskningskonferencer og lignende		
Optagelserne må benyttes i forbindelse med undervisning*		
Optagelserne må benyttes til formidling uden for det akademiske miljø*		
Optagelserne må benyttes i forbindelse med radio- og tv-udsendelser*		

* hvis AFUK giver tilladelse.

Kommentarer eller forbehold:

Jeg giver hermed min tilladelse til brug af materialet i det omfang, som er indikeret ovenfor.

Navn	
Dato	
Email	
Tlf.#	
Underskrift	

Jeg ser frem til at samarbejde. På forhånd tak. Venlig hilsen

Ph.d. studerende Stine Degerbøl